

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Enver GEDİK

165160125

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ali TAŞTEKİN

İstanbul 2017

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME**

Yüksek Lisans Tezi

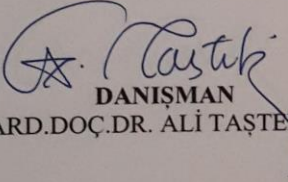
Hazırlayan: Enver GEDİK

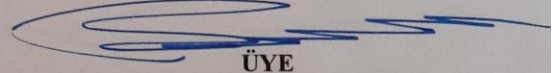
T.C.
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

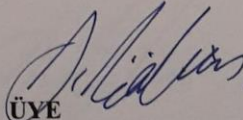
09/03/2017

Enstitümüz Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden **165160125** numaralı **Enver GEDİK** "İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "**Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme**" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun **20.02.2017** tarih ve **2017/04** sayılı toplantısında seçilen ve Sefaköy Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin 39. maddesi gereğince (**70.**) dakika süre ile savunmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında ~~oyçokluğu/oybirliği~~ ile **Kabul/Red-veya-Düzeltilme** kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 3 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
YARD.DOÇ.DR. ALI TAŞTEKİN

ÜYE
PROF.DR.MUHAMMET YELTEN

ÜYE
DOÇ.DR.FATMA BÖLÜKBAŞ KAYA

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi/doktora tezi/dönem projesi olarak sunduğum “YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullandıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Enver GEDİK

ÖZET

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Enver GEDİK

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ali TAŞTEKİN

Ocak, 2017 - 143 sayfa

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi dört temel dil becerisi olan okuma, dinleme, yazma ve konuşma (karşılıklı konuşma ve sözlü anlatım) becerisinin gelişimi esas alınarak yapılmaktadır. Bu becerilerin hedeflenen kazanım sınırları Avrupa Dil Portfolyosunda belirtilmiştir. Hedeflenen kazanımlara yönelik yapılan öğretim bu kazanımların alınıp alınmadığını belirlemek için bir ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulmalıdır. Yapılacak olan ölçme ve değerlendirme süreci yabancı dil olarak Türkçenin öğretimine uygun bir şekilde olmalıdır. Bunun için ölçmeye ve ölçmeğe uygun gerekli ön çalışma yapılarak bir plan çerçevesinde bu süreç uygulanmalıdır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde özellikle ölçmede kullanılacak soru türüne ait alanda büyük bir boşluğun olması bu alandaki öğreticilerin ölçme yaparken yanlış yöntemler kullanmasına sebep olmaktadır. Buradan hareketle bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılacak ölçmenin ve değerlendirmenin ne şekilde olacağı ortaya konulmuştur. Ölçmede uygulanan sınav türleri ve soru tipleri örnekleriyle beraber açıklanmıştır. Ayrıca ölçme için gerekli olan materyalin hazırlanma ve uygulama sürecinde dikkat edilmesi gereken noktalar açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Ölçme ve Değerlendirme, Sınav Türleri ve Soru Tipleri

ÖZET

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Enver GEDİK

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ali TAŞTEKİN

Ocak, 2017 - 143 pages

Teaching Turkish as a foreign language is based on the development of four basic language skills: reading, listening, writing and speaking (dialogue and verbal lecture). The targeted achievement limits of these skills are stated in the European Language Portfolio. Teaching aimed for targeted achievements should be subject to a measurement and evaluation to determine whether these gains have been achieved. The measurement and evaluation process to be done should be in accordance with the teaching of Turkish as a foreign language. This process must be carried out within the framework of a plan by performing necessary preliminary work in accordance with the measurement and scale. Because of a large gap regarding to the question types to be used especially for assessment, instructor use the wrong methods when assessment and evaluation of teaching Turkish as a foreign language. From this point of view, in this study, it is revealed how to measure and evaluate the Turkish language as a foreign language. The types of exam and questions which are used for assessment and evaluation are explained together with examples. In addition, the points to be considered in the preparation and application process of the material required for measurement are explained.

Keywords: Turkish as a foreign language, assessment and evaluation, exam and question types

ÖNSÖZ

Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi ülkemize gelen uluslararası öğrencilerin artmasıyla birlikte daha da önem kazanmıştır. Bu önem bu alandaki eksiklikleri de beraberinde ortaya çıkarmıştır. Farklı konu başlıklarıyla sıralanabilecek bu eksikliklerden bir de yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde ölçme ve değerlendirmedir. Hedeflenen kazanımlara ne denli ulaşıldığını tespit etmek için ölçmenin ve bu ölçme sonucuna dayalı bir değerlendirmenin yapılması zaruridir. Ancak yapılacak olan bu ölçme, ölçmenin uygulanacağı alana uygun olmak zorundadır. Aksi takdirde geçersiz bir ölçme yapılmış olur ve bu şekilde yapılan bir ölçme bizi doğru sonuçlara ulaştırmaz.

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi sürecindeki ölçme ve değerlendirmenin ne şekilde yapılacağı örnek sınavlarla ve soru tipleriyle ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca uygun ölçme araçlarının hazırlanması, bunların uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilmesi sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar tespit edilmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimine yönelik sınav tipleri ve soru örnekleri verilerek ölçme ve değerlendirme süreci; öncesiyle, uygulama dönemi ve sonrasında ele alınmıştır.

Bu çalışmanın oluşmasında bana zaman ayıran, özgün bakış açısıyla yeni kapılar aralayan kıymetli tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ali TAŞTEKİN hocama ilgi ve desteği için teşekkürlerimi sunarım. Kıymetli hocam Prof. Dr. Muhammet Yelten'e de tez öncesi ve sonrası için desteklerinden dolayı teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca desteklerinden dolayı değerli hocam Doç. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ'a ve kadim dostum Ali ARIKMERT'e çok teşekkür ederim.

İSTANBUL, 2017

Enver GEDİK

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii

1. BÖLÜM

GİRİŞ	1
-------------	---

2. BÖLÜM

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLİK ve YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

2.1. Uluslararası Öğrenci Hareketliliği	6
2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	8
2.2.1. Dil Nedir?	8
2.2.2. Dilin Önemi	9
2.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe	10
2.3.1. Yabancı Dil Öğretimi	10
2.3.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Tarihi Süreci	11
2.3.3. Yabancılara Türkçe Öğreten Kurum ve Kuruluşlar	12
2.3.4. Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	12
2.3.5. Yurtdışında Yabancılara Türkçe Öğreten Kuruluşlar	13

3. BÖLÜM

ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

3.1.1. Ölçme	15
3.1.2. Ölçmenin Tanımı	15
3.1.3. Ölçme Türleri	16
3.1.3.1. Doğrudan Ölçme	17
3.1.3.2. Dolaylı Ölçme	17
3.1.3.3. Türetilmiş Ölçme	17
3.1.4. Ölçmede Birim	17
3.1.5. Ölçmede Araç ve Ölçek	18
3.1.6. Ölçek Türleri	19
3.1.6.1. Eşit Oranlı Ölçekler	19

3.1.6.2. Eşit Aralıklı Ölçekler -----	19
3.1.7. Sıralama Ölçekleri -----	19
3.1.8. Sınıflama-Adlandırma Ölçeği -----	19
3.1.9. Ölçmede Hata ve Ölçme Araçlarında Bulunması Gereken Özellikler -	20
3.1.9.1. Sabit Hatalar -----	20
3.1.9.2. Sistemik Hata -----	20
3.1.9.3. Tesadüfi Hatalar -----	20
3.1.9.4. Ölçmede Hata Kaynakları -----	21
3.1.9.4.1. Ölçmeyi yapan kişiden kaynaklanan hatalar -----	21
3.1.9.4.2. Ölçme yapılan kişiden kaynaklanan hatalar -----	21
3.1.9.4.3. Ölçme aracı ya da yöntemden kaynaklanan hatalar-	21
3.1.9.4.4 Ölçme ortamından kaynaklanan hatalar -----	22
3.2. Değerlendirme -----	23
3.2.1. Değerlendirmenin Tanımı -----	23
3.2.2. Değerlendirmede Kullanılan Ölçüt Türleri -----	24
3.2.2.1. Mutlak Ölçüt -----	24
3.2.2.2. Bağıl Ölçüt -----	24
3.2.3. Değerlendirme Türleri -----	24
3.2.3.1. Tanıma-Yerleştirme İçin Yapılan Değerlendirme----	24
3.2.3.2. Düzey Belirleyici Değerlendirme -----	25
3.2.3.3. Biçimlendirici Değerlendirme -----	25

4. BÖLÜM

ÖLÇMEDE KULLANILAN SORU TÜRLERİ

4. Soru Türleri -----	26
4.1. Kısa Cevaplı Sorular -----	26
4.2. Çoktan Seçmeli Sorular -----	26
4.3. Doğru-Yanlış Soruları -----	28
4.4. Boşluk Doldurma Soruları -----	29
4.5. Eşleştirme Soruları -----	29
4.6. Açık Uçlu Sorular -----	29

5. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE UYGULANAN SINAV TÜRLERİ

5. Sınav Türleri -----	31
5.1. Avrupa Dil Portfolyosu: -----	31
5.1.1. Dinleme Becerileri-----	31
5.1.2. Okuma Becerileri-----	32
5.1.3. Karşılıklı Konuşma Becerileri-----	32
5.1.4. Sözlü Anlatım Becerileri-----	33
5.1.5. Yazılı Anlatım Becerileri-----	34
5.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Uygulanan Sınav Türleri-----	35
5.2.1. Düzey Belirleme Sınavları-----	35
5.2.1.1. Sınavın Tanımı-----	35
5.2.1.2. Sınavın Amacı-----	35
5.2.1.3. Sınavın Hazırlanış Biçimi-----	35
5.2.1.4. Sınavın Uygulanış Biçimi-----	35
5.2.1.5. Değerlendirme-----	53
5.2.2. Kur Sonu Sınavları-----	53
5.2.2.1. Sınavın Tanımı-----	53
5.2.2.2. Sınavın Amacı-----	53
5.2.2.3. Sınavın Hazırlanışı-----	53
5.2.2.4. Sınavın Uygulanışı-----	54
5.2.2.5. Değerlendirme-----	54
5.2.3. Türkçe Yeterlilik Sınavı-----	54
5.2.3.1. Sınavın Tanımı-----	54
5.2.3.2. Sınavın Amacı-----	54
5.2.3.3. Sınavın Hazırlanışı-----	54
5.2.3.4. Sınavın Uygulanışı-----	56
5.2.3.5. Değerlendirme-----	72
5.3. Sınavların Hazırlama, Uygulama ve Değerlendirme Sürecinde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar-----	72
5.4. Dil Becerilerinin Ölçülmesinde Okuduğunu Anlama Becerisinin Ölçülmesinde Kullanılacak Metinler-----	73

5.5. Dinleme Becerisinin Ölçülmesinde Kullanılacak Metinler-----	91
5.6. Dinleme Becerisinin Ölçülmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Temel Noktalar-----	108
5.7. Yazma Becerisinin Ölçülmesinde Konu Seçimi-----	110
5.8. Yazma Becerisinin Ölçülmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Temel Noktalar-----	114
5.9. Yazma Becerisi Örnek Değerlendirme Formu-----	115
5.10. Konuşma Becerisinin Ölçülmesinde Konu Seçimi-----	116
5.11. Konuşma Becerisinin Ölçülmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Temel Noktalar -----	124
SONUÇ -----	126
KAYNAKÇA -----	131
ÖZGEÇMİŞ-----	133

1. BÖLÜM

GİRİŞ

İletişimin temel aracı olan dil, dünyanın tarihi süreç içerisindeki değişimine paralel olarak gelişen, değişen ve muhatabını da dönüştüren bir varlıktır. Modern veya postmodern gibi farklı kavramlarla isimlendirilip açıklanmaya çalışılan bugünkü dünya, ne şekilde adlandırılırsa adlandırılınsın, ortak bir noktada buluşmak mümkündür. Bu nokta “hız”dır. Hız, günümüz dünyasında hayatın her alanına nüfuz etmiş bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Artık ülkeler, politikalar, ekonomiler, teknolojiler, kültürler ve bütün bunların merkezindeki insan da bu “hız”dan nasibini almıştır. Bu döngü içerisinde bulunan dil de “hız”lı bir şekilde değişip dönüşmeye başlamıştır.

Dünya tarihinde iletişim araçlarının bu kadar hızlı bir şekilde geliştiği başka bir dönem daha yoktur. İletişimin temel vasıtası olan dil bu hızlı gelişim içerisindeki etkileme ve yönlendirme gücünü daha da perçinleyerek devam ettirmektedir. Dilin bu gücü artık uluslararası ve stratejik bir güç alanına dönüşmüş, devletlerin karar verici mekanizmaları elinde adeta bir “silah” halini almıştır. Bugün bir güç alanı olarak gösterilen medya, bu gücünü tamamen kitleleri yönlendirme üzerine inşa etmiştir. Bu yönlendirmeyi de tamamen dil ile yapmaktadır. Medya organlarından sadece biri olan gazete üzerinden tek bir haber üzerine bir araştırma yapılsa görülecektir ki dünyanın farklı ülkelerinde yayınlanan bu gazeteler aynı haberi ülke menfaatlerine, diğer ülkelerle ilişkilerine, ekonomik menfaatlerine, yayın organını ekonomik olarak destekleyen grubun bakış açısına ve daha birçok farklı sebebe dayanarak farklı şekilde aktaracaktır. Bu aktarım, haber metninin uzunluğundan, kullanılan kelimelerin yönlendirme gücüne kadar birçok şekilde farklılık gösterecektir. Basit bir şekilde örneklendirmek gerekirse, şu iki haber başlığı bu durumu özetler niteliktedir: “Amerika-Irak Savaşı” – “Amerika’nın Irak’ı İşgali”

Bugün gelişen dünya düzeni içerisinde, ülkeler arası ilişki kurmak kaçınılmaz bir hale gelmiş ve devletler kapılarını diğer devletlere ve insanlarına açmıştır. İlişki kurulan birçok alan olmakla birlikte eğitim bu alanların en önemlileri içerisinde sayılmaktadır. Çünkü eğitim almak için başka bir ülkeye seyahat eden kişi orada olduğu süre boyunca sadece eğitim gördüğü alanla ilgili bilgi almaz. O ülkenin dili, kültürü, sosyal hayatı, gelenekleri, inanç sistemi ve daha birçok alanla ilgili doğrudan

ya da dolaylı bir biçimde bir öğrenme süreci içerisine girer. Asıl önemli ve etkili olan da budur. Bunun farkında olan ülkeler çeşitli şekillerde uluslararası öğrencileri kabul etmektedir. Bunlardan en etkili olanı devlet himayesindeki uluslararası öğrenci burslarıdır. Türkiye’de de bu burslar Türkiye Bursları adı altında verilmektedir. 2016 yılında Türkiye Burslarına 172 ülkeden 122000 kişi müracaat etmiştir. Uluslararası öğrenci pazarı bugün yaklaşık 200 milyar dolarlık bir hacme sahiptir. Bu pazardan Türkiye de son yıllarda hızlı bir şekilde yükselişe geçerek pay sahibi olmuştur. Yükseköğretim Kurulunun 2015-2016 eğitim-öğretim yılı yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin açıkladığı istatistiklere göre Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı 87903’tür. (yok.gov.tr)

Türkiye’de son 10 yılda yaşanan ekonomik ve politik gelişmeler uluslararası öğrenci hareketliliğini de etkilemiş ve ülkemiz uluslararası öğrencilerin tercih ettiği merkezlerden biri haline gelmiştir. Son 10 yılda Türkiye’deki uluslararası öğrenci sayısı 17,3 kat artış göstermiştir. Bu rakam bugün itibariyle 110.000’in üzerindedir. Ancak son iki yılda terör olaylarından dolayı güvenlik gerekçesiyle gelen öğrenci sayısında bir düşüş söz konusudur.

Stratejik olarak büyük bir öneme sahip olan uluslararası öğrenci eğitimi planlı ve programlı bir çerçevede yapılmak zorundadır. Belirli bir plan ve program çerçevesinde yapılmayan eğitimler oldukça olumsuz sonuç ve geri dönüşümlere sebep olmaktadır. Doksanlı yılların başlarında Büyük Öğrenci Projesi çerçevesinde Türkiye Cumhuriyetlerinden ülkemize gelen 10.000 civarında uluslararası öğrencinin tamamı çok kısa bir süre içerisinde ülkesine geri dönmüş ve bu durum Türkiye’nin uluslararası eğitim alanındaki imajını oldukça kötü bir şekilde etkilemiştir. Çünkü gelen öğrenciler bir plan ve program çerçevesinde getirilmemiştir. Bugün eksiklikleri olmakla birlikte uluslararası öğrenci alanında ciddi mesafeler kat edilmiştir.

Ülkemize gelen öğrenci sayısındaki artış Türkçe’nin yabancı dil olarak öğretimini de beraberinde ön plana çıkarmıştır. Bugün neredeyse bütün üniversitelerimizde Türkçe öğretim merkezleri veya dil merkezleri bünyesinde uluslararası öğrencilere Türkçe öğretimi yapılmaktadır. Uluslararası öğrenci eğitimi anadili Türkçe olanların eğitiminden oldukça farklı ve hassas bir konudur. Kullanılan materyallerden sınıf ortamına, kullanılan öğretim yöntemlerinden ölçme ve değerlendirmeye kadar birçok alanda farklılıklar arz eder. İlk dönemlerde profesyonel

bir Türkçe öğretim setimiz yokken bugün uzman kişiler tarafından Avrupa Dil Portfolyosuna göre hazırlanmış birçok Türkçe öğretim setimiz bulunmaktadır. Bu setler her geçen yıl eksiklikleri giderilerek daha kullanışlı ve hedeflenen kazanımları tam aktarmaya yönelik bir şekil almaktadır. Ama Türkçe öğretim setlerindeki bu hızlı gelişim maalesef diğer materyaller için söz konusu değildir. Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesi alanında ivedilikle giderilmesi gereken eksiklikleri mevcuttur.

Yabancı dil eğitiminin temel materyali sözlüktür. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere yönelik bir Türkçe sözlüğümüz mevcut değildir. A1 seviyesinden C1 seviyesine kadar bütün seviyeler için öğrencilerin kullanabileceği sözlükler hazırlanmalıdır.

Yabancı dil eğitiminin bir diğer önemli materyali de okuma kitaplarıdır. Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılacak okuma kitapları varsa da bunlar yeterli ve yaygın değildir. Uzman kadrolarla her seviyeye uygun ayrı ayrı yeniden yazılmış veya uyarlanmış okuma kitaplarının hazırlanması gerekmektedir.

Ders esnasında öğreticilerin kullanabileceği yabancılara yönelik etkinlikler alanında yeterli materyal bulunmamaktadır. Bunlar, kelime kartları, oyunlar, dil becerilerini özellikle de konuşma becerisini geliştirmeye yönelik aktiviteler olabilir.

Türkiye'de üniversitelerde yabancı dil olarak Türkçe öğreticilerine yönelik programlar açılmalıdır. Halihazırda bu eğitim yüksek lisans ve doktora seviyelerinde verilmektedir. Ancak bu yeterli değildir. Bunun için lisans düzeyinde bölümler açılabilir ya da Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerine seçmeli dersler adı altında bu alana ilgi duyanlara yönelik eğitimler uygulamalı bir şekilde verilebilir.

Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretimi halen ortak bir müfredattan ziyade daha çok üniversitelerin veya öğreticilerin kendilerine göre tespit ettikleri bir müfredatla verilmektedir. Bu da zaman zaman olumsuz şekilde farklılıklara ve belirsizliklere yol açmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için yurtiçi ve yurtdışındaki faaliyetleri koordine etmek üzere bir kurul oluşturulabilir. Bu sayede ortak paydalarda buluşulan bir eğitim sistemi daha nitelikli ve verimli olacaktır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ölçme ve değerlendirme de oldukça önemli ve üzerinde durularak geliştirilmeye muhtaç bir alandır. Bu alanla ilgili de yukarıdakilerle bağlantılı eksikliklerimiz söz konusudur. Yabancı dil olarak Türkçe,

öğretim konusunda günümüzde nitelikli bir düzeye gelmişse de ölçme ve değerlendirme için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Bu alanda eğitim veren öğretmenlerle yapılan görüşmeler öğretmenlerin en çok ihtiyaç duydukları materyalin ölçmede kullanılacak sınavlar ve bu sınavlar için kullanılacak sorular olduğunu karşımıza çıkarmaktadır. Sahadaki durum böyle olunca, öğretmenler kendi kişisel yol ve yöntemleriyle bu soruna çözümler üretme yoluna gitmişlerdir. Bu da yanlış ölçme araçlarıyla yapılan bir ölçmeyi yanlış değerlendirme sonucunu karşımıza çıkarmaktadır. Yanlış yapılan değerlendirme de haliyle hedeflenen kazanımların öğrenciye verilip verilmediğini doğru bir şekilde ortaya koyamayacaktır.

A2 veya B1 düzeyinde Türkçe bilen bir öğrencinin yanlış ölçme ve değerlendirme yapıldığında sonucu A1 çıkabilmektedir. Bu nedenle bu çalışmada ölçmede kullanılan sınav türleri ve bu sınavlar için kullanılacak soru tipleri sınav ve soru örnekleriyle açıklanmıştır. Ayrıca ölçme ve değerlendirme yapılırken dikkat edilmesi gereken hususlar tespit edilmiştir. Ölçme ve değerlendirme alanıyla ilgili kaynak taraması yapılmış ve bu kaynaklar incelenmiştir. Ölçme ve değerlendirme alanındaki literatür incelendiğinde görülmüştür ki bu literatür genel bir literatürdür. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesiyle ilgili ölçme ve değerlendirme alanında kapsayıcı bir esere rastlanmamıştır. Bu sebeple bu çalışmada, elde edilen ölçme ve değerlendirme ile ilgili sonuçlar Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi alanına uygulanmıştır.

Bu çalışmanın ilk bölümünde, dünyada ve Türkiye'deki uluslararası öğrenci hareketliliği incelenmiştir.

İkinci bölümde, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusu ele alınmıştır. Burada dilin önemi, yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinin tarihi seyri, Türkiye'de ve yurtdışında yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurumlar açıklanmıştır.

Üçüncü bölümde, ölçme ve değerlendirmenin tanımı ve türleri açıklanmıştır. Bununla birlikte ölçme ve değerlendirme yapılırken dikkat edilecek hususlar belirtilmiştir.

Dördüncü bölümde, sınav türleri ele alınmıştır. Burada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan üç temel sınav türü, seviye belirleme sınavı-yeterlilik sınavı-kur sonu sınavı, örnekleriyle birlikte verilmiştir. Kur sonu sınavları dört temel

dil becerisi olan okuma, dinleme, yazma ve konuşma becerileri ayrı ayrı ele alınıp örneklendirilmiştir.

Sonuç bölümünde ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde ölçme ve değerlendirmede önem arz eden öneriler yer almaktadır.

2. BÖLÜM

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLİK ve YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

2.1. Uluslararası Öğrenci Hareketliliği

Dünyada her milletin kendine özgü bir dili vardır. Her insan, doğup büyüdüğü ortamın elvermesi durumunda mensubu olduğu milletin dilini öğrenir, o dil ile konuşur ve tüm iletişimini bu dil üzerinden sağlar. Ayrıca globalleşen dünyamızda farklı dilleri öğrenmek bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Genellikle yabancı dil öğrenme isteğinin temelinde birçok farklı sebepler bulunmaktadır. Bu sebepler arasında, genel kültürün zenginleştirilme arzusu, yabancı dili bir araç olarak kullanmaya yönelik işlevsel amaç, yabancı dilin ana dil olarak kullanıldığı toplumla bütünleşme amacı ve ana dille yabancı dilin eşit ölçüde kullanıldığı bir topluma katılma düşüncesi vardır. Ayrıca ana dilin yalnızca yöresel ya da toplumsal bir türüne sahip olup, ölçümlü dili öğrenememiş olanların saygınlık değeri taşıyan ve bir bakıma yabancı dil durumunda sayılabilecek bu türü edinmek için duydukları gereksinme vb. şeklinde sıralanabilmektedir. (Akın, 1983: 84)

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi meselesi uluslararası öğrenciler ve uluslararası öğretimde yabancı dilin bir ihtiyaç olması dikkate alınmıştır. Günümüzde dünya üzerinde beş milyonun üzerinde öğrenci, ülkesinden çıkıp eğitim için farklı bir ülkede uluslararası öğrenci olarak eğitim görmektedir. En fazla uluslararası öğrenci barındıran ülke Amerika Birleşik Devletleridir. ABD 800 bin civarında uluslararası öğrenciye ev sahipliği yaparak, uluslararası öğrenci hareketliliğini; dış politikada ve beyin göçü olarak kaliteli zihin gücünü ülkesine çekmede en iyi değerlendiren ülkelerin başında gelmektedir. ABD Fulbright Burs Programı ile her yıl binlerce öğrenciye ABD’de eğitim imkânı sunmaktadır. Bu program kapsamında eğitim gören öğrenciler mezuniyet sonrası döndükleri ülkelerinde ABD adına etkin görevler üstlenmektedirler. Aynı şekilde İngiltere 500 bin civarında, Fransa 400 bin civarında uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapmakta ve benzer şekilde bu öğrenciler üzerinden dünyanın farklı ülkelerindeki etkin varlıklarını devam ettirmektedirler. Günümüzde gelişmiş ülkelerin birçoğunda uluslararası öğrenci hareketliliği dış politika ve kamu diplomasisi alanında “Soft Power” (Yumuşak Güç) olarak değerlendirilmektedir. (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2012)

Modern dünyada ülkeler arasında işbirliği ve etkileşimin artması nedeniyle üretim ilişkileri giderek değişkenlik göstermekte, devletlerin kalkınma ve zenginleşme hedeflerine paralel bir şekilde ekonominin yürütücüsü olarak görülen vasıflı eleman ihtiyacına duyulan ihtiyaç daha da önem kazanmaktadır. İşgücü hareketliliğinin hızla arttığı günümüz dünyasında, uluslararası öğrenci ve akademisyen hareketliliği de önemli bir seviyeye ulaşmıştır.

Genel itibariyle bakıldığında her ülkenin kendi sistemini kurduğu, bir marka oluşturduğu ve kendi şartlarına göre her aşamayı tanımlayıp sistemini işletmekte olduğu görülür. “International Students” denen bu uluslararası öğrencileri ülkelere çekme maksatları; finansal kaynak oluşturmak, genç iş gücü, sisteme taze kan vermek, beyin göçü, modern sömürge yöneticileri hazırlama şeklinde sıralanabilir. (DEİK Raporu, 2013:8 ve 36)

Yaşadığımız asırda, vasıflı eleman ihtiyacını karşılamanın yanı sıra global ölçekte nitelikli insanları ülkesine kazandırabilen, sahip olduğu insan gücünü doğru ve yerinde değerlendirebilen, küresel bilgiyi kullanarak yeni bilgiler üretebilen, bilgiyi ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürebilen ve insan odaklı kalkınma anlayışını benimseyen ülkelerin geleceğin hakim gücü olacağına inanılmaktadır. (Kalkınma Bakanlığı Raporu, 2015: 3) Bu nedenlerden dolayı gelişmiş ve vizyoner ülkeler dünyanın dört bir yanından kaliteli insan kazanmak amacıyla ülkelerini uluslararası öğrenciler için cazibe merkezi haline getirme gayretindedir.

UNESCO'nun yayımlanmış olduğu veriler ışığında dünyadaki kayıtlı uluslararası öğrenci hareketliliğinin beş milyonu aştığını görmekteyiz. (UNESCO web sitesi) Yukarıda değinilen gerekçelerden ve son yıllarda uluslararası öğrenci sayısında yaşanan hareketliğin artmasından yola çıkarak bu rakamların 2020'li yıllarda sekiz milyona ulaşması beklenmektedir.

YÖK'ün yayınladığı istatistik bilgilerine göre 2015-2016 eğitim yılı itibariyle Türkiye'de yükseköğretim kurumlarında kayıtlı 87903 uluslararası öğrenci eğitim almaktadır. Ortaöğretim ve dil öğrenimi için gelenlerle birlikte bu sayı 110 bin civarındadır. Bu da dünyadaki uluslararası öğrenci hareketliliğinin yaklaşık % 2'sini oluşturmaktadır. Son yıllarda bir yandan devlet tarafından atılan yeni adımlar, bir yandan da üniversitelerin ve akademik camianın yürüttüğü öğrenci kazanma çalışmaları, sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen çalışmalar bu alanda olumlu

sonuçlar vermekte ve her geçen yıl ülkemizdeki uluslararası ğrenci sayısında artış görülmektedir.

Türkiye'nin son yıllarda yakaladığı hızlı gelişim sürecini destekleyecek genç ve dinamik bir nüfus yapısına her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğu yetkililer tarafından ifade edilmektedir. Bu gelişimini ve hızlı büyümesini gelecek yıllarda da sürdürebilmek için bir takım yeni hedefler ortaya konulmaktadır. Örneğın 2023 vizyonu kapsamında ülkemizdeki uluslararası ğrenci hareketliğı 250 bin olarak hedeflenmektedir.

Türkiye'deki orta ve yükseköğretim sisteminin uluslararası öğrenciler ve ğretim üyeleri için çekim merkezi haline getirilmesi; yabancı dil olarak Türkçe ğretiminin yaygınlaşması noktasında büyük bir ivme kazanması beklenmektedir. Türkiye'de ortaöğretimde öğretimin tamamı, yükseköğretimde ise tamamına yakınında Türkçe olarak eğitim verildiğı dikkate alındığında; eğitim için ülkemize gelen tüm uluslararası ğrencilerin Türkçeyi belirli seviyelere kadar öğrenmeleri bir zorunluluk olarak önlerinde durmaktadır.

2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe ğretimi

2.2.1. Dil Nedir?

Dil, geniş tanımıyla; varlıkların iletişim için kullandıkları duyuları genel olarak adlandırdıkları kavramdır. Daha geniş anlamıyla dil: düşünce, duygu ve güdüleri, doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak bildirmeye yarayan bir anlatım aracıdır. İnsanların birbiriyle anlaşmalarını sağlayan en önemli araç dildir. Dil yoluyla insanlar yaşayış biçimlerini, gelenek göreneklerini, inançlarını, bilimsel çalışmalarını nesilden nesile aktarırlar. Bir toplumun ulus olma yolunda en güçlü bağı dildir. (Kılınç ve Şahin, 2011: 3)

Dil, temeli seslere dayanan ve bu seslerin belli kurallar ve belli sıraya göre yan yana gelmesinden oluşan bir anlaşma aracıdır. Dili, varlıkların seslendirilmesi olarak da tanımlayabiliriz. Seslerin belli işaretlerle ifade edilmesinden de yazı doğmuştur. (Yavuz, 2001:15) Muharrem Ergin'e göre ise dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessesedir. (Ergin, 1980:3)

Milletin bütün kültürel hazinesi dilin içerisinde saklıdır. Ülkeler arasındaki bilimsel, siyasi, ekonomik, askeri, kültürel, sanatsal, ticari ve turizmle ilgili ilişkiler her gün daha da artmaktadır. Bu ilişkilerin sağlam zemine oturtulabilmesi için iletişim içerisinde oldukları ülkelerin dillerini öğrenmeleri gerekmektedir. (Kılınç ve Şahin, 2011: 3)

2.2.2. Dilin Önemi

İnsanlar arasında iletişimi sağlayan bütün mekanizmalar genel olarak “dil” olarak adlandırılmıştır. Sadece konuşma veya yazma değil, aynı zamanda beden dili, insanların tavır ve davranışları, toplumların ve milletlerin bir takım genel karakterlerinin çözümlenmesi ve anlamlandırılması da “dil” olarak kabul edilmektedir. İnsanın tabiatla olan iletişimi de yine dil aracılığıyla sağlanmaktadır. İnsanın kâinatı anlamlandırabilme çabası “okuma” eylemi ile karşılanmaktadır. Dolayısıyla dil, her şeyden önce insanlar arasındaki iletişimi sağlayan doğal araç ve insanın tüm evreni anlamlandırma çabasında kullandığı vasıta.

Dil bilimciler, dilin kendi kanunları içerisinde yaşayan ve gelişen canlı bir organizma olduğunu kabul ederler. Bu yaşayan canlı mekanizma, her milleti kendi benliği içerisinde birleştiren, koruyan ve o milletin ortak malı olan sosyal bir müessesedir. Diller asırlar boyunca birtakım evrelerden geçerek, gelişerek meydana gelmiş bir sosyal kurumdur. Daha özel anlamıyla dil, seslerden örülmüş bir ağ; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi olarak da tanımlanmaktadır.

Dil, diğer insanlarla bütün ilişkilerimizde bize aracılık eden, sosyal bağlarımızı düzenleyen bir vasıta olarak hayatımızın her safhasında mevcuttur. Evde, okulda, sokakta, çarşıda, iş yerinde ve her yerde onunla beraber yaşıyoruz. İnsan konuştuğu dili doğduğu günden itibaren hazır bulur. Fakat dil doğuştan bilinmez. İlk aylarda ağlamalar, taklit, birtakım hareketlerle anlaşma sağlanmaya çalışılır. Çocuk içinde yaşadığı topluluğun dilini, anadilini uzun bir çıraklık devresi süresince öğrenir. Daha sonra kulağına gelen seslerin belli kavramlara, hareketlere, varlıklara karşılık olduğunu anlamaya başlar. (www.dilimiz.com)

Dil insan benliğinin ayrılmaz bir parçasıdır. İnsan zekâsının, insanda sınırı çizilemeyen duygu ve düşünce kabiliyetinin sonuçları kendi benliğinin dışına ancak dille aktarılabilir. Bu bakımdan dil ile düşünce iç içe girmiş durumdadır. İnsan dil ile

düşünür. Dilin gelişmesi düşünceye, düşüncenin gelişmesi de dile bağlıdır. Çeşitli medeniyetlerin meydana getirilmesini sağlayan düşünce, gelişmesini dile borçludur. (www.dilimiz.com)

Dil her şeyden önce sosyal ve millî bir varlıktır. Fertlerin üstünde, bir milleti ilgilendirir. Bütün bir milletin duygu ve düşünce hazinesini teşkil eder. Bir milleti ayakta tutan, fertleri birbirine bağlayan, sosyal hayatı düzenleyen ve devam ettiren, millî şuuru besleyen bir unsur olarak dilin oynadığı rol çok büyüktür. Bağımsızlığın temeli millî şurdur. Millî şurun en kuvvetli kaynağı ise dildir. (www.dilimiz.com)

Dil, insanoğlu için olmazsa olmaz yegâne varlıktır. İnsanı diğer varlıklardan ayıran, onu dünyada diğer varlıklara üstün kılan hasleti, insanın aklını kullanan bir varlık olmasıdır. İnsan, akıl ve düşünceyi dil vasıtası ile geliştirir ve kullanır. Dil olmadan insanın düşünmesi veya aklını kullanması mümkün değildir. Aynı şekilde dil olmadan insanın düşündüklerini ve aklettiklerini bir başkasına aktarması, ifade etmesi de mümkün değildir. Dolayısıyla insan olarak ortaya çıkışımızda, var oluşumuzda dil çok büyük bir öneme sahiptir.

2.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe

2.3.1. Yabancı Dil Öğretimi

Yabancı dil öğretimi, eğitim-öğretim hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Günümüzde dünya milletleri yabancı dile büyük önem vermektedir. Dünyanın gelişmiş ülkelerine mensup insanlar anadillerinden başka birkaç yabancı dil de bilmektedirler. Bu noktada ülkemizde de yabancı dil eğitimine önem verilmektedir. Anaokulundan üniversiteye kadar tüm örgün öğretim kurumlarında yabancı dil dersi vardır. Bazı liseler yabancı dil ağırlıklı öğretim yaparken, bazı üniversitelerde de öğretim dili İngilizcedir. Türkiye’de öğretilen en yaygın yabancı dillerin başında İngilizce bulunmaktadır. İngilizce kadar yaygın olmasa da Arapça, Fransızca ve Almanca da öğretimi yapılan diller arasındadır. Yabancı dil öğretimi devlet okullarının yanında özel kurslarda da yapılmaktadır. Bütün bunlardan farklı bir şekilde Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretimi de mevcuttur. Yurt dışından ülkemize gelenlere, özellikle de yükseköğrenim için gelenlere yönelik Türkçe öğretimi yapılmaktadır.

2.3.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimini Tarihi Süreci

Yabancı dil öğretimi tarihinin eski çağlara kadar uzandığını bilmekteyiz. Toplumlar en eski çağlardan beri birbirlerinin dillerini öğrenmek, kendi dillerini diğer toplumlara öğretmek çabası içinde olmuşlardır. Bunun dinsel, siyasi ve ekonomik nedenleri vardır. İngilizce, Almanca, Fransızca yüzyıllardan beri diğer toplumlara zaman zaman resmi dil, zaman zaman da ikinci dil olarak öğretilmektedir. Türkçe, birçok toplumda ana dili ve resmi dil olmasına rağmen diğer toplumlara öğretilmesi üzerinde pek durulmamıştır. Bu nedenle yabancılara Türkçe öğretimi ülkemizde pek köklü bir geçmişe sahip değildir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin tarihine baktığımızda 11. yüzyıldaki Kaşgarlı Mahmud'un Divan-ı Lügat-it Türk'ünü görürüz. Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla yazılmış Divan, Türkçe'nin zenginliğini vurgulamasının yanı sıra tüm Türk diyalektlerini kapsayan, Türk boylarının yaşayışlarını; yaşadıkları coğrafyayı anlatan, atasözlerini, deyimleri içine alan bir kültür hazinesi niteliği taşımaktadır. Daha sonra 15. yüzyılda Ali Şir Nevai, Muhakemet-ül Lügat-eyn adlı eseriyle Türk gençlerine Türkçe'nin güzelliklerini anlatmaya çalışmıştır. Yine Osmanlı İmparatorluğu döneminde Acemi Okullarında yabancı dil olarak Türkçe dersleri yapılmıştır. (Akdoğan, 2004:1)

Uzun bir geçmişten günümüze dek uzanan yabancılara Türkçe öğretme ya da yabancıların Türkçe öğrenmesi, üzerinde yeterince durulmadığı ve bilgi aktarımı sağlanmadığından dolayı ülkemizin çıkarları doğrultusunda gelişme gereksinimi olan en bakir alanlardan biridir. Kaşgarlı Mahmud'un Divan-ı Lügat-it Türk'ünü başlangıç noktası olarak alırsak yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusundaki kitapların büyük bir çoğunluğu yabancılar ve bunların da çoğu Almanlar tarafından yazılmıştır.

Son bin yılda, Kaşgarlı Mahmut, Karamanoğlu Mehmet Bey ve Atatürk Türkçemizin gelişmesi, korunması ve işlenmesi için önemli çalışmalarıyla ön plana çıkan şahsiyetlerdir.

Tarih boyunca Türkler diğer milletlerle devamlı iletişim halinde olmuşlardır. Bu iletişim süresi boyunca yabancılardan Türkçe öğrenenler oldukça fazladır. Ancak bunun bilgi aktarımı sağlanmamıştır. Örneğin Orta Asya'da Türkçe konuştuğunu bildiğimiz ve daha sonra buradan büyük boylar halinde yüzyıllarca batıya doğru göç eden Türkler, karşılaştıkları yabancı grupların dillerini nasıl öğrendiler ya da onlara dillerini nasıl öğrettiler? Osmanlı fethettiği ülkelerde Türkçeyi öğretmedi mi?

Devşirmeler nasıl Türkçe öğrendi? Cumhuriyet döneminde ülkemize gelen yabancı personel, öğrenciler vb. nasıl Türkçe öğrendiler?

Jeopolitik olarak çok önemli bir konumda bulunan ülkemizin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde atak yapması kültürel, ekonomik ve siyasi alanlarda Türkiye'mize olumlu katkılar sağlayacaktır.

2.3.3. Yabancılar Türkçe Öğreten Kurum ve Kuruluşlar

Geçmişten günümüze dek uzanan, yabancılar Türkçe öğretme ya da yabancıların Türkçe öğrenmesi, üzerinde yeterince durulmadığı ve bilgi aktarımı sağlanmadığı bilinmektedir. Günümüzde ise durum daha farklıdır. Son yıllarda özellikle ülkemizdeki uluslararası öğrenci sayılarının artmasıyla birlikte Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi meselesi de bir ivme kazanmıştır. Bununla birlikte Türkiye'nin dış politikada daha etkin olabilmesi ve yabancı toplumlara derinlemesine nüfuz edebilmesi için dünyanın muhtelif ülkelerinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda ciddi adımlar atılmaktadır.

2.3.4. Türkiye'de Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Türkiye'de Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesi meselesi daha çok uluslararası öğrencilerin dil öğrenme ihtiyaçlarına cevap verme üzerine kurulmuştur. 1983 yılında Ankara Üniversitesi bünyesinde kurulan TÖMER, daha sonra İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi peşinden de diğer üniversitelerin yabancılar Türkçe öğretimi için kurdukları kurumları görüyoruz. Yine aynı kurumlar tarafından yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanan eğitim materyallerinin de belli bir kaliteye ulaştığına şahit oluyoruz.

Üniversitelerin yanı sıra yabancılar Türkçe öğretimi konusunda Türkiye'deki askeri okulların da köklü bir geleneğe sahip olduğunu görüyoruz. Ülkemizdeki askeri okullarda eğitim almak için birçok ülkeden yabancı öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrenciler de tıpkı uluslararası öğrenciler gibi Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmekte ve Türkçe eğitim görmektedirler.

TSK'daki Türkçe'nin yabancılar öğretimi faaliyetinin tarihi süreci henüz tam olarak bilinmemekle birlikte Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra bilinen ilk MAP'e Türkçe eğitimi 24 Nisan 1933 tarih ve 14234 sayılı, Gazi Mustafa Kemal imzalı kararnamede, Suudi Arabistan Hükümeti'nin "Türkiye Harp ve Tayyare

Mektepleri”ne öğrenci göndermek istemesi üzerine alınan kabul kararı” ile başlamıştır. Ayrıca Türk Hava Kuvvetleri, 1955 yılında Libyalı bir öğrenciyi kabul ederek tarihinde ilk kez misafir askeri öğrenci almıştır. (Taştekin, 2016:3)

Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde yurtdışındaki çeşitli askeri üslerde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapılmaktadır. Kara Kuvvetleri Lisan Okulu Komutanlığında 1982 yılından Haziran 2009’a kadar toplam 40 ayrı ülkeden 2190 Misafir Askeri Personele Türkçe öğretilmiştir. 2015 yılı itibariyle elli ülkeden üç bin öğrenciyeye Türkçe öğretimi yapılmıştır. Ayrıca TSK’nin desteğiyle bazı müttefik ülkelerde Türkçe lisan dersaneleri açılmış ve buralarda o ülke askeri personeline Türkçe öğretimi yapılmaktadır. Eylül 2012 itibariyle 18 ülkede 23 Türkçe lisan dershanesi mevcuttur. (Taştekin, 2015:126)

Resmi kurumların yanı sıra ülkemizde yabancı dil olarak Türkçe öğreten birçok özel kuruluş da bulunmaktadır. Özellikle son yıllarda Türkiye’nin devlet politikası olarak sınırlarını birçok ülke vatandaşına açmış olmasıyla birlikte ülkemizdeki yabancı sayısı hızla artmıştır. Bulduğumuz coğrafyadaki siyasi gelişmelerden dolayı Türkiye bölgesindeki bütün ülkelere göç almaktadır. Özellikle savaş ve yıkım yaşanan ülkelere Türkiye’ye milyonları bulan mülteci akımı söz konusudur. Bunun yanında güvenli bir liman olarak görüldüğü için iş kurmak için, ticari merkez açmak için de ciddi bir yönelme olduğuna şahit oluyoruz.

Dünyanın muhtelif coğrafyalarından farklı nedenlerle Türkiye’ye gelen bu yabancı insanların Türkçe öğrenme ihtiyaçlarına cevap vermek için üniversite ve okulların yanı sıra birçok özel dil kursu da hizmet vermektedir. Bunların dışında yabancı devlet okullarında ve kültür merkezlerinde de yabancılara Türkçe öğretimi yapılmaktadır.

2.3.5. Yurtdışında Yabancılara Türkçe Öğreten Kuruluşlar

Türkiye yüklenmiş olduğu tarihi misyon ve dünyada uluslararası arenada Türk kültürünün tanınmasıyla birlikte, muhtelif ülkelere Türkçe öğrenimine olan talep artmaya başlamıştır. Bu talebin artmasındaki bir diğer faktör de Türkiye’deki dizi sektöründeki gelişmelerdir. Türk yapımı televizyon dizilerinin tüm dünyada ciddi bir takipçi kitlesinin oluşması Türkçe öğreniminin artışını hızlandırmıştır. Dünya genelinde Türkçe öğrenimine olan ihtiyacı karşılamak amacıyla Türkiye’nin yurtdışı

resmi misyonları çeşitli görevler üstlenmişlerdir. Resmi misyonların yanı sıra yerel ve özel birtakım teşebbüsler de Türkçe öğretimi için çalışmalar yürütmektedir.

Dünyada yabancı dil olarak Türkçe öğreten kuruluşların başında, 40 ülkede Türk Kültür Merkezi bulunan, bir bu kadar ülkede de Türkoloji projeleri ile farklı ülkelerdeki üniversitelerde Türkçe öğreten Yunus Emre Enstitüsü gelmektedir. Türkiye’de yeni kurulan ve yurtdışında Türk okulları açan, var olanları devralıp işleten Türkiye Maarif Vakfı da bu alanda ciddi çalışmalar yürütmektedir. Bundan başka Türk işçilerin yoğun olarak bulunduğu ülkelerde Türkçe öğreten kuruluşlar bulunmaktadır. Ayrıca TİKA ve konsolosluklar bünyesinde de yabancılara Türkçe eğitimi için çalışmalar yapılmaktadır. Bununla birlikte dünyanın birçok yerindeki bazı üniversitelerde de Türkçe öğretilmektedir.

3. BÖLÜM

ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

3.1. Ölçme

Ölçme, zihnimizde ilk etapta sayısal bir çağrışım yapsa da aslında insan hayatının birçok anında, alanında farkında olarak ya da olmayarak kullanılmaktadır. Dünyaya gelen bir bebek için yapılan ilk işlemlerden biri boyunun ölçülmesidir. Bu ölçme işlemi daha sonra bebek için alınacak kıyafetlerde yaş-beden ölçüsü, ayakkabıda ayak ölçüsü şeklinde uzayıp giden bir liste şeklinde karşımıza çıkar. Mesafe, sıcaklık, ağırlık gibi alanlarda da bir tespit yapılırken ölçmeye başvurulur. Yukarıda zikredilen işlemler ölçmenin çağrıştırdığı ilk anlamıyla yani sayısal anlamıyla kullanılan şekillerdir. Bununla birlikte ölçme, günlük hayat içerisinde niteliksel özellikler için de kullanılmaktadır. “Ölçülü konuşmak”, “ölçülü davranmak”, “ölçülü yemek” günlük hayat içerisinde kullanılan bazı kelime gruplarıdır. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Dolayısıyla ölçmenin, bütün hayatı kapsayan ve farklı yapı ve şekillerle karşımıza çıkan bir yönü bulunmaktadır. Bu çalışmada ölçmenin bu geniş ve kuşatıcı yönü değil, eğitim yönü ele alınacaktır. Eğitim başlığı içerisinde de dil öğretimi, özellikle de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ölçme üzerinde durulacaktır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, bir Türk öğrenciye verilen Türkçe dersiyle ortak özellikler taşımakla birlikte, özde daha karmaşık, iç içe geçmiş bir yapı arz etmektedir. Dilin kültürel boyutu da eklendiğinde bu iç içe geçmişlik öğretim noktasında daha girift bir hal almaktadır. Türk öğrenci eğitime başladığı sırada belirli bir dil yeterliliği ile başlar ve okuldaki öğretim bu yeterlilik göz önünde bulundurularak yapılır. Bu durum hazırlanan müfredatı, yapılan ölçme ve değerlendirmeyi de şekillendirir. Ayrıca öğrencinin kazandığı yeterlilik aynı zamanda kültürü de kapsamaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bir kişide ise çoğunlukla dil yeterliliği ve kültürel altyapı bulunmadığı için öğretim süreci, ölçme ve değerlendirme farklı bir boyut kazanır.

3.1.2. Ölçmenin Tanımı

Ölçme, TDK Büyük Türkçe Sözlükte “1. Bir ya da daha çok kişiye ilişkin bir değişken niteliğin niceliğini ya da derecesini saptama ve sayısal olarak belirtme işi. 2. Öğrencilerin belli bir alan ya da konudaki gelişme ve başarılarını uygun araçlar ve

yöntemler uygulayarak sayısal sonuçlarla belirleme işi. 3. Bir ölçme aracıyla nesnel ve özellikler arasında nitel ve nicel ayrımlar yapma.” şeklinde tanımlanmıştır. Yani ölçmeye konu edilen varlıklar insanlar ve nesnelere olarak ele alınmıştır. Bir diğer ölçme tanımı da varlık ya da olayın ölçülmek istenilen niteliğini bir ölçek yardımıyla karşılaştırma yaparak, gözlenen niteliğin ölçekteki karşılığını tespit etmek şeklinde yapılmıştır. (Özçelik, 2011:13) Ölçme, en genel anlamıyla herhangi bir niteliği gözlemlemek ve gözleme sonucunda ortaya çıkan sonuçları sayılarla ya da sıfatlarla ifade etme işidir. (Turgut ve Baykul, 2015:3) Dolayısıyla ölçme işinde bir özellik belirlemek, bu özelliği gözlemek, gözlem sonuçlarını sembol veya kavramlarla ifade etmek şeklinde üç ana gösterge mevcuttur.

Yukarıdaki açıklamalardan hareketle hava durumu sunan sunucunun havanın 25 derece olduğunu söylemesi, ayakkabı alırken ayakkabıcıdan 40 numara ayakkabı istenmesi, askerlerin boy sırasına göre dizilmesi, arabanın saatte 120 km hızla gitmesi bir ölçme sonucudur. Aynı durum eğitim için de söz konusudur. Öğrencilerin okula başlarken eğitim düzeylerine göre sınıflara ayrılması, eğitim-öğretim yılı içerisinde verilmek istenen niteliklerin kazanılıp kazanılmadığını belirlemek için yapılan sınavlar, öğrencilerin yeterlilik veya düzeylerini tespit etmek için yapılan çalışmalar ve bunların sonuçları da bir ölçmedir.

Eğitim-öğretimin yapıldığı mekânlar olan okullardaki ölçme nedenlerini dört ana başlıkta toplamak mümkündür. Bunların birincisi, öğrencilerin bir derse ne kadar hazırlıklı olduklarını tespit için yapılan ölçmeler; ikincisi, öğretilmesi hedeflenmiş kazanımların öğrencinin bilip bilmediğini tespit için yapılan ölçmeler; üçüncüsü, ünite veya bölüm sonlarında, öğretilmesi planlanan davranışların kazanılıp kazanılmadığını ve eksiklikleri tespit için yapılan ölçmelerdir. Son olarak da belli dönem sonlarında yapılan ve ulaşılan düzeyi ortaya koymak için yapılan ölçmelerdir. (Özçelik, 2011:6)

3.1.3. Ölçme Türleri

Yukarıda yapılan ölçme tanımlarından hareketle farklı yöntemlerle ölçme yapılabileceği sonucu ortaya çıkmaktadır. Ölçmenin tanımındaki gözlemler ölçülenin özelliklerine göre farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar da değişik ölçme türlerini karşımıza çıkarmıştır. Bu türler doğrudan ölçme veya temel ölçme, dolaylı ölçme ve türetilmiş ölçme şeklinde üç ana başlık halinde karşımıza çıkmaktadır. (Atılgan, 2016:4; Turgut ve Baykul, 2015:114)

3.1.3.1. Doğrudan Ölçme

Doğrudan ölçme, adından da anlaşılacağı gibi doğrudan gözlem yoluyla yapılan ölçmelerdir. Bir sınıftaki öğrencilerin sayılarak sınıf mevcudunun bulunması bir doğrudan ölçme örneğidir. Bu ölçme türü doğrudan gözleme dayandığı için eğitimde bazı haller dışında elverişli bir ölçme türü değildir.

3.1.3.2. Dolaylı Ölçme

İkinci ölçme türü ise dolaylı ölçmedir. Ölçülmek istenen varlığın tabiatından kaynaklanan bazı hususiyetlerden dolayı doğrudan ölçmenin yapılamadığı durumlarda bu ölçme türü kullanılır. Eğitimdeki birçok kazanım doğrudan ölçülemediği için test gibi dolaylı ölçme yöntemleri kullanılır. (Atılgan, 2016:4; Turgut ve Baykul, 2015:114)

3.1.3.3. Türetilmiş Ölçme

Üçüncü ölçme türü olan türetilmiş ölçmede de bazı özellikler iki veya daha fazla değişken ve bu değişkenler arasındaki bağlantıyla ölçülür. Mesela hız, yol ve zaman değişkenlerinin arasındaki bağlantıyla; nüfus yoğunluğu kişi sayısı ve alan arasındaki bağlantıyla ölçülebilir. (Atılgan, 2016:5)

3.1.4. Ölçmede Birim

Ölçme işlemi gerçekleştirildiği sırada ve sonuçların anlamlandırılmasında tarif için bir birim kullanmak gerekmektedir. Uzunluk için santimetre, sıcaklık için derece, nüfus için kişi kullanılan bazı birimlerdir.

Ölçmede birim kullanılması objektifliği sağladığı gibi hata yapma olasılığını da asgari seviyeye çeker. Ayrıca birim kullanımı ölçmede bir standardı da beraberinde getirir. (Atılgan, 2016:8)

Ölçmede kullanılacak birimlerde bulunması gereken üç temel özellik eşitlik, genellik ve kullanılılıktır. (Turgut ve Baykul, 2015:106) Mesela metre karıştan veya kulaçtan daha iyi bir ölçme birimidir. Metre standart olduğu halde karış veya kulaç kişiden kişiye değişir. Ayrıca kullanılan birimler genel olmalı, herkes tarafından aynı şekli ve anlamıyla kullanılmalı. İnsanların bir kısmının fit bir kısmının da metre kullanması bir anlam kargaşasına yol açar. Son olarak kullanılan ölçü birimi kullanışlı olmalıdır. Değerli bir maden olan altını sıradan bir teraziyile ölçmek pek kullanışlı

olmayan ve yanlış sonuçlar doğuran bir yöntem olur. Ya da İstanbul-Ankara arası santimetreyle ölçmek de kullanışlı bir yol değildir. Birimler kadar ölçmede kullanılacak araçlar da önemlidir. Bu araçlar yapılacak işlemi kolaylaştırdığı gibi bizi doğru ve genel sonuçlara kavuşturmada oldukça önemlidir. Ölçmede kullanılacak birim ve araçlar doğru seçildiği takdirde sonuçlar da objektif, tutarlı ve genellenebilir olacaktır.

3.1.5. Ölçmede Araç ve Ölçek

Varlıklara ait birçok özellik doğrudan gözlenip ölçülemediği için ölçme esnasında belirli çalışmalar neticesinde oluşturulmuş araçlardan faydalanılır. Bu araçlarla birlikte oluşturulan bir ölçeğe göre de ölçme işlemi yapıp sonuçlar değerlendirilir.

Buradan hareketle ölçek için belli birimde bölmelenmiş bir ölçme aracı, ölçme sonuçlarını gösteren sayı veya sembollerin matematiksel özellikleri şeklinde tanımlanmıştır. (Turgut ve Baykul, 2015:109)

Ölçmede kullanılan araçlar ölçme işlemi kolaylaştırmakla birlikte ölçülenin niteliğine göre objektif sonuçlar elde edilmesini de sağlar. Ayrıca bu araçlar ölçülecek büyüklüğün değişimlerine duyarlı olduğu için farklı büyüklükler için de kullanılabilir. Mesela marketten alınan gıda ürünleri için ölçek olarak terazi kullanılır ve farklı insanlara ait farklı büyüklükteki gıdaların hepsini ölçebilir. (Atılgan, 2016:9) Bu nedenle ölçme yapılırken ölçülecek varlığın niteliklerine uygun ölçme araçları kullanılmalıdır. Böylelikle doğru sonuçlara ulaşılabilecek ve sonuçlar da doğru bir şekilde değerlendirilecektir. Mesela markette kullanılan ölçek belirli bir başlangıç ve bitiş noktası olan, belirlenmiş büyüklükleri ölçmek amacıyla tasarlanan araçlardır. Belirlenmiş sınırlar içerisindeki büyüklükleri ölçmek için ideal bir araçtır. Ama büyük tonajlı ağırlıkları ölçmek için uygun ve ideal bir araç değildir. Bunlar için ise yine belirli özelliklere sahip uygun ölçme araçları kullanılmalıdır. Bir gıda ağırlığını market terazisiyle ölçmek ya da tam tersini yapmak ulaşılabilecek sonuçları ve değerlendirmeyi objektiflikten uzaklaştıracaktır. Ölçme araçları oluşturulurken bir başlangıç noktası da tespit edilir. Buna ölçmede sıfır noktası denir. (Turgut ve Baykul, 2015:105) Ölçmede sıfır, iki şekilde karşımıza çıkmaktadır. Birincisi göreceli veya itibari sıfırdır. (Atılgan, 2016:10) İtibari sıfır daha çok sosyal bilimlerdeki ölçeklerde kullanılan bir başlangıç noktasıdır. Varsayılan bir birim olduğu için Türkçe sınavından sıfır alan bir öğrencinin

Türkçeden hiçbir şey bilmediği anlamına da gelmez. Ölçmedeki ikinci sıfır ise gerçek veya doğal sıfırdır. (Turgut ve Baykul, 2015:105) Bu ise daha çok sayısal bilimlerde, fiziksel özelliklerden yola çıkılarak oluşturulmuştur. Ağırlık, uzunluk gibi ölçümler için, bunların başlangıç noktası olarak kullanılır.

3.1.6. Ölçek Türleri

Ölçek türleri; eşit oranlı ölçekler, eşit aralıklı ölçekler, sıralama ölçekleri, sınıflama ve adlandırma ölçekleri olmak üzere dört gruba ayrılmaktadır.

3.1.6.1. Eşit Oranlı Ölçekler

Bir varlığa ait özelliğin iki değerinin birbirine olan oranı eşit oranlıdır. Bir masanın eniyle boyu arasındaki oran veya bir insanın yaşı ile kilosu arasındaki oran eşit oranlıdır. Bu ölçek türü daha çok sayısal bilimlerde kullanılmaktadır. Sosyal bilimlerde ya da davranış bilimlerinde kullanılmayan bir ölçek türüdür.

3.1.6.2. Eşit Aralıklı Ölçekler

Eşit aralıklı ölçeklerde bir başlangıç noktası belirlenir ve ölçek ölçülecek varlığın değişkenliklerine göre bölümlere ayrılır. Eğitimde kullanılan bazı standart testleri eşit aralıklı ölçeklerdir.

3.1.7. Sıralama Ölçekleri

Sıralama ölçeklerinde bir başlangıç noktası yani sıfır yoktur. Değerlerin bir büyüklük sırasına konması vardır. (Turgut ve Baykul, 2015:111) Öğrencilerin boy sırasına göre dizilmesi bir sıralama ölçeğidir.

3.1.8. Sınıflama-Adlandırma Ölçeği

Sınıflama ölçekleri ölçülen varlıkların genellikle doğrudan gözlemlenebilen bir özelliğine göre tasnifine dayanır. Mesela bir odadaki insanların çay içenler ve kahve içenler diye iki gruba ayrılması gibi.

Eğitimde yapılan ölçmelerde genellikle eşit aralıklı ölçekler veya sıralama ölçekleri kullanılır. (Özçelik, 2011:24) Sınıflama ölçekleri doğrudan gözleme dayandığı için eğitimde kullanılmaz. Çünkü eğitimde hedeflenen kazanımların ölçülmesi için nicelik gerektiren ölçeklere ihtiyaç vardır. Doğrudan gözleme dayalı tasnifler eğitim alanında yanlış sonuçlar doğuracaktır. Eşit oranlı ölçekler de eğitimde

kullanılmayan ölçeklerdir. Bu ölçekler bir orana dayandığı için eğitim alanı için kullanışlı ölçekler değildir. Eğitimde ölçülmek istenen niteliğe uygun ölçekler seçilmesi doğru sonuçlara ulaşılmasını ve daha sonra alınacak önlem ve yapılacak planlar için doğru kararlar alınmasını sağlayacaktır.

3.1.9. Ölçmede Hata ve Ölçme Araçlarında Bulunması Gereken Özellikler

Ölçme hatası, aynı koşullarda ama birbirinden bağımsız bir şekilde elde edilen ölçme sonuçlarında elde edilen değer ile ölçülen özelliğin gerçek değeri arasındaki farktır. (Özçelik, 2011:29) Ölçme yapılırken, ölçme sürecine veya ölçme sonuçlarına çeşitli sebeplerle hata karışabilir. Bu da doğru sonuçlara ulaşılmasını engeller. Bunun önüne geçmek için ölçme süreci dikkatlice gözden geçirilmeli ve hata kaynakları tespit edilmelidir. Bu hatalar; ölçme aracından, ölçme yönteminden, ölçmenin yapıldığı mekândan, niteliği ölçülen varlıklar gibi birçok nedenden kaynaklanabilir. (Atılğan, 2016:24,25) Hataların istatistiksel özelliklerinden yola çıkılarak üç çeşit hatadan söz edilebilir. Bunlar sabit hatalar, sistematik hatalar ve tesadüfi hatalardır. (Turgut ve Baykul, 2015:120)

3.1.9.1. Sabit Hatalar

Sabit hatalar bir ölçmeden diğerine miktarı değişmeyen hatalardır. (Turgut ve Baykul, 2015:120) Sıfır yerine 1 cm ile başlayan bir cetvelle ölçüm yapıldığında 1 cm eksik bir ölçüm yapılmış olacaktır. Her ölçümde bu 1cm olan hata değişmeyecektir.

3.1.9.2. Sistematik Hata

Sistematik hatalar, ölçülen özelliğin büyüklüğe, ölçmeye ya da ölçüm yapılan koşullara bağlı olarak değişen hatalardır. 0-30 cm yerine 1-30 cm şeklindeki bir cetvelle 30 cm'den daha fazla olan uzunluklar ölçüldüğünde hata oranı sistemli bir şekilde katlanarak devam edecektir. (Turgut ve Baykul, 2015:121)

3.1.9.3. Tesadüfi Hatalar

Tesadüfi hatalar, ölçme sonuçlarına gelişigüzel bir şekilde karışan, kaynakları tam olarak bilinmeyen, ölçmeyi yapandan, mekândan veya araçtan kaynaklanan hatalardır. Sınav kâğıtlarını dikkatsizce okuyan bir öğretmenin yaptığı hata tesadüfi bir hatadır. (Turgut ve Baykul, 2015:121)

3.1.9.4. Ölçmede Hata Kaynakları

Ölçmede hata kaynakları dört temel başlık altında toplanmaktadır:

Ölçmeyi yapan kişiden kaynaklanan hatalar.

Ölçme yapılan kişiden kaynaklanan hatalar.

Ölçme aracı ya da yöntemden kaynaklanan hatalar.

Ölçme ortamından kaynaklanan hatalar. (Atılğan, 2016:27-31)

3.1.9.4.1. Ölçmeyi yapan kişiden kaynaklanan hatalar

Ölçmeyi yapan kişinin nesnel davranmaması bir hata kaynağıdır. Ölçmeyi yapan kişinin öğrenciler arasında ayırım yapmaması, sınıfta iyi olan öğrenciye sınavda tolerans göstermemesi gerekir.

Ölçmeyi yapan kişinin dikkatsiz olması. Ölçmeyi yapan kişinin puanların toplanmasında ve sisteme girişi sırasında hata yapma ihtimali yüksektir. Bu durumun önüne geçmek için bir görevli her sınav zarfından rastgele üç kâğıt seçerek kontrol edebilir.

Ölçmeyi yapan kişinin önyargıları da hata kaynağıdır. Mesela belirli bir ülkeden gelen öğrencilerin Türkçe öğrenemeyeceğine veya bir konuyu anlamayacağına dair bir düşünce önyargılı bir düşüncedir. Önyargıyla yapılan bir ölçme ve değerlendirme objektif ve doğru sonuçlar vermez.

3.1.9.4.2. Ölçme yapılan kişiden kaynaklanan hatalar

Ölçme yapılan kişinin psikolojik durumu, önyargıları, stres, kişinin sağlık durumu veya dikkatsizliği ölçme yapılan kişiden kaynaklanan hatalardır. Özellikle yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerde psikolojik duruma bağlı, stres ve dikkatsizlikten kaynaklanan hatalara rastlanmaktadır.

3.1.9.4.3. Ölçme aracı ya da yöntemden kaynaklanan hatalar

Ölçmek istenilen özelliğin yanlış araç ya da yanlış yöntemle ölçülmesi sonucunda ortaya çıkan hatalardır. Mesela yazılı anlatım becerisini çoktan seçmeli sınavla ölçmek, dinleme becerisini ölçerken çok uzun cevaplı sorular sormak, okuduğunu anlama becerisini ölçerken dilbilgisi yanlışlarından puan kırmak.

3.1.9.4.4. Ölçme ortamından kaynaklanan hatalar

Ölçme yapılan ortamdaki eksiklikler ya da olumsuz durumlar ölçme ortamından kaynaklanan hatalardır. Mesela sınıfın karanlık ya da gürültülü, çok sıcak ya da çok soğuk olması.

Ölçmenin hatasız yapılması ve doğru sonuçlara ulaşılması için ölçme araçlarında bazı özelliklerin bulunması gerekmektedir. Bunlar güvenilirlik, geçerlik ve kullanılabilirliktir. (Atılgan, 2016:24)

Güvenirlik bir ölçme aracında bulunması gereken en temel özelliktir. Çünkü güvenilirliği bulunmayan veya tartışmalı olan bir ölçme aracıyla yapılan ölçümler doğru olmayan, yanlış sonuçlara neden olmaktadır. Bir sınıfta öğrencilere uygulanan bir sınav doğru, hatasız ve tarafsız sonuçlara bizi ulaştırıyorsa o sınav güvenilirlik noktasında başarılı bir sınavdır.

Ölçme aracında bulunması gereken bir diğer özellik de geçerliktir. Geçerlik, ölçme aracının ölçüm yapılacak varlığın özelliğine uygunluğudur. Mesela sayısal yeteneklerin ölçülmesi için öğrencilere uygulanan sözel yetenek testi güvenilir olsa dahi geçerli bir test değildir. (Atılgan, 2016:50) Test geçerlik özelliğini ihlal ettiği için ölçülmek istenen özellik için uygun değildir. Elde edilecek sonuçlar da hedeflenenlerin çok uzağında olacaktır.

Ölçmede kullanılan bir aracın güvenilirliğinin yüksek olması geçerliğinin de yüksek olduğu anlamına gelmez. Ama geçerliği yüksek bir ölçme aracının güvenilirliği de yüksektir.

Ölçme aracında bulunması gereken üçüncü özellik de kullanılabilirliktir. Kullanılabilirlik, bir ölçme aracının ekonomik, uygulanabilir ve puanlanabilir olmasıyla ilgilidir. (Atılgan, 2016:70-71) Ölçme aracı hem hazırlama, hem çoğaltma ve hem de uygulama sürecinde maliyet ve zaman noktasında ekonomik olmalıdır. Ekonomik olmayan bir ölçme aracı ne kadar güvenilir ve geçerli olsa da kullanılabilir olmayabilir. Ölçme aracı hem kullanan açısından hem de niteliği ölçülecek varlık açısından uygulanabilir olmalıdır. Ayrıca puanlama noktasında da bir ölçme aracı cevap veren ve cevapları puanlayan açıdan kullanılabilir olmalıdır.

3.2. Değerlendirme

3.2.1. Değerlendirmenin Tanımı

Değerlendirme, TDK Büyük Türkçe Sözlükte “1. Bir şeyin nitelik ya da niceliği üstüne yapılan çalışma sonucu varılan yargı. 2. Aynı biçimdeki olayların, birtakım ölçünlere göre, önemini belirtme. 3. Türlü öğretim amaçlarının gerçekleşme oranını değişik yollarla ölçme ve ortaya çıkan sonuçlar üzerinde değer biçme.” şeklinde açıklanmıştır. Değerlendirme, genel olarak ölçme sonuçlarının bir ölçütle karşılaştırılarak bir değer yargısına ulaşma sürecidir. (Turgut ve Baykul, 2015:69) Değerlendirme kavramının zaman zaman ölçmenin yerine, zaman zaman da ölçmeyle aynı anlamda kullanılması bir hatadır. Çünkü değerlendirme ölçme araçlarıyla yapılan ölçümlerin sonuçlarını ele alıp inceler. Yapılan incelemelerden sonra da bir yargıya varır. Bu nedenle bu iki kavram birbirini takip eden ama farklı durumları karşılayan kavramlardır. Değerlendirmenin sağlıklı bir şekilde yapılması ölçme araçlarının güvenilir olmasına bağlıdır. Ölçme araçlarıyla ilgili yukarıda bahsedilen şartların sağlanmayışı yanlış sonuçlara varılmasına neden olacaktır. Yanlış sonuçlardan hareket eden bir değerlendirme de yanlış yargılara ulaşacaktır. Özellikle de eğitim gibi gelecek nesillere bile tesiri olan bir alandaki yanlış ölçme ve değerlendirmeler düzeltilmesi zor hatta imkânsız sonuçlar doğuracaktır.

Doğru bir değer yargısına ulaşmak için ölçme sonuçları geçerli ve güvenilir olmalıdır. Değerlendirme geçerli bir ölçüte dayanmalı ve işlemler hatasız bir şekilde yapılmalıdır. Ayrıca ilgilenilen eğitim kararı için kullanışlı bir yargıya ulaştırmalıdır. (Turgut ve Baykul, 2015:71)

Ölçme yapılmadan değerlendirme yapılamayacağı gibi, değerlendirmesi yapılamayan bir ölçme de hiçbir amaca hizmet etmemiş olur.

Dolayısıyla, özellikle dil sınıflarında bir öğrenciye sınavdan 65 puan aldığını söylemek bir anlam ifade etmez. Bunun açıklamasının yapılması; yeterli, yetersiz, bir üst kura devam edebilir gibi öğrenciye bir dönüt verilmesi gerekir.

Herhangi bir ölçme yapmadan da bir öğrencinin dil düzeyi hakkında değerlendirme yapılmamalıdır.

3.2.2. Değerlendirmede Kullanılan Ölçüt Türleri

3.2.2.1. Mutlak Ölçüt

Ölçme işlemi yapılacak grup herhangi bir işlem yapılmadan önce tespit edilen eşik değere mutlak ölçüt denir. (Atılğan, 2016:351) Dolayısıyla ölçüt, ölçme yapılacak gruptan ve bireylerden bağımsızdır. Sınavlardan önce geçme notunun belirlenmesi mutlak ölçüt örneğidir. Belirlenen eşik değerinin üstündekiler başarılı, altındakiler ise başarısız kabul edilir.

3.2.2.2. Bağlı Ölçüt

Bağlı ölçüt, ölçme işleminin sonuçlarından hareket edilerek oluşturulan ölçüttür. Burada ölçüt sadece adı geçen grup için geçerlidir. Çünkü sonuçlar o gruptan elde edilmiştir. (Atılğan, 2016:351) Bazı üniversitelerde yapılan sınavdan sonra sınıf ortalamasının belirlenip ortalama değerinin üstündekilerin başarılı, bu değer altındakilerinin ise başarısız sayılması değerlendirmede bağlı ölçüt kullanılmasının bir örneğidir.

3.2.3. Değerlendirme Türleri

Değerlendirme, tanıma-yerleştirme için yapılan değerlendirme, düzey belirleyici değerlendirme ve biçimlendirici değerlendirme olmak üzere üç gruba ayrılır.

3.2.3.1. Tanıma-Yerleştirme İçin Yapılan Değerlendirme

Bu değerlendirmedeki temel amaç, önkoşul eksikliklerinin belirlenmesi ve giderilmesidir. Eğitim sürecinin başında, süreç öncesinde hazır bulunuşlukların belirlenmesini hedefler. Mesela yabancı dil eğitimlerinde öğrencilerin sınıflarının belirlenmesi için yapılan düzey belirleme sınavları. Bu sınavların sonuçlarının değerlendirilmesine göre öğrenciler A1, A2, B1, B2, C1 şeklinde sınıflara ayrılır.

Öğrencilerin geldikleri ülkeye, ait oldukları sosyo-kültürel yapıya, bildikleri yabancı dillere ait yapılan ölçüm sonuçlarının değerlendirilmesi de tanıma-yerleştirmeye yöneliktir ve daha sağlıklı bir öğretim için yapılmalıdır. (Durmuş ve Okur, 2013:530)

3.2.3.2. Düzey Belirleyici Değerlendirme

Düzey belirleyici değerlendirme öğrencinin öğrenme düzeyinin belirlenmesi amacıyla kullanılır. Bu değerlendirme hedefe ne kadar ulaşıldığına ve ders başarısının belirlenmesine yardımcı olur. Mesela kur bitirme sınavları düzey belirleyici değerlendirmeye örnektir. Öğrenciler, bir üst kura başlamadan önce, mutlaka bir önceki kurun tüm konularından sınava girerler. Bu sınav sonucunda yapılan değerlendirmeye göre öğrenci bir üst kura geçer veya yetersiz olduğu durumda aynı kura devam eder.

3.2.3.3. Biçimlendirici Değerlendirme

Biçimlendirici değerlendirme öğrenme eksikliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılmaktadır. Yapılan değerlendirmeyle eksikliklerin kaynağının belirlenmesi, giderilmesi ve öğrenmelerin tamamlanmasına çalışılır. Mesela izleme testleri, ünite testleri, kısa sınavlar. Burada testler öğrencilere not vermek amacıyla kullanılmaz. Bu testlerin amacı öğrencilerin eksikliklerini saptamak ve eğitim ortamını buna göre düzenlemektir.

4. BÖLÜM

ÖLÇMEDE KULLANILAN SORU TÜRLERİ

4. Soru Türleri

Ölçmede kullanılan soru türleri temelde beş başlık altında toplanmıştır. Bunlar kısa cevaplı sorular, çoktan seçmeli sorular, doğru – yanlış soruları, boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları, açık uçlu sorular şeklinde sıralanmaktadır.

4.1. Kısa Cevaplı Sorular

Kısa cevaplı sorular, cevabı bir kelime, bir cümle veya bir rakam olan sorulardır. (Turgut ve Baykul, 2015:165) Kısa cevaplı sorular hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

Soru ifadesi kesinlikle çok açık olmalıdır. Soru ifadesi açık olmadığı takdirde her cevaplayıcı soruyu farklı şekilde cevaplayacaktır.

Sorulan soruda yoklanmak istenen bilgi kıyıda köşede kalmış bir bilgi değil, önemli bir bilgi olmalıdır.

Soruda sadece bir bilgi ve beceri yoklanmalıdır. (Turgut ve Baykul, 2015:165)

Soru, cevaplayıcının diğer soruları cevaplamasını olumlu ya da olumsuz yönde etkilememeli. (Atılğan, 2016:195)

4.2. Çoktan Seçmeli Sorular

Çoktan seçmeli testlerde sorunun sorulduğu kısma kök, doğru cevabın bulunduğu seçeneğe anahtarlanmış cevap, yanlış seçeneklere de çeldiriciler denir. (Turgut ve Baykul, 2015:187)

Seçmeli test soruları hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmeli.

Soru; farklı anlamlar çağrıştıracak şekilde değil, açık, anlaşılır ve kesin bir şekilde yazılmalıdır.

Dolaylı anlatımlardan, tekerleme ya da bilmece gibi, soru kökünün anlaşılmasını güçleştirecek ifadelerden kaçınılmalıdır.

Testin uygulanacağı öğrencilerin dil düzeyine dikkat edilmelidir. Sorular dil bakımından güçlük düzeyi testin uygulanacağı grubun dil düzeyinin üzerinde

olmamalı. Hatta dil seviyesi ortalama olarak testi alacak grubun okuma yeterliliğinin biraz altında olmalıdır.

Sorular, öğrencilerin kullandığı ders materyallerinden kelimesi kelimesine alınmamalı.

Sorularda önemsiz ayrıntılar sorulmamalı, belirlenen davranış yoklanmalı.

Sorular diğer sorulardan bağımsız olarak cevaplandırılmalı. Bir soruda verilen bilgi diğer bir sorunun cevabını vermemeli.

Soru kökünde gereksiz açıklamalardan kaçınılmalı.

Madde kökü olumlu bir soru cümlesi olmalıdır. Gerekli olmadıkça olumsuz ifadelerden kaçınılmalıdır. Zorunluluk halinde olumsuz kelimenin altını çizme, koyu, italik veya büyük harfle yazma gibi bir önlem alınmalıdır.

Çift olumsuzluk içeren ifadeler kesinlikle kullanılmamalıdır.

Seçenekler, ifade tarzı, uzunluk ve kapsam bakımından birbirine benzer olmalıdır.

Çeldiriciler bilgisiz ya da yanlış bilgili kişileri yanıltmalı, fakat bilgileri yeterli olanları yanıltmamalıdır.

Kökte ve şıklarda kelime benzerliği, şık uzunluğu gibi ipuçları çeldiricilerde olmalı fakat doğru seçenekte bulunmamalıdır.

Çeldiricilerin doğru cevaba yakınlık dereceleri arttıkça maddenin güçlüğü de artar.

“Yukarıdakilerin hepsi, hiç biri” gibi ifadelerin kullanımını gerek çeldirici gerekse doğru seçenek olarak özel dikkat ister.

Birbirinden bağımsız olmayan, biri diğerini içine alan seçenekler kullanılmamalıdır.

Seçenekler, büyüklük sırası, sayısal sıra, tarihsel sıra gibi anlamlı bir yapıda verilmelidir.

Bir testin tüm maddeleri aynı seçenek sayısında olmalıdır.

Temel düzeylerde 4 seçenekli, orta ve ileri düzeylerde 5 seçenekli soruların kullanılması daha uygundur.

Seçenekler küçük harfle ya da rakamla değil, şu şekilde olmalıdır:

A) B) C) D)

(Turgut ve Baykul, 2015:202-213)

4.3. Doğru-Yanlış Soruları

Doğru-yanlış soruları, bazıları doğru, bazıları yanlış olarak verilen ve cevaplayıcının bu cümleleri doğru ya da yanlış olarak tasnif ettiği bir cümlelik sorulardan oluşur.

Bir soruda yalnız bir ana fikir bulunmalıdır.

Maddeler doğru-yanlış sınıflandırılmasına şüphe göstermeyecek bir şekilde yazılmalı, yani her madde kesinlikle doğru veya kesinlikle yanlış olmalıdır.

Bir maddenin yanlışlığı önemsiz ve aldatıcı bir noktada olmamalıdır.

Birden çok fikri içeren uzun ve karmaşık cümleler kullanılmamaya dikkat edilmelidir. Her madde kısa ve açık olmalıdır.

Olumsuz, özellikle çift olumsuz ifadeler kullanılmamalıdır.

Maddelerin uzunlukları birbirine yakın olmalıdır.

Bir maddenin yanlışlığını veya doğruluğunu apaçık belirleyecek ipuçları bulunmamalıdır.

Önemsiz ayrıntılar, ezbere bilgiler yoklanmamalıdır.

“Her zaman, tüm, asla, daima, hiçbir, genellikle, ara sıra” gibi ifadelerin kullanımında dikkatli olunmalıdır.

Doğru-yanlış testlerde ölçülen davranış için yeterli olmayan cevaplayıcının rastgele işaretlemesi sonucu doğru cevabı bulabilir. Bunun önüne geçmek için aşağıdaki önlemler alınabilir.

Cümle yanlış ise yanlış kısmının altı çizdirilebilir.

Cümle yanlış ise yanlış kısmın doğrusu yazdırılabilir.

Doğru ve yanlış maddelerin sayısı dengeli veya eşit olmalıdır.

Doğru ve yanlış maddeler testin içine sistematik dağıtılmamalıdır. (Atılğan, 2016:204-219; Turgut ve Baykul, 2015:173-183)

4.4. Boşluk Doldurma Soruları

Boşluk doldurma soruları, cevaplayıcının cümlede boş bırakılan alana uygun kelime veya kelime gruplarını yazdığı sorulardır.

Sorunun kesin ve tek, yani sadece bir tane doğru cevabı olmalıdır.

Soru, açık ve kolay anlaşılır bir anlatımla sunulmalıdır.

Bir cümlede doldurulmak üzere aşırı sayıda boşluk bırakılmamalıdır.

Bir cümlede boş bırakılan yerin uzunluğu ipucu vermemelidir. (Atılğan, 2016:191-192)

4.5. Eşleştirme Soruları

Eşleştirmeli sorular, iki bölümde verilen kelime, sembol veya önermelerin aralarında ilişki kurularak eşleştirildiği sorulardır.

Sorularla ilgili yönergenin açık ve net bir şekilde yazılmasına dikkat edilmelidir.

Bir eşleştirmeli soru şeridinin 4-7 madde kökünden oluşması önerilmektedir.

Soru ve seçenekler iki ayrı kolonda sorulmalıdır.

Madde köklerinin, seçeneklerin uzunlukları benzer ve gramer bakımından eşdeğer olmalıdır.

Madde listesinde ve cevap listesinde verilen öğelere numara veya sembol verildiğinden emin olunmalıdır.

Öğrencilerin madde köklerinden bir ok çıkartarak cevaplamalarına izin verilmemelidir.

4.6. Açık Uçlu Sorular

Bu tür soruların cevabı çok uzun olmamalıdır.

Metni okumaya ihtiyaç duymadan cevaplanacak tarzda genel bilgiler içermemelidir.

A1-A2 düzeylerinde metinde gördüğünü aynen yazmaya dayalı, yani bilgiyi seçmeye dayalı sorular tercih edilmelidir. B1 düzeyinden itibaren metinden sonuç çıkarmaya dayalı sorulara yer verilmelidir.

Sorular yoruma açık olmamalıdır.

Mutlaka bir cevap anahtarı hazırlanmalı, sorular buna göre değeriendirilmelidir.

Eğeri amaç okuduğunu anlamayı lmekse, yazım, noktalama ve dilbilgisi yanlışlarından puan kırılmamalıdır.

5. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE UYGULANAN SINAV TÜRLERİ

5. Sınav Türleri

Yabancı dil öğretiminin ilkeleri Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metninde ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Metin, yabancı dil eğitiminde eğitim müfredatının, ders materyallerinin ve ölçme-değerlendirmenin sınırlarını belirlemiş ve bir çerçeve şeklinde sunmuştur. Metne göre yabancı dil öğretiminde temel altı düzey bulunmaktadır. Bunlar A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 şeklindedir. Bu düzeyler de kendi içlerinde dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerisi şeklinde dört bölüme ayrılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ekte verilen bu metin esas alınmaktadır. Metinde her seviye ve beceri için hedeflenen kazanımlar belirtilmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde ölçme ve değerlendirme yapılırken bu metindeki hedef kazanımlar göz önünde bulundurulmaktadır.

5.1. Avrupa Dil Portfolyosu:

5.1.1. Dinleme Becerileri

A1: Benimle, ailemle ve yakın çevremle ilgili tanıdık sözcükleri ve çok temel kalıpları, yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilirim.

A2: Beni doğrudan ilgilendiren konularla ilişkili kalıpları ve çok sık kullanılan sözcükleri anlayabilirim. (Örneğin; En temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel çevre, meslek). Kısa, net, basit ileti ve duyurulardaki temel düşünceyi kavrayabilirim.

B1: İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.

B2: Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.

C1: Açıkça yapılandırılmamış ve ilişkiler açıkça belirtilmemiş sadece ima edilmiş olsa bile uzun konuşmaları anlayabilirim. Televizyon programlarını ve filmleri fazla zorluk çekmeden anlayabilirim.

C2: İster canlı ister yayın ortamında olsun, hiçbir konuşma türünü anlamakta zorluk çekmem. Sadece normal anadili konuşma hızında ise, aksana alışabilmem için biraz zamana ihtiyacım olabilir. (www.meb.gov.tr)

5.1.2. Okuma Becerileri

A1: Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilirim.

A2: Kısa ve basit metinleri okuyabilirim. İlanlar, kullanım kılavuzları, mönüler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük metinlerdeki genel bilgileri kavrayabilir ve kısa kişisel mektupları anlayabilirim.

B1: Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilirim. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilirim.

B2: Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilirim. Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilirim.

C1: Üslup farklılıklarını da ayırt ederek uzun ve karmaşık, somut ya da edebi metinleri okuyabilir, ilgi alanımla alakalı olmasalar bile herhangi bir uzmanlık alanına giren makale ve uzun teknik bilgileri anlayabilirim.

C2: Kullanım kılavuzları, uzmanlık alanına yönelik makaleler ve yazınsal yapıtlar gibi soyut, yapısal ve dilbilgisel açıdan karmaşık hemen hemen tüm metin türlerini kolaylıkla okuyabilir ve anlayabilirim. (www.meb.gov.tr)

5.1.3. Karşılıklı Konuşma Becerileri

A1: Karşımdaki kişinin söylediklerini daha yavaş bir konuşma hızında yinelemesi ve söylemek istediklerimi oluşturmada bana yardımcı olması koşuluyla, basit yoldan iletişim kurabilirim. O anki gereksinime ya da çok bildik konulara ilişkin alanlarda basit sorular sorabilir ve cevap verebilirim.

A2: Bildik konular ve faaliyetler hakkında doğrudan bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış işlerde iletişim kurabilirim. Genellikle konuşmayı sürdürebilecek kadar anlamasam da kısa sohbetlere katılabilirim.

B1: Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek bir çok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.

B2: Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.

C1: Kullanacağım sözcükleri çok fazla aramaksızın, kendimi akıcı ve doğal bir biçimde ifade edebilirim. Dili, toplumsal ve mesleki amaçlar için esnek ve etkili bir şekilde kullanabilirim. Düşünce ve fikirlerimi açık bir ifadeyle dile getirebilir ve karşımdakilerin konuşmalarıyla ilişkilendirebilirim.

C2: Hiç zorlanmadan her türlü konuşma ya da tartışmaya katılabilir; deyimler ve konuşma diline ait ifadeleri anlayabilirim. Kendimi akıcı bir şekilde ifade edebilir, anlamdaki ince ayrıntıları kesin ve doğru bir biçimde vurgulayabilirim. Bir sorunla karşılaşırsam, geriye dönüp, karşımdaki insanların fark etmelerine fırsat vermeyecek bir ustalıkla ifadelerimi yeniden yapılandırabilirim. (www.meb.gov.tr)

5.1.4. Sözlü Anlatım Becerileri

A1: Yaşadığım yeri ve tanıdığım insanları betimlemek için basit kalıpları ve tümceleri kullanabilirim.

A2: Basit bir dille ailemi ve diğer insanları, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi ve son işimi betimlemek için bir dizi kalıp ve tümceyi kullanabilirim.

B1: Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.

B2: İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.

C1: Karmaşık konuları, alt temalarla bütünleştirerek, açık ve ayrıntılı bir biçimde betimleyebilir, belirli bakış açıları geliştirip uygun bir sonuçla konuşmamı tamamlayabilirim.

C2: Her konuda bağlama uygun bir üslupla ve dinleyenin önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak şekilde konuşmamı etkili ve mantıksal bir şekilde yapılandırabilir, açık, akıcı bir betimleme ya da karşıt görüş sunabilirim. (www.meb.gov.tr)

5.1.5. Yazılı Anlatım Becerileri

A1: Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilirim. Örneğin; Tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilirim Örneğin: Otel kayıt formuna isim, uyrak ve adres yazmak gibi.

A2: Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilirim. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilirim.

B1: Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.

B2: İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkararak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkararak mektuplar yazabilirim.

C1: Görüşlerimi ayrıntılı bir biçimde, açık ve iyi yapılandırılmış metinlerle ifade edebilirim. Bir mektup, kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Önemli olduğunu düşündüğüm konuları ön plana çıkararak karmaşık konularda yazabilirim. Hedef belirlediğim okuyucu kitlesine uygun bir üslup seçebilirim.

C2: Uygun bir üslup açık, akıcı metinler yazabilirim. Okuyucunun önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak etkili, mantıksal bir yapılandırma ile bir durum ortaya koyan karmaşık mektuplar, raporlar ya da makaleler yazabilirim. Meslekî ya da edebî yapıt özetleri ve eleştirileri yazabilirim. (www.meb.gov.tr)

5.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Uygulanan Sınav Türleri

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel üç sınav türü uygulanır. Bunlar: Düzey belirleme sınavı, kur bitirme sınavı, yeterlilik sınavlarıdır. Düzey belirleme, kur bitirme ve yeterlilik sınavında puan verilir ve değerlendirme yapılır.

Yukarıdaki sınavların dışında uygulanan bir diğer sınav türü de ünite sonu sınavlarıdır. Ancak bu sınav sonuçları düzeltme amacıyla kullanılır ve puan verilmesi zorunluluğu yoktur.

5.2.1. Düzey Belirleme Sınavları

5.2.1.1. Sınavın Tanımı

Düzey belirleme sınavı dil eğitimi alacak öğrencinin ait olduğu dil düzeyini tespit etmek için uygulanan bir sınavdır.

5.2.1.2. Sınavın Amacı

Bu sınavdaki amaç öğrencilerin dil düzeylerini tespit edip uygun sınıflara yerleştirmektir.

5.2.1.3. Sınavın Hazırlanış Biçimi

Bu sınavdaki sorular A1, A2, B1, B2 ve C1 düzeylerini ölçecek kapsamda olmalıdır.

Sorular kolaydan zora doğru ilerlemeli ve sınavın içinde her seviyeden soru sıra ile yer almalıdır. A1 düzeyini tespit eden soruların akabinde A2 düzeyi soruları gelmeli ve bu sıra B1, B2, C1 şeklinde devam etmelidir.

5.2.1.4. Sınavın Uygulanış Biçimi

Düzey Belirleme Sınavları çoktan seçmeli sorulardan oluşmaktadır. Sınav soruları öğrenciye verildikten sonra sınav hakkında öğrenci bilgilendirilmelidir. Soruların cevaplarının dört seçenekten oluştuğu, her sorunun sadece bir doğru cevabının bulunduğu, işaretlemenin nereye ve ne şekilde yapılacağı, sınavın süresi gibi bilgiler öğrenciye söylenmelidir. Mesela cevap için bir optik cevap kâğıdı verilecekse işaretleme sisteminin öğrenciye açıklanması gerekmektedir. Bizim için doğru cevabı optik cevap anahtarından bulup daireyi taşımadan karalamak çok basit olsa da

dünyanın farklı coğrafyalarından gelen bir öğrenci için çok zor olabilir. Çünkü ülkesinde bu tarz bir sınav veya cevaplama şekli olmayabilir. Nitekim bu hatalar yaşanmamış hatalar değildir. Yapılan sınavlarda öğrenci doğru cevap olduğunu düşündüğü seçeneği boş bırakıp yanlışları karalamış veya yanlış seçeneklerin üzerine çarpı işareti koyup doğru seçeneği de boş bırakmıştır.

Örnek Sınav:

1. adınız ne?

- a. Senin
- b. Sizin
- c. Onun
- d. Benim

2. A: O kim?

B:.....

- a. Köpek
- b. Sandalye
- c. Ev
- d. Öğrenci

3. Sokakta çok araba..... var.

- a. -lar
- b. -ler
- c. (-)
- d. -da

4. O adam yakışıklı ?

a. mı

b. mu

c. -ıyor mu

d. mi

5. Biz sabah saat(08.20) evden çıkıyoruz.

a. Sekizi yirmi geçiyor

b. Sekize yirmi var

c. Sekizi yirmi geçe

d. Sekize yirmi kala

6. Ahmet Bey oturuyor.

a. Taksim'e

b. Taksim'den

c. Taksim

d. Taksim'de

7. Sınıfta hiç Alman öğrenci

a. var

b. değil

c. yok

d. mi

8. Bugün tatil. Ben okula

- a. gidiyorum
- b. gitmiyorum
- c. gitmiyor musun?
- d. gidiyor musun?

9. Suzan saat 14.00'da okul..... çık..... .

- a. -a / -yorum.
- b. -da / -ıyor
- c. -dan / -ıyor
- d. -dan / -mıyorlar

10. Siz hasta..... . Lütfen dinlen.....

- a. -sınız / -sinler
- b. -yım / -in
- c. -sın / -sin
- d. -sınız / -iniz

11. Lütfen onun telefon..... verin.

- a. -una
- b. -unu
- c. -unda
- d. -uyu

12. Mercedes otomobilleri..... fabrika..... Almanya'da.

- a. -nin / -sı
- b. -in / -sı
- c. -yin / -yı
- d. -nin / -yı

13. A:Okul nerede?

B: Okul banka..... yan..... .

- a. -nin / -nında
- b. -in / -nında
- c. -yin / -ında
- d. -nın / -ında

14. Sen beş sene önce çok zayıf..... . Şimdi çok şişman..... .

- a. -dın /-sın
- b. -sın / sın
- c. -tın /-sın
- d. -sın /-tın

15. İstanbul Ankara..... kalabalık.

- a. -dan daha
- b. -dan en
- c. -tan en çok
- d. -den çok

16. A:Bu akşam film izleyelim mi?

B: Tamam,

- a. izlemeyin
- b. izleyelim
- c. izleyeyim
- d. izlesinler

17. Biz dün ders ama şimdi

- a. çalışmadık / çalışmıyoruz
- b. çalışıyoruz / çalışmadık
- c. çalıştık / çalışıyoruz
- d. çalışmadık / çalışıyoruz

18. Biz geçen akşam partide onlarla çok

- a. eğlendiz
- b. eğlendi
- c. eğlendiler
- d. eğlendik

19. Bu yemek çok tuz..... . Tuz..... nerede?

- a. -lu /-suz
- b. -luk / -lu
- c. -lu / -luk
- d. -suz /-luk

20. A: Yarın toplantıya gel.....?

B: Hayır, gel..... . Çünkü çok yoğunum.

- a. -ir misin /-eceğim
- b. -miyor musun / -iyorum
- c. -meyecek misin / -meyeceğim
- d. -ecek misin / -meyeceğim

21. Duyduğuma Ali ile Ayşe

- a. ait / evlendi
- b. gibi / evlenmiş
- c. ki /evlenecek
- d. göre /evlenmiş

22. Çocuk davranma! Sana hiç yakışmıyor.

- a. kadar
- b. göre
- c. gibi
- d. ki

23. Henüz karar vermedim. Tatilde Antalya'ya Bodrum'a gideceğim.

- a. hem / hem
- b. ya / ya
- c. ne / ne
- d. hem / ya

24. Bu akşam dışarı çünkü akşama misafir

- a. çıkmıyorum / geldi
- b. çıkmayacağım / geldi
- c. çıkıyorum / gelmiş
- d. çıkmıyorum / gelecek

25. A: Çay iç.....?

B: Hayır, çay iç..... ama kahve içerim.

- a. -er misin / -mem
- b. -ir misin / -mem
- c. -mez misin / ermem
- d. -er mi? / mez

26. A:Bu akşam bize gelecek misin?

B: Emin değilim. Çok işim var. Siz beni beklemeyin.

- a. Gelebilirim
- b. Gelemem
- c. Gelmeyebilirim
- d. Gelmem

27. Ahmet asla işe geç

- a. kalır
- b. kalmaz

- c. kalıyor
- d. kalacak

28. A: Korku filmlerini ?

B: Çünkü çok korkuyorum.

- a. izliyor musun / İzlerim
- b. izler misin / İzlemeyebilirim
- c. izleyecek misin / İzlemiyorum
- d. izler misin / İzleyemem

29.Çocukken ıspanak yemeğini sev..... ama şimdi çok sev..... .

- a. -mişim / -mişim
- b. -mezdim / -iyorum
- c. -iyordum / - yorum
- d. -eectim / -erim

30.Antalya'da kışın denize girebilirsiniz.

- a. rağmen
- b. kadar
- c. bile
- d. gibi

31.Bizi ziyaret et..... çok sevindim.

- a. -memize
- b. -meye
- c. -meme
- d. -melerine

32.Taksim'e git..... için sizin dolmuşa bin..... gerek.

- a. -memiz / -mek
- b. -mek / -meniz
- c. -meniz / -meye
- d. -meleri / -men

33.Çalış..... odasının gir..... onu bekledim.

- a. -ma / -işinde
- b. -mak / -mesinde
- c. -ış / -işinde
- d. -mayı / -mesinde

34.Çocukların korku filmi izle..... , onlar çizgi film izle..... .

- a. -memeliler / -mesi lazım
- b. -memesi gerek / - meleri gerek
- c. - memesi gerek / - mek zorunda değiller
- d. -memesi gerek / - meliler

35..... , sizi duyabiliyorum.

- a. Bağırmak zorundasınız
- b. Bağırmanız gerekli
- c. Bağırmamanız gerekli değil
- d. Bağırmanıza gerek yok

36.İstanbul'a gel..... Türkçe bilmiyordum ama buraya gel..... öğrendim.

- a. -ip / -meden
- b. -dikten sonra / -meden önce
- c. -meden önce / -ince
- d. -dikten sonra / -ip

37.Ömer ile Nihal üzgün gözlerle bak..... ve sonra veda..... .

- a. -ıştılar /-ştılar
- b. -laştılar / -ladılar
- c. -ışarak / -laştılar
- d. -ıştılar / -laştılar

38. Otobüsteki gençler bağır..... çağır..... konuşuyorlardı.

- a. -ip / -madan
- b. -ır / -maz
- c. -a / -a
- d. -dı / -alı

39. Günde iki litre su iç..... ve ekmek ye..... bir ayda 4 kilo verdim.

- a. -meyip / -meyerek
- b. -erek / -meyerek
- c. -erek / -meden önce
- d. -ip / -yerek

40. Yarın erken gel..... müdürü gör..... .

- a. -iyorsanız / -ebildiniz
- b. -mişseniz / -ebileceksiniz
- c. -irseniz / -ebilirsiniz
- d. -seniz / -ebilirsiniz

41. Orhan henüz gelmedi başına bir şey mi geldi?

- a. oysa
- b. öyleyse
- c. öyle
- d. yoksa

42. Üniversite sınavı dün yap..... . Öğrenciler aylardır bu sınava hazırla..... .

- a. -ındı / -nıyordu
- b. -ıldı / -nıyordu
- c. -ıldı / -lıyordu
- d. -ındı / -şıyordu

43. Temizlikçiye camları sil..... ve çamaşırları yıka..... .

- a. -ittim / -ttım
- b. -irdim / -rdım
- c. -dirdim / -ttım
- d. -dirdim / -rdım

44. Ağaçtan in..... bacağına kırmış.

- a. -diyken
- b. -erken
- c. -mişken
- d. -ken

45. Benim arabama çarp..... kadın annemin arkadaşymış.

- a. -an
- b. -tığım
- c. -mış
- d. -acağım

46. Dün izle..... filmde tanın..... bir aktör oynuyordu.

- a. -yen / -acak
- b. -diğim / -mış
- c. -miş / -dığım
- d. -diğim / -dığım

47. Otobüste unut..... eşyaları danışmaya bırakınız.

- a. -an
- b. -acağı
- c. -muş
- d. -ulan

48. Eve gideceğim. Yemek pişireceğim.

Yukarıdaki cümlelere anlamca en uygun olan cümleyi işaretleyiniz.

- a. Eve giderken yemek pişireceğim.
- b. Eve gidince yemek pişireceğim.
- c. Eve gitmeden yemek pişireceğim.
- d. Eve gideli yemek pişireceğim.

49. Ameliyata girmeden önce ailesi yanında olmasına kendisini yapayalnız hissediyordu.

- a. karşılık
- b. rağmen
- c. için
- d. bile

50. Bu hafta şiddetli yağmurun tüm Türkiye'yi etkisi altına alması

- a. veriliyor
- b. bilgilendiriliyor
- c. bekleniyor
- d. biliniyor

51. Dershanede yapılan deneme sınavına öğrenciler katıldı.

- a. herkes
- b. hiçbir
- c. hepsi
- d. bütün

52. Hastaneye girdiğinde önce uğradı. Sonra annesinin yattığı dokuzuncu kata çıkmak asansöre bindi.

- a. danışmaya / için
- b. müracaata / dolayı
- c. bekleyip / için
- d. bekleme salonu / üzere

53. Bu yılki raporlara şirket yüzde on zarara uğramıştır.

- a. yazıldığında / yaklaşık
- b. göre / numara
- c. göre / oranında
- d. incelendiğinde / derece

54. I. James
II. çalışırsa
III. sınavda başarılı
IV. olup istediği bölümü kazanır
V. düzenli ders

Yukarıdaki kelimelerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturan sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- a. I, V, IV, II, III
b. V, II, III, I, IV
c. I, V, II, III, IV
d. I, V, III, IV, II

55. I. kalp hastalarını
II. olumsuz
III. hava kirliliği
IV. etkiliyor
V.İstanbul'daki

Yukarıdaki kelimelerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturan sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- a. I, III, IV, II, V b. V, II, I, III, IV
c. III, II, V, I, IV d. V, III, I, II, IV

56. “Dün babam kucagında üstü sımsıkı örtülü bir şey taşıyarak yanımıza geldi.”

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisinin cevabı yoktur?

- a. Ne zaman b. Nasıl
c. Nerede d. Kim

57. “Yok, uzun zamandır beni de aramıyor.”

Bu cümle aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olabilir?

- a. Seni ne zaman arayacak?
b. Ortalıkta görünmüyor. Senin bir haberin var mı?
c. Okula gelmesi gerekmiyor muydu?
d. Sinemaya onu çağırдың mı?

58. “Burası bana üniversite yıllarımı anımsatıyor.”

Bu cümledeki “anımsatmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükle aynı anlamdadır?

- a. Onu görmek bana her şeyi unutturuyor.
b. Bu şarkı bana gençliğimi hatırlatıyor.
c. Ali annesini bahçeye çağırıyor.
d. Bütün duygularımı kâğıda aktardım.

59. (I) Sıcak bir yaz günüydü. (II) Çocuk havuzun içinde yüzerken son derece mutluydu. (III) Torunu içinde yüzün diye evin bahçesindeki bir yeri taşlarla çevirerek bu havuzu ona dedesi yapmıştı. (IV) Havuz çok derin değildi.

Yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde havuzun niçin yapıldığından söz edilmiştir?

- a. I b. II c. III d. IV

60. Ben Yalova'da doğdum. On beş yıldan beri görmediğim bu şehrin birçok yeri, unutulmuş, eski, uzak bir rüya gibi hayallerimde kalmıştı. O zamanlar genç bir hâkim olan babamla her zaman önünden geçtiğimiz caminin karşısındaki eski çeşmeyi, bazen yıkanmaya gittiğimiz hamamın derin havuzunu hatırlamaya çalışırım. Fakat yalnız evimizle okul gözümün önüne gelir.

Yukarıdaki parçanın konusu nedir?

- a. Yazarın hayal kurmayı sevdiği
b. Yazarın gördüğü rüya
c. Yalova'nın tarihi bir yer olduğu
d. Yazarın doğduğu ve çocukluğunun geçtiği yere özlem

KOMPOZİSYON

Kendinizi tanıtırınız.

5.2.1.5. Değerlendirme

Doğru sayısına göre 1-24 doğru A1 düzeyine, 25-49 doğru A2 düzeyine, 50-64 doğru B1 düzeyine, 65-79 doğru B2 düzeyine ve 80-100 doğru C1 düzeyine karşılık gelmektedir.

5.2.2. Kur Sonu Sınavları

5.2.2.1. Sınavın Tanımı

Kur sonu sınavları, her kurdan sonra kurun amaçlarını ölçmeye yönelik yapılan sınavlardır.

5.2.2.2. Sınavın Amacı

Kur sonu sınavlarındaki amaç hedeflenen kazanımların ne derece ğrenci tarafından alındığının tespitidir.

5.2.2.3. Sınavın Hazırlanışı

Kur sonu sınavları dört temel beceri olan okuma, dinleme, yazma ve konuşma becerilerini ölçmek için yapılır. A1'den C1'e kadar her kurun sonunda yapılan bu sınavda bu dört temel beceri ayrı ayrı llr.

Her bir beceriyi ölçmek için kullanılan konular kitapta işlenen konulara paralel olmalıdır.

A1 sınavı içeriği: Günlük hayattaki alışıldık ifadeler, basit cümleler, kendini ve başkasını tanıtmaya, başka insanların kişisel bilgilerine yönelik (nerede oturdukları, kimle kaldıkları gibi) sorular sorma ve bu sorulara yanıtlar verebilme.

A2 sınavı içeriği: Kişinin kendisiyle ve ailesiyle ilgili, alışverişle, iş ve yakın çevreyle ilgili bilgiler, doğrudan ihtiyaa yönelik durumlar.

B1 sınavı içeriği: Yaşanan olay, deneyim, hayaller, umutlar, hedefler, görüşlerini kısa olarak gerekçelendirme, bir konunun ana noktalarını anlayabilme.

B2 sınavı içeriği: Geniş bir konu yelpazesinde kendini net ve detaylı ifade edebilme, bu konuları anlayıp yorumlayabilme, güncel bir konuda fikrini dile getirme farklı seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını anlayabilme.

C1 sınavı içeriği: Akademik konuları soyut kavramlar kullanarak ifade edebilme ve metinleri anlayıp analiz edebilme.

Aşağıda bütün seviyelere yönelik dört temel beceriyi ölçen sınav örnekleri ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

5.2.2.4. Sınavın Uygulanışı

Sınavda dört temel beceri test edilir. Sınav iki oturumdan oluşur. Birinci oturum okuma, dinleme ve yazma becerileri için, ikinci oturum konuşma (karşılıklı konuşma ve sözlü anlatım) içindir. Okuma, dinleme ve yazma becerileri için iki saat ve konuşma için 10 dakika süre verilir.

Öğrencinin her bölüm için ne yapması gerektiğine dair bir açıklama yapılmalıdır.

5.2.2.5. Değerlendirme

Başarısız olan öğrenci (<60) kur tekrarı yapar.

Öğrencinin başarılı sayılabilmesi için her beceriden en az 15 puan alması gerekmektedir.

5.2.3. Türkçe Yeterlilik Sınavı

5.2.3.1. Sınavın Tanımı

Türkçe yeterlilik sınavı Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin dil yeterliliklerini ölçmek için yapılan sınavdır.

5.2.3.2. Sınavın Amacı

Kişinin dil yeterliliğini tespit edip bunu sertifikalandırmaktır. Kişi farklı şekillerde Türkçeyi öğrenmiş olabilir. Mesela kendi kendine çalışarak veya Türkçenin konuşulduğu bir ortamda yaşayıp dinleyerek bu dili öğrenmiş olabilir. Ya da kursa gitmiştir ancak bunu belgelendirememiştir. Sınav bu ve benzeri durumdaki bireylerin dil düzeylerini tespit edip sertifikalandırmak amacıyla yapılmaktadır.

5.2.3.3. Sınavın Hazırlanışı

Bir dili yeterli bir şekilde konuşmak demek en az B1 seviyesinde bilmek demektir. Ayrıca Türkiye'ye çalışma amacıyla gelen kişilerden istenen dil düzeyi en

az B1 düzeyidir. Yine Türkiye’de lisans eğitimi için B2, yüksek lisans ve doktora eğitimi için de C1 düzeyinde Türkçe bilmek gerekmektedir. Bu nedenle bu sınav B1-B2-C1 düzeylerini ölçer. Sınav hazırlanırken de bu düzeylere yönelik içeriğe göre hazırlanmalıdır.

Okuma bölümü üç ayrı metinden oluşur.

1. Metin: Bilgisayar, telefon, vb. ilanı, iş ilanı, ev ilanı, araba ilanı, 2. el eşya ilanı, evcil hayvan ilanı, vb. ilanlardan oluşur ve bu ilanlara uygun 8 ayrı soru hazırlanır. Kişinin talebine ve özelliklerine hangi ilan uygunsa öğrenci bu ilanı bulur.

2. Metin: Turizm, sağlık, ekonomi, eğitim, teknoloji, yabancı dil, kültür gibi konularda yazılmış metinlerden oluşur. Bu metin, içinde istatistiksel verilerin olduğu bir araştırma raporu, analiz sonucu, köşe yazısı, vb. olabilir. Çoktan seçmeli ve doğru/yanlış tarzında toplam 9 sorudan oluşur.

3. Metin: Öykü, anı, roman özeti gibi bir olayın anlatıldığı bir metin bulunur ve bu metinle ilgili 5 çoktan seçmeli ve 3 doğru/yanlış tarzında olmak üzere toplamda 8 sorudan oluşur.

Bu bölüm iki ayrı dinlemeden oluşur.

İlk metin 5 paragraflık bir gezi yazısı şeklindedir ve her bir paragrafla ilgili 2 çoktan seçmeli olmak üzere, toplamda 10 sorudan oluşur.

İkinci metin, turizm, sağlık, ekonomi, eğitim, teknoloji, yabancı dil, kültür gibi konulardan biri bulunur, ancak bu konunun okuma bölümündeki metinlerle aynı konu olmamasına özen gösterilir. Bu metinle ilgili 5 çoktan seçmeli, 5 doğru yanlış tarzında olmak üzere toplam 10 soru bulunur.

Herhangi bir konuda öğrencilerin belirtilen noktaları dikkate alarak en az 300 kelimedenden oluşan bir kompozisyon yazması istenir.

Örnek: Türkiye’deki hayatınızı aşağıdaki maddeleri göz önünde bulundurarak anlatınız.

Türkiye’ye gelmeden önce düşündükleriniz

Türkiye’ye geldiğinizde ilk gördükleriniz

Dolaşırken dikkatinizi çeken şeyler

Hissettiğiniz duygular

Şu anki düşünceleriniz

Ülkenize göre farklılıkları benzerlikleri

Bu bölüm sözlü anlatım ve karşılıklı konuşma olmak üzere iki kısımdan oluşur.

Sözlü anlatım bölümünde, öğrencilerin yorum yapabilecekleri, fikir üretebilecekleri, olumlu-olumsuz yönleri olan 250-300 sözcüklük bir metin bulunur ve sınavda öğrencilerin bu metin hakkında konuşması istenir.

Karşılıklı konuşma bölümünde iki öğrencinin karşılıklı konuşmalarına uygun, bir durum verilir.

5.2.3.4. Sınavın Uygulanışı

Sınavda dört temel beceri test edilir. Sınav iki oturumdan oluşur. Birinci oturum okuma, dinleme ve yazma becerileri için, ikinci oturum konuşma (karşılıklı konuşma ve sözlü anlatım) içindir. Okuma, dinleme ve yazma becerileri için iki saat ve konuşma için 10 dakika süre verilir.

Öğrencinin her bölüm için ne yapması gerektiğine dair bir açıklama yapılmalıdır.

Sınav Örneği

Örnek Türkçe Yeterlilik Sınavı aşağıdadır:

OKUMA BECERİSİ BÖLÜM: 1

1-7. SORULARI AŞAĞIDAKİ METİNLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Aşağıda özellikleri belirtilen kişiler sadece bir ilana başvurabilirler ya da hiçbir ilana onlar için uygun değildir. Her bir adayın başvurabileceği ilan seçeneğini örneklerdeki gibi "Cevap" kısmına yazınız.

Örnek 1: Mühendis olan Hasan ticaret konusunda deneyimlidir ve Fransızca bilmektedir. Bu kişi hangi ilana başvurabilir? **Cevap: D**

Örnek 2: 40 yaşında ortaokul mezunu olan Ayşe, tam zamanlı iş aramaktadır. Bu kişi hangi ilana başvurabilir? **Cevap: Hiç biri**

1. 32 yaşında ve üniversite mezunu olan Zeynep'in iş deneyimi yoktur ama Zeynep bilgisayar programlarını çok iyi kullanabilmektedir. Zeynep'in küçük çocukları olduğu için şehir dışına çıkmak istememektedir ve sadece gündüz çalışmak istemektedir. Zeynep hangi ilana başvurabilir?

Cevap:

2. Ahmet, Eğitim Fakültesi mezunudur ve 29 yaşındadır. İş deneyimi yoktur ancak askerliğini yapmıştır ve iletişim becerisi kuvvetlidir. Ahmet bilgisayar programlarını bilmemektedir. Ahmet hangi ilana başvurabilir?

Cevap:

3. 28 yaşında ve üniversite mezunu olan Ali, İngilizce ve Almanca bilmektedir. Askerliğini yapmamıştır. Alanında 2 yıl deneyimi olan Ali, öğretmen değildir. Her yaz yurt dışına tatile gitmektedir. Ehiyeti vardır. Ali hangi ilana başvurabilir?

Cevap:

4. 35 yaşında ve üniversite mezunu olan Özlem'in 10 yıllık deneyimi vardır ancak bilgisayar kullanamamaktadır ve yabancı dil bilmemektedir. Özlem hangi ilana başvurabilir?

Cevap:

5. 28 yaşında ve Eğitim Fakültesi mezunu olan Gözde daha önce 7 yıl bir dil kursunda çalışmıştır. Gözde, meslekî gelişimi için her yaz yurtdışında eğitim seminerlerine katılmaktadır. Doktora derslerine çalıştığı için yarı zamanlı bir iş arayan Gözde, İngilizce ve Almanca bilmektedir. Gözde hangi ilana başvurabilir?

Cevap:

6. 25 yaşında ve askerliğini henüz yapmamış olan Mehmet lise mezunudur. Liseyi yurt dışında bitirdiği için iyi derecede İngilizce bilmektedir. Evli olduğu için 17.00'dan sonra çalışmak istemektedir. Mehmet hangi ilana başvurabilir?

Cevap:

7. 22 yaşında ve üniversite mezunu olan Sibel, Yüksek Lisans sınavına hazırlandığı için yarı zamanlı bir iş aramaktadır. İş deneyimi yoktur ama iyi derecede İngilizce bilmektedir. Sibel hangi ilana başvurabilir?

Cevap:

<p>A HEMŞİRE İstanbul Avrupa yakasında bulunan Üniversitemizin Tıp Fakültesi Hastanesi çalışacak <u>yarı zamanlı</u> 'Ameliyathane Hemşiresi' arıyoruz.</p> <p>Aranan nitelikler: Üniversite mezunu olmak. En az 5 yıllık deneyimi olmak. Takım çalışmasına uygun olmak. Gece nöbetlerine kalabilecek durumda olmak.</p>	<p>B SATIŞ TEMSİLCİSİ 57 yıldır tarım sektörüne hizmet sunan şirketimizde görev alacak <u>tam zamanlı</u> satış temsilcisi aramaktayız.</p> <p>Aranan nitelikler: Üniversite mezunu olmak. Askerlik hizmetini tamamlamış (erkek adaylar için) olmak. MS Ofis programlarını çok iyi kullanabilmek.</p>
<p>C ÖĞRETMEN İzmir'deki özel bir lisede görevlendirilmek üzere <u>tam zamanlı</u> Türkçe Öğretmenleri alınacaktır. Başvuru yapacak adayların, üniversitelerin ilgili bölümlerinden (Türkçe Öğretmenliği, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği) mezun olması gerekmektedir.</p> <p>Aranan Nitelikler: 30 yaşını geçmemiş olmak. Grup çalışmalarına uyum sağlayabilmek. Esnek çalışma saatlerine uyum sağlayabilmek.</p>	<p>D PROJE MÜDÜRÜ Yabancı sermayeli şirketimizde görevlendirilmek üzere "Proje Müdürü" alınacaktır.</p> <p>Aranan Nitelikler: Tercihen Elektrik - Elektronik Mühendisliği bölümlerinden mezun olmak. Proje yönetimi ve ticaret konusunda deneyimli olmak. Sorun çözmede ve kriz yönetmede başarılı olmak. İyi derecede Fransızca bilmek.</p>
<p>E HEMŞİRE Ankara'daki kliniğimizde görev yapacak, saç ekimi konusunda tecrübeli ya da bu alanda uzmanlaşmak isteyen <u>yarı zamanlı</u> bayan hemşire alınacaktır.</p> <p>Aranan nitelikler: Ön lisans ya da lisans mezunu olmak. Seyahat engeli olmamak. Akıcı şekilde İngilizce konuşabilmek.</p>	<p>F DİYETİSYEN Özel bir hastanede görevlendirilmek üzere hastaları ev/hastane ortamında ziyaret ederek, tedavi süresi boyunca onlara danışmanlık yapacak diyetisyen arıyoruz.</p> <p>Aranan Nitelikler: Üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun olmak. En az 1 yıl deneyime sahip olmak. Aktif araç kullanabilmek. MS Office programlarını iyi derecede kullanabilmek. Akıcı şekilde İngilizce konuşabilmek.</p>
<p>G ÖĞRETMEN Antalya'daki özel bir kolejde görevlendirilmek üzere <u>yarı zamanlı</u> İngilizce Öğretmenleri alınacaktır. Başvuru yapacak adayların, üniversitelerin ilgili bölümlerinden (İngilizce Öğretmenliği, İngiliz Dili ve Edebiyatı, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü) mezun ve formasyon eğitimi almış olması gerekmektedir.</p> <p>Aranan Nitelikler: İkinci bir yabancı dil bilmek. Yurtdışında eğitim seminerlerine katılmış olmak. En az 5 yıl deneyime sahip olmak. 30 yaşından gün almamış olmak.</p>	

OKUMA BECERİSİ BÖLÜM: 2

Anadolu Ajansı muhabirinin Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu ve Merkez Bankası verilerinden yaptığı derlemeye göre, 2011'in ilk 10 ayında Türkiye'ye gelen turist sayısı 2010 yılının aynı dönemine göre %10,36 arttı.

Almanya'dan ABD'ye, Yeni Zelanda'dan Meksika'ya, Hindistan'dan Afrika ülkelerine kadar onlarca ülkeden turist çeken Türkiye'yi yılın ilk 10 ayında 28.665.052 kişi ziyaret ederken, bu sayının % 58,41'ini Avrupa ülkelerinden gelen turistler oluşturdu.

Söz konusu dönemde Avrupa'dan gelen turist sayısı ortalama % 9,61 artış gösterdi. Ülke bazında bakıldığında Avrupa kıtasından sadece İngiltere, İspanya, İzlanda, Portekiz ve Estonya'dan gelen turist sayısında bir miktar azalma oldu.

Ülkelere göre yabancı ziyaretçi sayılarına bakıldığı zaman 2011 Ocak-Ekim döneminde Türkiye'ye gelen turistlerde ilk sırayı Almanya, ikinci sırayı Rusya Federasyonu, üçüncü sırayı İngiltere, dördüncü sırayı ise İran aldı.

Söz konusu dönemde Almanya'dan 4.400.064, Rusya'dan 3.364.387, İngiltere'den 2.484.618, İran'dan 1.662.481, Bulgaristan'dan 1.246.806, Hollanda'dan 1.161.591, Fransa'dan 1.044.123, Gürcistan'dan 963.865, Suriye'den 828.456, ABD'den de 675.070 turist geldi.

2011 Ocak-Ekim dönemi geçen yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında, Okyanusya'dan gelen turist sayısında % 88,81, Libya'dan gelen turist sayısında % 44,48, İspanya'dan gelen turist sayısında % 8,24, İzlanda'dan gelen turist sayısında % 4,27, İngiltere'den gelen turist sayısında % 4,17, Japonya'dan gelen turist sayısında % 2,94, Portekiz'den gelen turist sayısında ise % 0,53 azalma görüldü.

Oransal artışlara bakıldığı zaman ise geçen yılın aynı dönemine göre bu yılın Ocak-Ekim döneminde Bangladeş'ten gelen turist sayısı % 187,95 artarak 1867 kişiden 5376 kişiye yükseldi. Söz konusu dönemde, Malta'dan gelen turist sayısı % 77,46, Filipinlerden gelen turist sayısı % 73,48, Endonezya'dan gelen turist sayısı % 59,15, Şili'den gelen turist sayısı % 50,23, Kuveyt'ten gelen turist sayısı % 51,07, Kolombiya'dan gelen turist sayısı % 39,29 ve Brezilya'dan gelen turist sayısı % 37,58 arttı.

Avrupa ülkelerine bakıldığı zaman ise geçen yılın aynı dönemine göre, Slovakya'dan gelen turist sayısı % 34,65, Finlandiya'dan gelen turist sayısı % 32,34, İsveç'ten gelen turist sayısı % 29,06, Çek Cumhuriyetinden gelen turist sayısı % 27,63, Norveç'ten gelen turist sayısı % 25,47, Fransa'dan gelen turist sayısı % 22,78, İsviçre'den gelen turist sayısı % 22,60, Avustralya'dan gelen turist sayısı % 19,83, Lüksemburg'dan gelen turist sayısı % 19,06, Danimarka'dan gelen turist sayısı % 17,70, Macaristan'dan gelen turist sayısı % 16,73 ve Hollanda'dan gelen turist sayısı % 14,47 artış gösterdi.

2011 yılı Ocak-Ekim döneminde Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapıları sırasıyla Antalya, İstanbul, Muğla, Edirne ve İzmir oldu. Söz konusu dönemde Antalya'dan 10.051.043, İstanbul'dan 6.911.746, Muğla'dan 3.053.299, Edirne'den 2.344.070, İzmir'den de 1.272.580 yabancı Türkiye'ye giriş yaptı.

Sabah Gazetesi

8.-15. soruları yukarıdaki metne göre cevaplayınız. Her bir sorunun tek bir doğru cevabı bulunmaktadır. Doğru cevabı cevap kağıdına işaretleyiniz.

Örnek:

Bu parçada turizmle ilgili olarak yapılan karşılaştırma hangi dönemlere aittir?

- a) 2011 Ocak-Ekim dönemi ile 2010 Ocak-Ekim dönemi
- b) 2011 yılının ilk 10 ayı ile son iki ayı
- c) 2011 yılının ilk 10 ayı ile 2010 yılının Ekim-Şubat dönemi
- d) 2011 Ocak-Ekim dönemi ile 2010 yılı

Cevap: A

8. Parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- a) 2011 yılının ilk 10 ayında en az turist Hollanda'dan gelmiştir.
- b) 2011 yılının Ocak-Ekim döneminde en fazla turist Bangladeş'ten gelmiştir.
- c) 2011 yılının ilk 10 ayında, 2010 yılının ilk 10 ayından daha fazla turist gelmiştir.
- d) Avrupalı turistler Türkiye'ye Antalya'dan giriş yapmışlardır.

9. Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

- a) 2011 yılının ilk 10 ayında en fazla hangi ülkeden gelen turist sayısında artış olmuştur?
- b) 2011 yılının Ocak-Ekim döneminde Libya'dan kaç turist gelmiştir?
- c) 2011 yılının ilk 10 ayında Avrupa'dan gelen turist sayısında niçin artış olmuştur?
- d) 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde Türkiye'ye toplam kaç turist gelmiştir?

10. Bu metne en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- a) 2011 Turizm Raporu
- b) Turizmin Önemi
- c) 2011 Turist Sayıları
- d) Türkiye'deki Turistik Yerler

	Metne göre aşağıdaki cümlelerden doğru olanları "D", yanlışları "Y" ile işaretleiniz.	D	Y
11.	2011 yılının ilk 10 ayında Türkiye'ye en fazla Avrupa ülkelerinden turist gelmiştir.		
12.	Turistler en çok Antalya'yı sevmişlerdir.		
13.	2011 yılının ilk 10 ayında, bir önceki yıla göre Bangladeş'ten daha fazla turist gelmiştir.		
14.	2011 yılının ilk 10 ayında Türkiye'ye en az Okyanusya'dan turist gelmiştir.		
15.	2010 yılının ilk 10 ayında İngiltere'den gelen turist sayısı 2011'in ilk 10 ayından fazladır.		

OKUMA BECERİSİ BÖLÜM: 3

16.-23. Soruları aşağıda verilen 5 ilana bakarak cevaplayınız.

Aşağıdaki ifadeler hangi ilan ile ilgilidir? Birden fazla ifade aynı ilan ile ilgili olabilir. Cevap kağıdınızdaki ilgili bölüme örnekteki gibi işaretleyiniz.

Örnek:

Uluslar arası geçerliliği olan sertifikalar (A)

16. Özel amaçlı dil öğretimi	(	)
17. Yaş gruplarına göre farklı sınıflar	(	)
18. Sadece Avrupa dillerinin öğretimi	(	)
19. Okul dışı etkinlikler	(	)
20. Akıllı Tahta	(	)
21. Kısa sürede yabancı dil öğretimi	(	)
22. Akşam kursları	(	)
23. İndirim imkanı	(	)

A **ÖZEL LİSAN MERKEZİ**

Yabancılar İçin Türkçe / İngilizce / Almanca / Arapça

Avrupa Ortak Dil Kriterlerine Uygun eğitim sistemi
 Tamamı alanında uzman akademisyen eğitim kadrosu
 Uluslar arası geçerliliği olan sertifikalar
 En fazla 15 kişilik sınıflar
 Akıllı tahta ve projeksiyon sistemiyle donatılmış modern sınıflar
 Sinema, konferans ve okuma salonu
 Konuşma, sinema ve gezi kulübü etkinlikleri

Hafta İçi Gündüz: 08.30-12.30 ya da 13.30-17.30
 Hafta İçi Akşam: 19.00-21.00
 Hafta Sonu: 09.00-14.00

B **LONDRA DİL OKULU**
İNGİLİZCE EĞİTİMİNDE DÜNYA DEVI

135 yıllık tecrübe, güven, başarı
 Her yıl 300.000 hedefine ulaşmış öğrenci
 Dünyanın en iyi geliştirilmiş kişiye özel ders sistemi
 Dünyaca tanınan "Berlitz metodu" ile eğitim
 Hedefine ulaşan öğrenci oranı en yüksek dil okulu

Bireysel Eğitimler
 Kurumsal Eğitimler
 Grup Eğitimleri
 Online Eğitim
 İş İngilizcesi

DERS PROGRAMLARI SİZE GÖRE AYARLANIR.
 Kurs fiyatları ve tüm sorularınız için lütfen arayın: 0312 418 71 61

C **ÇAĞDAŞ YABANCI DİL KURSLARI**

Kış Dönemi Başvuru Tarihleri: 20.12.2013 – 14.01.2014
İngilizce / Almanca / Fransızca / İtalyanca

Kurslarımızda 5 seviye belirlenmiştir: A1, A2, B1, B2, C1.

Seviye	A1	A2	B1	B2	C1	
Kur sayısı		2	2	3	3	2
Toplam saat		96	96	144	144	96

Fiyatlar:
 96 saat: İndirimli fiyatı 999TL Normal fiyat: 1099 TL
 144 saat: İndirimli fiyatı 1349TL Normal fiyat: 1499 TL

Sadece üniversite öğrencilerine indirim yapılır.
 Kayıt için merkezimize şahsen başvurmanız gerekmektedir.

D**ÖZEL KARADENİZ İNGİLİZCE
DİL OKULU****Yetişkinler için;**

Günde 4 saat sabah ya da öğleden sonra
Haftada 20 saat: 200 TL
(Sadece başlangıç ve orta düzey)

Lise öğrencileri için;

Haftada 2 gün, günde 5 saat
Haftada 10 saat: 150 TL
(Başlangıçtan ileri düzeye kadar)

Çocuklar için;

Haftada 2 gün, günde 4 saat
Haftada 8 saat: 120 TL
(8-12 yaş arası)

İngiliz hocalarla pratik yapma imkanı
Film kulübü
Sınırsız internet
Başvuru için: www.karadeniz.com

E**EVRENSEL DİL ÖĞRETİM MERKEZİ
DÜNYANIN EN İYİ DİL OKULU ŞİMDİ TÜRKİYE'DE**

YENİ BİR YABANCI DİLİ 10-20 HAFTADA ÖĞRENMENİZ MÜMKÜN

MODERN ÖĞRETİM YÖNTEMLERİYLE TAM GÜN VE YARIM GÜN KURSLAR
DERSLERDEN SONRA KONUŞMA KULÜPLERİ
DETAYLI BİLGİ İÇİN: 0212 211 13 14

DİNLEME BECERİSİ BÖLÜM: 1

1.-7. soruları dinlediğiniz metne göre cevaplayınız.

1. Dinlediğiniz parçanın başlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bozcaada rehberi
- B) Bozcaada tarihi
- C) Bozcaada kültürü
- D) Bozcaada insanları

2. Dinlediğiniz parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Bozcaada'nın eski adı nedir?
- B) Bozcaada nerede bulunmaktadır?
- C) Bozcaada'da kimler yaşamaktadır?
- D) Bozcaada'nın nüfusu kaçtır?

3. Dinlediğiniz parçaya göre Bozcaada'nın hangi özelliği hakkında bilgi verilmiştir?

- A) Tarihi
- B) Konum
- C) Eğitim
- D) Restoranlar

4. Dinlediğiniz parçaya göre, Bozcaada'ya gelen bir turist aşağıdaki ürünlerden hangisini satın alabilir?

- A) Karpuz
- B) İncir
- C) Bal
- D) Gül

5. Dinlediğiniz parça ne tür bir metinden alınmıştır?

- a) Hikaye
- b) Roman
- c) Gezi yazısı
- d) Makale

6. Dinlediğiniz parçaya göre Bozcaada'nın ulaşımı için aşağıdakilerden hangisi söylenbilir?

- a) Bozcaada'ya ulaşım araba ile sağlanmaktadır.
- b) Bozcaada'da her yere rahatça gidilebilir.
- c) Bozcaada'da motorlu araçlar kullanmak yasaktır.
- d) Araçlar Bozcaada'ya deniz otobüsü ile gitmektedir.

7. Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- a) Bozcaada'da sağlık turizmi yapılabilir.
- b) Bozcaada'da deniz turizmi yapılabilir.
- c) Bozcaada'da tarihi yerler görülebilir.
- d) Bozcaada'da yöresel ürünler satın alınabilir.

DİNLEME BECERİSİ BÖLÜM: 2

8. Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise 'D', yanlış ise 'Y' koyunuz.

		D	Y
1.	İnsanlar para biriktirmeyi yeni eşyalar almaya tercih ediyor.		
2.	Tüm harcamalarımızı görebilmek için aldığımız şeyleri not etmeliyiz.		
3.	Taksitli alışveriş yapmak para biriktirmenin önemli bir yoludur.		
4.	Cep telefonu paketleri gereksiz harcamalarımızdan biridir.		
5.	Hazır yemekler birikim yapmanıza yardımcı olur.		
6.	Birikim yaparsak ekstra gelen paraları rahatça harcayabiliriz.		
7.	Temel giderleri azaltmak için internetten bilgi alabiliriz.		
8.	Zamanımızı değerlendirmek para biriktirmenin bir yolu değildir.		

9. Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki ifadeleri eşleştiriniz.

1. Harcamalarınızı not ederek	a. zamandan tasarruf sağlamaktadır.
2. Gereksiz harcamaları	b. zamanınızı boş yere harcarsınız.
3. Cep telefonu faturalarını azaltmanın yolu	c. gereksiz abonelikleri iptal ettirin.
4. Hazır yemekler	ç. istediğiniz şeyleri alabilirsiniz.
5. Her gün kenara ufak bir miktar para koyarsanız	d. masraflarınızı hesaplayabilirsiniz.
6. Arkadaşlarınızın ödemeyi unuttuğu para gibi	e. planlı olmak gerekir.
7. Okumadığınız moda, teknoloji dergileri gibi	f. elektrikten tasarruf edebilirsiniz.
8. Makinalarınızı gece kullanarak	g. gereksiz paketleri almamaktır.
9. Gereksiz işler yaptığınızda	h. kısarsanız, paranız cebinizde kalır.
10. Birikim yapmak için	ı. ekstra gelen paraları harcamayın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

YAZMA BECERİSİ BÖLÜM: 1

Bu bölüme 20 dakika ayırınız ve en az 150 sözcük kullanınız. (10 puan)

Üniversite öğrencisisiniz ve üniversitenin yurdunda 5 kişilik bir odada kalıyorsunuz. Odanız kalabalık olduğundan gürültüden banyo sırası beklemeye kadar pek çok problemle karşılaşyorsunuz.

Lütfen Yurt Müdürüne aşağıdaki noktalara değinerek bir mektup yazınız:

- Durumunuzu belirtiniz.
- Yaşadığınız sorunları anlatınız.
- Ne tür bir odada kalmak istediğinizi belirtiniz.

Sayın Yetkili,

YAZMA BECERİSİ BÖLÜM: 2

Bu bölüme 25 dakika ayırınız ve en az 200 sözcük kullanınız. (15 puan)

Piangodan 10 milyon lira kazandınız. Çok mutlusunuz ve bu mutluluğunuzu en sevdiğiniz arkadaşınızla paylaşmak istiyorsunuz. Ona aşağıdaki noktalara değine-
rek bir mektup yazınız:

- İş hayatınız neler yapacaksınız?
- Özel hayatınızda ne gibi değişiklikler oldu?
- Bu parayı birileriyle paylaşacak mısınız?
- Kimlere yardım edeceksiniz?
- Bu zamana kadar yapmak isteyip de parasızlıktan yapamadığınız şeyler ne-
lerdi? Onları yapacak mısınız?

Sevgili.....,

KONUŞMA BECERİSİ BÖLÜM: 1 SÖZLÜ ANLATIM (15 PUAN)

Aşağıdaki metni okuyup kısaca anlatınız. Ardından bu metne katıldığınız ve katılmadığınız noktaları söyleyerek kendi görüşlerinizi belirtiniz.

YALAN SÖYLEME

Uzmanlar, aslında bütün insanların günlük hayatlarında zaman zaman yalan söylediğini, buna kaybetme korkusu ve başarılı olma tutkusunun yol açtığını belirttiler.

Ben yalan söylemem diyen insanların da aslında birer yalancı olduğunu ve dünyada yalan söylemeyen kimsenin bulunmadığını iddia eden psikolog ve sosyologlar, herkesin içinde bir Pinokyo yaşadığı görüşünde. Yalanın, insanlar arasında güven duygusunu yok eden son derece zararlı ve tehlikeli bir hastalık olduğuna dikkat çeken uzmanlar, "Yalan madde bağımlılığı gibi bir alışkanlık oluşturuyor" diyor.

Başarılı olma tutkusunun yanı sıra yalana yol açan en belirleyici ögenin korku olduğunu belirten uzmanlar, insanların böylece kendini garanti altına aldığını iddia ediyor.

Korku nedeniyle söylenen çeşitli yalanların dışında kaybetme, dışlanma, azarlanma korkusu ile söylenen beyaz yalanlar ise, karşı tarafa çoğu zaman zarar getirmiyor. Yine karşı tarafı kışkırtma, kendini üstün gösterme gibi nedenler de insanın en çok söylediği yalanlardan biri. Ancak, aşıkta kaybetme korkusu ile söylenen yalanlar ikili ilişkilerde tehlikeli olup, hayal kırıklığı ile noktalanabiliyor.

Prof. Dr. Suat Cebeci, yalanın büyüğü küçüğü olmadığını söylüyor ve yalanın insanlar arasındaki güven, sevgi, saygı, dostluk gibi duyguları yıpratıldığını belirtiyor.

KONUŞMA BECERİSİ BÖLÜM: 2 KARŞILIKLI KONUŞMA (10 PUAN)

Arkadaşınızla birlikte seyahatlerinizi anlatan bir internet sitesi (gezi bloğu) kurmaya karar verdiniz. İçeriğine dair neler yapacağınıza, aşağıdaki bilgileri de göz önüne alarak, birlikte karar veriniz.

Sayfa tasarımı (renk seçimi, ana sayfadaki bölümler vb.)

Hedef kitle ve amaç (deneyim ve bilgi paylaşımı vb.)

Bölümler ve içerikleri (tarihi ve turistik yerler, oteller, yemekler vb.)

İnternet sitesini tanııtma

5.2.3.5. Değerlendirme

Sınav sonucuna göre 60-74 puan B1 düzeyine, 75-84 puan B2 düzeyine, 85-100 puan C1 düzeyine tekabül eder.

5.3. Sınavların Hazırlama, Uygulama ve Değerlendirme Sürecinde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Düzey belirleme, kur bitirme ve Türkçe yeterlilik sınavları okuma, dinleme, yazma, konuşma (sözlü anlatım ve karşılıklı konuşma) şeklinde 4 ana bölümden oluşmalıdır.

Dil bilgisi, ayrı bir bölüm olarak bu sınavlarda yer almamalı, dil bilgisi becerisi yazma ve konuşma bölümleri içinde değerlendirilmelidir.

Dil bilgisi bölümü, kısa sınavlarda, ünite sonu sınavlarında ve izleme testlerinde bulunabilir.

Sınavın hedefleri belirlenmelidir.

Belirtke tablosu hazırlanmalıdır.

Soru sayısı belirlenmelidir.

Sınav süresi belirlenmelidir.

Sınav yönergesi her öğrencinin anlayabileceği şekilde açık yazılmalıdır.

Öğrencilerin seviyeleri göz önünde bulundurularak cevaplama için yeterli zaman verilmelidir.

Sınavların soru soru okunması daha sağlıklı olmaktadır.

Puanlama daha önceden hazırlanan cevap anahtarına göre yapılmalıdır.

Yazılan soruların hata içerip içermediği, öğrencilerce sorudan istenilenin açık ve net olarak anlaşılıp anlaşılmayacağına yönelik kontrol yapılmalıdır.

Mümkünse sorular bir komisyonca hazırlanmalıdır.

Testin kapsam geçerliliğini sağlamak için yeterli sayıda soru olmalıdır.

Bir beceri alanında en fazla üç soru tipi kullanılmalıdır.

Bir soru paketi aynı yıl içinde birden fazla kullanılmamalıdır.

Sınav uygulanan sınıflarda farklı sınıfların öğretmenleri gözetmen olarak görevlendirilmelidir.

Objektiflik açısından sınav kâğıtları da bu hocalar tarafından puanlandırılır.

Konuşma sınavı en az iki hoca tarafından uygulanmalıdır. Her iki hoca da eşit düzeyde aktiftir ve sırayla sorular sorulmalıdır.

Yazma sınavını öncelikle bir hoca okumalı ve puanı ayrı bir kâğıda yazmalıdır. Daha sonra ikinci okuma yapılır ve bu puanlar da ayrı bir öğrenci listesine yazılır. En sonunda bu iki puanlama karşılaştırılır. Eğer iki hocanın puanlaması arasında 5 puandan daha büyük bir fark var ise fark olan bu kâğıtlar üçüncü bir hoca tarafından puanlanmalı ve ortalamaları alınmalıdır.

5.4. Dil Becerilerinin Ölçülmesinde Okuduğunu Anlama Becerisinin Ölçülmesinde Kullanılacak Metinler

Okuduğunu anlama becerisinin ölçümünde, öğrencinin o dil düzeyinde sahip olması beklenen kazanımlar dikkate alınmalıdır.

Bu kazanımlara göre metinler seçilmelidir. Ölçülecek kazanıma göre otantik ya da yapay metinler tercih edilebilir.

A1 Düzeyi Okuma Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için metin olarak afiş, bilet, mönü, ilan metinleri gibi kullanılmak üzere metinler tercih edilmelidir. Ya da öğrencinin yakın çevresinin anlatıldığı kurma metinlerden yararlanılabilir.

Örnek:

BİR GÜNÜM

08.45 Kalkıyorum.
09.00 Kahvaltı yapıyorum.
09.30 – 10.30 Spor yapıyorum.
10.30 – 11.30 Televizyon izliyorum.
12.00 Okula gidiyorum.
12.30 Okulda arkadaşlarımla sohbet ediyorum.
13.30 -17.00 Kurs
17.15 Okuldan çıkıyorum.
17.45 Yurda geliyorum
18.00 Akşam yemeği yiyorum.
18.30 – 21.30 Ders çalışıyorum.
22.00-23.00 Kitap okuyorum.
23.15 Banyo yapıyorum.
23.45 Yatıyorum.

Meryama'nın ajandasına bakınız.

Soruları cevaplayınız. (5 puan)(Sorulara yazı ile cevap veriniz.)

Örnek: “Saat dokuzda kahvaltı ediyor.”

1. Meryama saat kaçta kalkıyor?

2. Meryama saat kaçta okuldan çıkıyor?

3. O ne yaptıktan sonra ders çalışıyor?

4. Meryama saat kaçtan kaçta kadar kitap okuyor?

5. Meryama kaç saat uyuyor?

Cevaplar:

1. Meryama saat dokuzda çeyrek kala kalkıyor.

2. Meryama beşi çeyrek geçe okuldan çıkıyor.

3. O akşam yemeği yedikten sonra ders çalışıyor.

4. Meryama ondan on bire kadar kitap okuyor.

5. Meryama dokuz saat uyuyor.

Örnek 2:

Aşağıdaki cümleleri “-(y)A, -DA, -DAn, -(y)I ve -(I)yor” ekleriyle tamamlayalım. (10 puan)

AYŞE İLE MERYAMA

Ayşe: Merhaba. Benim adım Ayşe. Senin adın ne?

Meryama: Merhaba. Benim adım Meryama.

Ayşe: Nerelisin Meryama?

Meryama: Türkmenistanlıyım.

Ayşe: İstanbul'da nerede kal.....(1)?

Meryama: Ben Edirnekapı Öğrenci Yurdu.....(2) kalıyorum.

Ayşe: İstanbul'da neler yapıyorsun? Bol bol gez.....(3)?

Meryama: Hayır, maalesef çok gezmiyorum. Aslında İstanbul'.....(4) hiç bil..... (5). Taksim'i, Kadıköy'ü ve Ortaköy'ü çok merak et.....(6) .

Ayşe: Bu yerler çok güzeldir. Edirnekapı'dan bu yerlere gitmek kolay. Edirnekapı..... (7) otobüs.....(8) biniyorsun. Taksim.....(9) 15 dakika.....(10) gidiyorsun. İstiklal caddesi.....(11) çok güzel mağazalar var. Kafeler ve eğlence yerleri var. Bir de çok güzel bir tramvay var. İstiklal Caddesi.....(12) tramvaya biniyorsun ve bütün cadde.....(13) tramvayla geziyorsun. Bu çok eğlenceli. Kadıköy için Eminönü'nden vapura biniyorsun ve Kadıköy.....(14) gidiyorsun. Kadıköy'ün çok güzel bir sahili var. Sahil.....(15) kafeler var. Ortaköy.....(16) gitmek de çok kolay. Edirnekapı.....(17) otobüs.....(18) biniyorsun ve oraya gidiyorsun. Boğaz Köprüsü Ortaköy'e çok yakın. Ortaköy'ün manzarası çok güzel. Ortaköy sahilinde kumpir restoranları var. Burada kumpir çok lezzetli.

Meryama: Şimdi daha çok gitmek istiyorum. Senin boş vaktin var mı?

Ayşe: Bu hafta sonu ailemin yanı.....(19) gidiyorum ama hafta içi müsaitim.

Meryama: Ama ben hafta içi Tophane'ye gidiyorum.

Ayşe: Orada ne yapıyorsun?

Meryama: Orada İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi var. Orada Türkçe öğreniyorum.

Ayşe: Bu çok güzel Meryama.

Meryama: Gelecek hafta sonu işin var mı?

Ayşe: Hayır, bir işim yok. O zaman biz gelecek hafta sonu beraber çık.....(20). Cumartesi Ortaköy ve Taksim’i, pazar Kadıköy’ü geziyoruz. Tamam mı?

Meryama: Tamam, çok teşekkürler.

Ayşe: Rica ederim. Şimdi dersim var. Görüşmek üzere.

Meryama: Görüşürüz.

B. Aşağıdaki cümleleri metne göre “Doğru” ya da “Yanlış” olarak işaretleyiniz. (5 Puan)

Doğru: (D) Yanlış: (Y)

1. Meryama ve Ayşe yıllardır arkadaşlar. ()
2. Meryama hafta içi müsait değil. ()
3. Onlar bu hafta gezmiyorlar. ()
4. Kadıköy’de vapur iskelesi var. ()
5. Meryama evde kalıyor. ()

C. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. (5 puan)

1. Meryama nereleri görmek istiyor?
2. Ortaköy nasıl bir yer?
3. Meryama hafta içi nereye gidiyor ve orada ne yapıyor?
4. Ayşe bu hafta sonu neden müsait değil?
5. Onların gelecek hafta sonu için planı ne?

Cevaplar:

A. 1. kalıyorsun, 2. Yurdu’nda, 3. geziyor musun, 4. İstanbul’u, 5. bilmiyorum, 6. ediyorum, 7. Edirnekapi’dan, 8. Otobüse, 9. Taksim’e, 10. Dakikada, 11. Caddesi’nde, 12. Caddesi’nde / Caddesi’nden, 13. Caddeyi, 14. Kadıköy’e, 15. Sahilde, 16. Ortaköy’e, 17. Edirnekapi’dan / Edirnekapi’da, 18. otobüse, 19. yanına, 20. çıkıyoru,

B.

1. Y 2. D 3. D 4. D 5. Y

C.

1. Meryama Taksim'i, Kadıköy'ü ve Ortaköy'ü görmek istiyor.

2. Boğaz Köprüsü Ortaköy'e çok yakın bunun için buranın manzarası çok güzel. Ortaköy sahilinde kumpir restoranları var. Burada kumpir çok lezzetli.

3. Meryama Hafta içi Tophane'ye gidiyor. İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi'nde Türkçe öğreniyor.

4. Çünkü Ayşe hafta sonu ailesinin yanına gidiyor.

5. Onlar cumartesi Ortaköy ve Taksim'i, pazar günü Kadıköy'ü geziyorlar.

A2 Düzeyi Okuma Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“Kısa ve basit metinleri okuyabilirim. İlanlar, kullanım kılavuzları, mönüler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük metinlerdeki genel bilgileri kavrayabilir ve kısa kişisel mektupları anlayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için metin olarak afiş, bilet, mönü, ilan metinleri gibi kullanılmak üzere tercih edilmelidir. Ya da öğrencinin yakın çevresinin anlattığı kurma metinlerden yararlanılabilir.

Örnek:

A. Aşağıdaki metni “-(I)yor, -(y)AcAk, -DI ve -mİş” zaman ekleriyle tamamlayınız. (10 puan)

Merhaba Ahmed,

Bu e-postayı sana Türkiye'den yazıyorum. İki ay önce burs kazan..... (1) ve buraya geldim. Şu an Türkiye'nin başkenti Ankara'da yaşı..... (2). Burada bir sene Türkçe öğreneceğim. Sonra Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde oku..... (3).

Ben ilk zamanlar biraz korktum. Çünkü ailemden ilk defa ayrıldım ve başka bir ülkeye geldim. Her şey Mısır'dan farklı.....(4) ama şimdi buraya

alıştığ. Hafta içi her gün Türkçe kursuna gidiyorum. Burada farklı ülkelerden pek çok arkadaşım var. Biz çok iyi arkadaş olduk. Hepimiz yavaş yavaş Türkçe ğreniyoruz. Onları çok seviyorum. Sınıfta benim gibi Mısırlı arkadaşlarım da var. Ama biz aramızda hiç Arapça konuş..... (5) .

Biz sınıfa bir plan yaptık. Her ay Türkiye’de bir Őhri gezeceğiz. Geçen ay NevŐehir’e git..... (6). Orada Kapadokya’yı gezdik. Sabah balon turu yap..... (7) . Çok eğlenceliydi. Bu ay Bursa’ya gideceğiz. Orada Uludağ var. Uludağ Türkiye’nin en büyük dağlarından biri. Orada kayak yap..... (8) . Bursa’da İskender kebab da çok nl. Kesinlikle onu da tadacağız.

Sizleri çok özledim. Lisedeki günlerimiz çok güzeldi. Sen hl lise arkadaşlarımızla görüşüyor musun? Geçen hafta Hussein beni aradı. O Mısır’da..... (9) . Geçen ay İngiltere’ye tatile git..... (10). Bana tatilini anlattı. Orada çok eğlenmiş.

Sen neler yapıyorsun? Tatilde Mısır’a döneceğim. Mutlaka buluşalım. En kısa sürede e-postanı bekliyorum.

Görüşmek zere

Mahmoud

B. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. (10 puan)

1. Mahmoud Türkçe öğrendikten sonra ne yapacak?
2. Mahmoud ilk zamanlar neden korktu?
3. Mahmoud ve arkadaşları geçen ay nerede tatil yaptı?
4. Mahmoud ve arkadaşlarının gelecek ay için planları ne?
5. Hussein ile Mahmoud buluştu mu?

C. Aşağıdaki cümleler doğru ise ‘‘D’’ yanlış ise ‘‘Y’’ yazınız. (5 Puan)

1. Mahmoud Türkçe öğrendikten sonra işe başlayacak. ()
2. Mahmoud’un bütün arkadaşları Mısırlı. ()
3. Uludağ Türkiye’nin en büyük dağı. ()

4. Ahmed ve Mahmoud aynı okulda okudular. ()

5. Mahmoud tatilde Mısır'a dönüp Ahmed ile buluşmak istiyor. ()

Cevaplar:

A.

1. kazandım, 2. yaşıyorum, 3. okuyacağım, 4. farklıydı, 5. konuşmuyoruz, 6. gittik, 7. yaptık, 8. yapacağız, 9. Mısır'daymış, 10. gitmiş

B.

1. O, Türkçe öğrendikten sonra Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde okuyacak.

2. Çünkü her şey Mısır'dan çok farklıydı. / Çünkü ilk defa başka bir ülkedeydi.

3. Onlar geçen ay Kapadokya'da tatil yaptı.

4. Onlar gelecek ay Bursa'ya / Uludağ'a gidecekler. Orada kayak yapacaklar, kebab yiyecekler.

5. Hayır onlar buluşmadılar, onlar telefonda konuştular.

C.

1. Y, 2. Y, 3. Y, 4. D, 5. D

B1 Düzeyi Okuma Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilirim. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için metin olarak köşe yazıları, haber metinleri, denemeler, sadeleştirilmiş makaleler, mektuplar, dilekçeler tercih edilmelidir.

Örnek:

Kahve Hakkında Neler Biliyoruz?

Günlük hayatımızda kahveyi büyük bir keyifle tüketiyoruz. İş, (1) ya da ders molalarında kahve içerek enerjimizi yeniden kazanıyoruz. Kahveden vazgeçmek mümkün değil. Peki, kahve hakkında neler biliyoruz? Sağlığımız için kahvenin yararları olmasına rağmen, dikkatli

..... (2) kahve ciddi sağlık sorunlarına neden olabilir. Bu nedenle kahvenin faydalarını ve zararlarını bilmekte fayda var.

Kahvenin baş ağrısına ve migrene iyi gelmesi en önemli yararlarından biridir. Baş ağrısı ilaçlarındaki bazı maddeler kahvenin içinde de bulunuyor. Bu sebeple bazı insanlar baş ağrısı için ilaç almaktansa, kahve (3) tercih ediyor. Ayrıca Amerika'daki bir araştırmaya göre her gün bir bardak kahve içmek karaciğerdeki hastalıklara da iyi geliyor. Kahvenin diğer bir yararı da antioksidanlar içermesidir. Bu antioksidanlar kanserli hücrelerin çoğalmasını engelliyor ve kanserin ilerlemesini önlüyor. Bu nedenle kahve içmek kanserden (4) iyi bir çözüm.

Kahve, dikkati de artırıyor. Uzmanlar bir araştırmada kahvenin bu özelliğini keşfettiler. Bu çalışmada uzmanlar okul çağındaki çocuklardan sabahları az miktarda kahve ile süt (5) istediler. Araştırmanın sonucunda bu öğrenciler sabah derslerinde daha başarılı oldular.

Tabi, kahvenin bazı zararları da var. Kahvenin en büyük zararlarından biri içindeki kafein sebebiyle bağımlılık yapmasıdır. Bu bağımlılık kişilerin gün içinde aşırı miktarda kahve tüketmesine neden oluyor. Kahveyi fazla (6) vücudumuzdaki kafein miktarı artıyor ve kalbimizde ritim bozuklukları ortaya çıkabiliyor. Doktorlara göre özellikle kalp hastaları az miktarda kahve tüketmeli. Fakat, bağımlı kişiler kahvenin bu zararlarını (7) kahve içmekten vazgeçemiyorlar.

Aşırı kahve tüketmek yalnızca kalbe değil mideye de zarar veriyor. Kahve, ülser ve gastrit gibi mide hastalıklarına sebep oluyor. Bu hastalıkların sebebi kahvenin, mide asitlerinin düzenini bozması. Eğer mide problemleriniz varsa, kahveyi daha az içmeniz (8). Ayrıca kahve vücutta demir eksikliğine yol açarak kansızlığa (anemi) neden oluyor.

Sonuç olarak şunu (9) gerek: Kahve ve içindeki kimyasallar her insanı farklı şekilde etkileyebilir. Uzmanlara göre kahveyi ölçülü tüketmek hem yarar sağlıyor hem de vücuda zarar vermiyor. Bu nedenle kahveyi ölçülü tüketmeli ve "Keşke sağlıma dikkat (10)." dememek için uzmanların görüşlerini dinlemeliyiz.

A. Metne göre uygun seçeneği işaretleyiniz. (10 Puan)

1. a. çıkmakta b. çıkmasında c. çıkmamızda d. çıkışında
2. a. olmasaydık b. olmazsak c. olmadıysak d. olmayacaksak
3. a. içmeyi b. içmeye c. içmekten d. içmekte
4. a. korunsak bile, b. korunmaktansa c. korunmak için d. korununca
5. a. içmelerini b. içmeyi c. içmelerinden d. içmekten
6. a. tüketseydik b. tüketeceksek, c. tüketirsek d. tüketsek bile
7. a. bilmek için b. bildiklerinden beri c. bilince d. bilseler bile
8. a. zorunda b. gerekir c. mecbur d. lazımdı
9. a. unutmamamıza b. Unutmamaya, c. unutmamamız d. unutmamayı
10. a. etseydim b. ettiysem c. etmeliydim d. etmeliyim

B. Metne göre aşağıdaki cümleleri “Doğru”, “Yanlış” ya da “Metinde Yok” olarak işaretleyiniz. (10 Puan)

1. Kahvenin hem faydaları hem de zararları vardır.
a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok
2. Kahvenin bazı ağrıları tedavi edici özelliği vardır.
a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok.
3. Kahve alışkanlık yapmaz.
a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok.
4. Uzmanlar kahvenin yaşlanmaya etkisi hakkında bir araştırma yapmışlardır.
a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok.
5. Kalp hastaları asla kahve tüketmemelilerdir.
a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok.
6. Kahvenin içindeki antioksidan vücut için oldukça zararlıdır.
a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok.

7. Kahve bazı insanları şişmanlatmaktadır.

a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok.

8. Kahve içmek ülsere sebep olmaktadır.

a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok.

9. Kahvenin her insan üzerinde farklı bir etkisi olabilir.

a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok.

10. 65 yaş üzerindeki kişiler kahve içmemelidirler.

a. Doğru b. Yanlış c. Metinde yok.

C. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. (5 puan)

1. Kahve hangi hastalıklara iyi gelir? (2 tane hastalık yazınız.)

2. Kahve insan vücudundaki hangi organlara zarar verir? (2 tane organ yazınız.)

3. Kahvenin içindeki hangi madde bağımlılık yapar?

4. Kahve neden mide hastalıklarına sebep olur?

5. Kahvenin okul ya da iş hayatı için nasıl bir faydası vardır?

Cevaplar:

A

1. d. çıkışında

2. b. olmazsak

3. a. içmeyi

4. c. korunmak için

5. a. içmelerini

6. c. tüketirsek

7. d. bilseler bile

8. b. gerekir

9. c. unutmamamız

10. a. etseydim

B

1. a. Doğru

2. a. Doğru

3. b. Yanlış

4. c. Metinde yok

5. b. Yanlış

6. b. Yanlış

7. c. Metinde yok

8. a. Doğru

9. a. Doğru

10. c. Metinde yok

C

1. Baş ağrısı, migren, kanser, karaciğer hastalıkları (Bu hastalıklardan en az ikisinin yazılmış olması gerekmektedir)

2. Mide, kalp

3. Kafein

4. Çünkü kahve mide asitlerinin düzenini bozar/ bozmaktadır.

5. Kahve konsantrasyona yardımcı olur.

B2 Düzeyi Okuma Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilirim. Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için metin olarak araştırma raporları, köşe yazıları, denemeler, sadeleştirilmiş makaleler ve hikâye, roman özeti gibi edebî metinler tercih edilmelidir.

Örnek:

ŞANLIURFA

Şanlıurfa, Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan ve tarihi çok eskilere dayanan bir şehirdir. Burası dünyanın bilinen en eski yerleşim yerlerinden biridir. Şanlıurfa tarihî ve turistik birçok yapıyı da sınırları içerisinde bulundurmaktadır. Şanlıurfa, özellikle efsaneleri ile ünlü bir şehirdir. Bu şehirde Güneydoğu Anadolu'nun mistik ve gizemli atmosferini hissedebilirsiniz. Şanlıurfa'nın diğer bir ismi de "Peygamberler Şehri'dir. Şanlıurfa'da Hz. Eyyüp Peygamber'in Türbesi'ni, Hz. İbrahim Mağarası'nı gezmek mümkündür. Bu şehirde görülmesi gereken en önemli yer ise bütün dünyanın (1) Balıklı Göl'dür.

Balıklı Göl, Şanlıurfa'nın merkezinde bulunur ve Şanlıurfa'nın sembollerinden biridir. Burası her yıl yerli-yabancı birçok turistin akınına uğrar. Balıklı Göl, İbrahim Peygamber'in ateşe atıldığı yer olarak bilinir. Balıklı Göl'ün içindeki balıkların (2) yasaktır, çünkü bu balıklar kutsal sayılır.

Balıklı Göl ile ilgili en çok (3) efsane Kral Nemrut ve Hz. İbrahim arasında geçen efsanedir. Bu efsaneye göre Hz. İbrahim, putperestliği ortadan kaldırmak için Kral Nemrut'a savaş açar. Fakat aynı zamanda Nemrut'un kızına da âşık olur. Bunun üzerine Nemrut, Hz. İbrahim'in yakılmasını emreder. Balıklı Göl'ün bulunduğu yere büyük bir ateş yakılır ve Hz. İbrahim ateşe atılır. Ateşe (4) ateş bir anda göle döner ve odunlar da balık olur. Nemrut'un kızı Zeliha da o sırada o kadar ağlar ki Zeliha'nın gözyaşlarından gölün kenarında küçük bir göl daha meydana gelir. İşte o zamandan beri bu göl kutsal sayılmış ve içindeki balıklara dokunulmamıştır. Efsanelerde bir savaş olursa bu kutsal balıkların askere dönüşüp savaşa (5) da söylenir.

Şanlıurfa'da görülmesi gereken diğer bir yer ise Harran Evleri'dir. Harran evleri, diğer tarihî evlere göre daha farklı bir mimariye sahiptir. Bölgede çok fazla ağaç (6) bu evler topraktan yapılmıştır. Evlerin çatıları kubbe (yarım

küre) biçimindedir. Bu nedenle evler yazın serin, kışın sıcak olur. Harranlılar, kubbeli ev geleneğini günümüze kadar devam (7). Günümüzde bu değerli evler koruma altındadır.

Şanlıurfa lezzetli yemekleri ve sıra geceleri ile de oldukça meşhurdur. Şanlıurfa (8) akla ilk gelen lezzet çiğköftedir. Çiğköfte, Türkiye'nin her yerinde yapılan bir yemek olsa da Urfa'da yediğiniz çiğköftenin çok ayrı bir lezzeti vardır. Şehrin çiğ köfteden sonra meşhur diğer bir yemeği ise Urfa kebabıdır. En az çiğköfte kadar ünlü (9) Urfa kebabını öğle veya akşam saatlerinde yiyebilir ve bu lezzetin kendi yöresinde yapılışını izleyebilirsiniz.

Şanlıurfa'daki sıra geceleri, şehrin gelenekselleşmiş eğlence türlerinin başındadır. Sıra gecelerinde Şanlıurfa'ya ait çeşitli türküler (10), yemekler yenir ve halk oyunları oynanır. Sıra gecesinde çiğköfte yapmak da bir gelenektir.

A. Metne göre uygun seçeneği işaretleyiniz. (10 Puan)

1. a. bilindiği b. bilen c. bileceği d. bildiği
2. a. tutunması b. tutulması c. tutturması d. tutuşması
3. a. anlattığı b. anlatan c. anlatılan d. anlatıldığı
4. a. atılmışken b. atılana kadar c. atıldığı sırada d. atılıp
5. a. katılacağı b. katıldığı c. katılması d. katılan
6. a. bulunmasa bile b. bulunmadığı için c. bulunmadığında d. bulunana kadar
7. a. ettirilmiştir b. edilmiştir c. edinmişlerdir d. ettirmişlerdir
8. a. denecekken b. dendiğinden c. dendiğinde d. denerek
9. a. olan b. olmuş c. olacak d. olduğu
10. a. söyler b. söylenir c. söyleşir d. söyler

B. Metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazınız. (5 Puan)

1. Şanlıurfa yeni kurulmuş bir şehirdir. ()

2. Balıklı Göl'ün ziyaretçileri oldukça fazladır. ()
3. Balıklı Göl'deki balıklar zehirli olduğundan dolayı yenmez. ()
4. Harran evlerinin topraktan yapılmasının nedeni fazla ağacın bulunmamasıdır. ()
5. Sıra geceleri geçmişten günümüze kadar gelen bir eğlence türüdür. ()

C. Aşağıdaki boşlukları metne göre doldurunuz. (10 Puan)

1. Nemrut neden Hz. İbrahim'i öldürmek istemiştir?
2. Metne göre Şanlıurfa'da nereler gezilebilir? (İki tane yer yazınız.)
3. Harran evlerinin iki özelliğini yazınız.
 - 1.
 - 2.
4. Sıra gecelerinde neler yapılmaktadır? (İki tanesini yazınız.)

Cevaplar:

A.

1.D, 2.B, 3.C, 4.C, 5.A, 6.B, 7.D, 8.C, 9.A, 10.B

B.

1.Y 2.D 3.Y 4.D 5.D

C.

1. Çünkü Hz. İbrahim putperestliğe savaş açmış (1 puan)

ve

Nemrut'un kızına âşık olmuştur. (1 puan)

2. Hz. Eyüp Peygamber'in Türbesi (1 puan) , Hz. İbrahim Mağarası (1 puan) , Harran evleri (1 puan) , Balıklı Göl (1 puan) . (Soruya verilebilecek toplam puan: 2 Puan)

3. Soruya verilebilecek toplam puan: 4 Puan

A. Evlerin çatıları kubbe şeklindedir. (2 puan)

B. Bu evler topraktan yapılmıştır. (2 puan)

C. Bu evler koruma altındadır. (2 puan)

4. (Soruya verilebilecek toplam puan: 2 Puan)

Şanlıurfa'ya ait türküler söylenir (1 puan) , yemekler yenir (1 puan) , halk oyunları (1 puan) oynanır ve çiğ köfte yapılır (1 puan) .

C1 Düzeyi Okuma Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“Üslup farklılıklarını da ayırt ederek uzun ve karmaşık, somut ya da edebi metinleri okuyabilir, ilgi alanıyla alakalı olmasalar bile herhangi bir uzmanlık alanına giren makale ve uzun teknik bilgileri anlayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için metin olarak her türlü bilimsel, yazınsal ya da güncel metin kullanılabilir.

Örnek:

A. Aşağıdaki metni belirli geçmiş zaman (-DI), şimdiki zamanın hikâyesi (-(D)yordu), gelecek zamanın hikâyesi (-AcAktI), geçmiş zamanın hikâyesi (-mİştI), şimdiki zamanın rivayeti (-(D)yormuş) ve gelecek zamanın rivayeti (-AcAkmiş) ile dolduralım. (10 puan)

BİR TAARUZ

Soğuk bir akşamdı. Yağmur yağmıyordu fakat rüzgâr çok sert esiyordu. Bu rüzgârlı hava bir haftadan beri devam et.....(1).

İskeleye bir vapur yanaştı ve dört yolcu indi. Hayrullah Efendi de bu yolculardan biriydi. Hayrullah Efendi her akşam saat sekizde vapurdan inip evine doğru yürü.....(2). Bu akşam düşünceli bir şekilde evine doğru gidiyordu.

Hayrullah Efendi bir tüccardı. İnebolu'ya gemi ile mal göndermişti. Akli mallarındaydı. Bu rüzgâr mallarına zarar verebilirdi. Hayrullah Efendi'nin canı sıkılmıştı. Bunları düşünüp endişeleniyordu.

Hayrullah Efendi elindeki lambayı yoluna tutup ağır ağır ilerliyordu. Evine yaklaşmıştı. Tam evinin olduğu sokağa gir.....(3) ama sokağa daha girmeden bir adam Hayrullah Efendi'nin karşısına çıkıverdi. Hayrullah Efendinin boğazını sıkıp alınına bir silah dayadı. Hayrullah Efendi gerilemek istedi, yapamadı. “İlerleyeyim.” dedi, kımıldayamadı. Aciz bir şekilde durup bekledi. Rüzgârın uğultusu içinde boğuk bir ses:

“Cüzdanını ver!” diye emretti. Hayrullah Efendi heyecan ve korkuyla:

“Peki. Tamam, vereyim!” dedi. Cüzdanını çıkardı ve hırsıza uzattı. Hemen serbest kalmak ve oradan uzaklaşmak istiyordu. Cüzdanda yedi yüz liradan fazla para vardı. Hayrullah Efendi bu paraları eve dönmeden önce cüzdanına koy.....(4). Hırsız, Hayrullah Efendi'nin elinden lambasını kap.....(5), karanlığın içinde telaşla, cüzdanı açtı. Lambanın ışığıyla kararsız ve şaşkın bir biçimde paralara baktı. Cüzdandan sadece elli lira aldı ve cüzdanı Hayrullah Efendi'ye uzattı. Sonra Hayrullah Efendi'yi serbest bıraktı ve arkasına bakmadan kaçmaya başladı. Hayrullah Efendi hemen hırsızın peşine düştü. Karanlık yolda önünü görmeden koşuyor, hırsıza yetişmeye çalış.....(6). Hırsız hızlı hızlı çarşıya doğru gitti, Hayrullah Efendi aydınlık bir pencerenin altında hırsızı gördü. Hırsız, Hayrullah Efendiyi gör.....(7). Bu sebeple koşmuyor ve telaş etmiyordu. O önde, Hayrullah Efendi arkada karanlık sokaklardan geçtiler. Nihayet aydınlık bir meydana, semtin ufacık bir çarşısına geldiler. Orada iki açık bakkal dükkânıyla bir kahvehane vardı.

Hırsız dosdoğru bir bakkala girdi. Hayrullah Efendi, duvar dibinden sinsi sinsi yürüyüp bakkalın camına yaklaştı. İçeriye baktı. Hırsız hasta yüzlü, uzun sakallı, zayıf, perişan bir adamdı. Atkısının ucu ile terlerini siliyordu. Üzerinde asker paltosu gibi bir palto vardı. Hayrullah Efendi bakkalın, raftan bir ekmek aldığını ve hırsıza uzattığını gördü. Hırsız hemen ekmeği kaptı, bir ucundan koparıp koca bir lokmayı hemen ağzına attı. Adam hem ekmeği yiyor hem de başka şeyler işaret edip sipariş veriyordu. Bu adam hem acemi hem aç hem de zavallı bir hırsızdı. Hayrullah Efendi bakkala girip

adamı yakala.....(8) fakat adamın bu halini görünce çok üzöldü ve adamın çıkmasını bekledi.

Adam dükkândan çıkıp uzaklaştıktan sonra Hayrullah Efendi dükkâna girdi:

“Bu adam kim?” diye sordu. Bakkal, Hayrullah Efendi’ye “Savaşta yaralanıp gelmiş. İşsizmiş. Buraya yakın küçük bir evde ailesiyle birlikte oturuyormuş. Komşuların yardımlarıyla geçin.....(9). Bana da borçları var, iş bulunca öde.....(10).” diye cevap verdi. Hayrullah Efendi bu cevaptan sonra ona tabanca uzatıp boğazına yapışan ve sonra yedi yüz liranın içinden elli lirasını alarak kaçan adamın bir hırsız değil, namuslu, aç bir adam olduğunu anladı. Kim bilir ne durumdaydı? O an adama çok acıdı. Adamın bakkala olan borçlarını ödedi.

O sıralar savaş sonrası yıllardı ve askerden binlerce aç, yoksul ve işsiz adam yaralı bir şekilde geri dönmüştü. Bu adam da bir savaş gazisiydi. Hayrullah Efendi gibi insanlar rahat etsin diye dört yıl savaş meydanlarında askerlik yapmıştı. Hayrullah efendi “Bu para onun hakkı.” diye düşündü.

Hayrullah Efendi, ertesi gün erzak hazırlattı ve onun evine gönderdi. Erzakları götüren adam Hayrullah Efendi’ye şunları anlattı:

- Kapıyı bir kadın açtı, erzakları görünce “Olamaz, kocamın şimdi bunları almak için parası yok, bu yiyecekleri yanlış getirdiniz.” dedi. O sırada kadının kocası geldi, “Bunları kim gönderdi?” diye sordu, biz söylemedik, fakat sizin gönderdiğinizi anladı ve erzakları aldı. Başını diğer yana çevirdi. Çok iyi göremedik ama galiba ağlıyordu.

B. Yukarıdaki metinde aşağıdaki sorulardan hangilerinin cevabı vardır? İşaretleyiniz. (10 Puan)

	Var	Yok
1. Hikâye hangi mevsimde geçmektedir?	()	()
2. Hırsızın kaç çocuğı vardır?	()	()
3. Adam neden hırsızlık yapmıştı?	()	()
4. Hikâye hangi dönemde geçmektedir?	()	()
5. Hayrullah Efendi neden hırsızı yakalamadı?	()	()

6. Hırsızın bakkala ne kadar borcu vardı? () ()
7. Hayrullah Efendi'nin dış görünüşü nasıldır? () ()
8. Hayrullah Efendi o gece neden sıkıntılıydı? () ()
9. Adam ne zamandan beri hırsızlık yapmaktadır? () ()
10. Hırsız ile Hayrullah Efendi nerede karşılaştılar? () ()

C. Metne göre aşağıdaki cümlelerden doğru olanları “D”, yanlış olanları “Y” ile işaretleyiniz.

(5 Puan)

1. Hayrullah Efendi ticaretle uğraşıyordu. ()
2. Hayrullah Efendi hırsızdan kaçabildi. ()
3. Hayrullah Efendi hırsızı önceden tanıyordu. ()
4. Adam aç olduğundan dolayı hırsızlık yapıyordu. ()
5. Hırsız parayı aldıktan sonra iskeleye gitti. ()

Cevaplar:

A.

1. ediyor/ ediyordu
2. yürürdü/ yürüyordu
3. giriyordu/ girecekti
4. koymuştu
5. kaptı
6. çalışıyordu
7. görmemişti/ görmedi
8. yakalayacaktı
9. geçiniyorlarmış

10. ödeyecekmiş

B.

1. Yok

2. Yok

3. Var

4. Var

5. Var

6. Yok

7. Yok

8. Var

9. Yok

10. Var

C.

1. Doğru

2. Yanlış

3. Yanlış

4. Doğru

5. Yanlış

5.5. Dinleme Becerisinin Ölçülmesinde Kullanılacak Metinler

Dinleme becerisinin ölçümünde, öğrencinin o dil düzeyinde sahip olması beklenen kazanımlar dikkate alınmalıdır.

Bu kazanımlara göre metinler seçilmelidir. Ölçülecek kazanıma göre otantik ya da yapay metinler tercih edilebilir.

A1 Düzeyi Dinleme Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“Benimle, ailemle ve yakın çevremle ilgili tanıdık sözcükleri ve çok temel kalıpları, yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için metin olarak öğrencinin yakın çevresi, aile çevresi ya da öğrencinin bir gününün anlatıldığı kurma metinlerden yararlanılabilir.

Dinleme kayıtları oldukça yavaş ve tane tane olmalı.

Örnek:

Dinleme Metni

Merhaba ben Ayşe. Ben Kadıköy’de Gül Apartmanında yaşıyorum. Apartman dört katlı. Ben, apartmanın dördüncü katında oturuyorum. Evimde bir oda, salon, mutfak ve banyo var.

Mutfağım ve banyom büyük değil. Mutfakta buzdolabı, masa, sandalyeler, ocak ve fırın var. Mutfaktaki masa pencerenin yanında. Fırın ise masanın üstünde. Banyo mutfağın yanında. Banyoda çamaşır makinesi, tuvalet, lavabo ve küvet var.

Salonda bir kanepede, iki koltuk, dolap, masa ve televizyon var. Koltukların karşısında televizyon var. Dolap televizyonun yanında. Dolabın içinde kitaplar var. Masa dolabın karşısında. Masanın üstünde bilgisayar, lamba ve telefon var. Salonun duvarında bir tablo var. Benim bir de kedim var. O her zaman koltuğun altında.

Odamda bir çalışma masası, bir yatak ve bir dolap var. Çalışma masasının solunda yatak var. Çalışma masasının sağında dolap var. Dolabın önünde halı var.

Sorular:

A. Aşağıdaki cümleleri metne göre eşleştiriniz. (10 puan)

1. Fırın	a. dolabın önünde
2. Banyo	b. koltuğun altında
3. Kedi	c. dolabın karşısında
4. Halı	d. masanın üstünde
5. Masa	e. mutfağın yanında

B. Aşağıdaki cümleleri metne göre “Doğru” ya da “Yanlış” olarak işaretleyiniz. (5 puan)

Doğru: (D) Yanlış: (Y)

1. Ayşe en üst katta oturuyor.	()
2. Banyoda dolap var.	()

3. Dolap televizyonun yanında. ()

4. Salonun duvarında saat var. ()

5. Yatak çalışma masasının sağında. ()

Cevaplar:

A.

1. d / 2. e / 3. b / 4. a / 5. c

B.

1.D / 2. Y 3. D / 4. Y / 5. Y

A2 Düzeyi Dinleme Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“Beni doğrudan ilgilendiren konularla ilişkili kalıpları ve çok sık kullanılan sözcükleri anlayabilirim. (Örneğin; En temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel çevre, meslek). Kısa, net, basit ileti ve duyurulardaki temel düşünceyi kavrayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için günlük konuşmaları içeren diyaloglardan (satıcı-müşteri, garson-müşteri, memur-öğrenci, vb) ya da öğrencinin yakın çevresinin anlatıldığı kurma metinlerden yararlanılabilir.

Dinleme kayıtları yavaş ve tane tane olmalı.

Örnek:

Dinleme Metni

Ayşe Hanım: İyi günler. Ben Ayşe Sayın. Gazetede ki öğretmenlik ilanınız için geldim. Dün müdürünüz Murat Bey ile telefonda konuştuk. Saat birde görüşmek için randevulaştık. Kendisi ile görüşebilir miyim?

Sekreter: Tabi, Ayşe Hanım. Murat Bey sizi odasında bekliyor. Buyurun.

Ayşe Hanım: Merhaba, Murat Bey. Ben Ayşe Sayın.

Murat Bey: Merhaba Ayşe Hanım. Buyurun, oturun. Biz okulumuza deneyimli bir Türkçe öğretmeni arıyoruz. Kendinizi biraz tanıtır mısınız?

Ayşe Hanım: Ben 28 yaşındayım. 2007 yılında Marmara Üniversitesi'nde Türkçe öğretmenliği bölümünü bitirdim. 4 sene Beşiktaş Lisesi'nde Türkçe öğretmenliği yaptım. Evliyim, bir kızım var. Kızım olduktan sonra işimden ayrıldım. Bir sene kızıma baktım. İşimi çok özledim. Şimdi sizin okulunuzda çalışmak istiyorum. Özgeçmişim burada, bakabilirsiniz.

Murat Bey: Bir sene Londra'da okumuşsunuz.

Ayşe Hanım: Evet, 2008 yılında üniversiteden mezun olduktan sonra orada bir dil okuluna gittim. İngilizce öğrendim. Şimdi ileri düzeyde İngilizce konuşabiliyorum.

Murat Bey: Bu çok güzel. Biz burada yabancılara Türkçe öğretiyoruz. Ders dışında öğrenciler ile konuşup onların problemlerini çözebilirsiniz. Ayşe Hanım özgeçmişinizi beğendim. Siz bu iş için uygunsunuz. Bizim Beyoğlu'nda ve Kadıköy'de birer merkezimiz var. Siz hangi merkezde ders verebilirsiniz?

Ayşe Hanım: Benim evim Bakırköy'de. Kadıköy evime çok uzak. Oraya gidemem. Beyoğlu'ndaki merkezinizde ders verebilir miyim?

Murat Bey: Tabi. Burada hafta içi sabah sekiz buçuktan akşam altıya kadar dersleriniz olacak.

Ayşe Hanım: Peki. Maaşım ne kadar olacak?

Murat Bey: İki bin lira.

Ayşe Hanım: Bu benim için de uygun. İşe ne zaman başlayabilirim?

Murat Bey: Dersler gelecek hafta pazartesi günü başlayacak. Bu hafta evraklarınızı hazırlayıp pazartesi günü işinize başlayabilirsiniz. Sekreterimiz size bilgi verecek.

Ayşe Hanım: Tamam, Murat Bey. Ben şimdi sekreterinizin yanına gideyim. Çok memnun oldum. Görüşmek üzere.

Murat Bey: Ben de memnun oldum, Ayşe Hanım. Görüşmek üzere.

Sorular:

A. Metni dinleyiniz. Ayşe Hanım'ın özgeçmişini doldurunuz (10 puan)

KİŞİSEL BİLGİLER

- **Ad- Soyad:** Ayşe Sayın
- **Yaş:** (1)
- **Adres:** (2) / İstanbul
- **Medeni durum:** Evli () Bekar () (3)

EĞİTİM:

- **Üniversite adı:** (4)
- **Bölüm adı:**(5)
- **Mezuniyet yılı:** : (6)

YABANCI DİLLER:

- **Yabancı Dil Adı:**(7)
- **Yabancı Dil Düzeyi:** Temel () Orta () İleri () (8)

DENEYİMLER

- **Okul adı:** Beşiktaş(9)
- **Süre:** yıl (10)

B. Doğru seçeneği işaretleyiniz. (5 puan)

1. Ayşe Hanım *müdürlük / öğretmenlik* için işe başvuruyor.
2. Ayşe Hanım 2007 yılında *okuldan mezun olmuş / İngiltere'ye gitmiş*.
3. Ayşe Hanım *Beyoğlu'ndaki / Kadıköy'deki* merkezde çalışmak istiyor.
4. Ayşe Hanım *hafta içi / hafta sonu* çalışacak.
5. Ayşe Hanım *bu hafta / gelecek hafta* işe başlayacak.

Cevaplar:

A.

1. 28, 2. Bakırköy, 3. Evli, 4. Marmara Üniversitesi, 5. Türkçe Öğretmenliği,
6. 2007, 7. İngilizce, 8. İleri, 9. Beşiktaş Lisesi, 10. 4 yıl

B.

1. öğretmenlik için
2. mezun olmuş
3. Beyoğlu'ndaki
4. hafta içi
5. gelecek hafta

B1 Düzeyi Dinleme Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için metin olarak gezi yazıları, kısa haber metinleri, sadeleştirilmiş makaleler, günlük yaşamda sıkça karşılaşılan durumlarda geçen diyaloglar kullanılabilir.

Dinleme kayıtlarında mutlaka ölçünlü dil kullanılmalı, konuşmalar açık olmalı. İma kullanılmamalı, konuşmalar “yani, bir başka ifadeyle, vb.” kalıplar kullanılarak yinelenmeli.

Örnek:

Dinleme Metni

Kadıköy’de Kiralık Ev Bulmak Zor

Kadıköy, İstanbul’un en merkezi semtlerinden birisi. Burası ulaşım kolaylığı, üniversitelere, sosyal ve kültürel alanlara yakınlığı nedeniyle oturmak için ideal bir yer. Fakat Kadıköy’de ev kiralari giderek artıyor. Bunun sebebi bazı üniversitelerin Kadıköy’de ya da Kadıköy’e yakın bir muhitte olması ve öğrencilerin Kadıköy’de oturmayı tercih etmesi. Öğrenciler “Kadıköy’deki devlet yurtları öğrenciler için yetersiz. Özel yurtlar ise çok pahalı. Bu nedenle birkaç arkadaş bir araya gelerek ev kiralyoruz. Bu daha ucuz oluyor.” diyor.

Kadıköy’de özellikle öğrencilerin üniversite dönemi başlarken ya da devam ederken okula yakın bölgelerde kiralar oldukça yükseliyor. Kadıköy’deki kiralar evin şehir merkezine, sağlık kuruluşlarına, üniversiteye, sosyal ve kültürel alanlara yakınlığına, yeni veya eski bina olmasına, oda sayısına, ulaşım kolaylıklarına göre değişiyor.

Kadıköy’deki herkes bu yüksek kiraları ödemekten şikâyetçi. Biz de sokağa çıkıp insanların bu konu hakkındaki görüşlerini almak istedik.

Sunucu: Merhaba, isminiz nedir?

Derya Toptaş: Ben Derya Toptaş.

Sunucu: Derya Hanım Kadıköy’de mi oturuyorsunuz? Buradaki kira fiyatları ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

Derya Toptaş: Evet, ben Marmara Üniversitesinde okuyorum. Ailem Ankara’da. Onlar kiralık bir evde oturuyorlar. İstanbul’a gelince yurttan kalmak istedim ama devlet yurdunda yer bulamadım. Bu nedenle üç arkadaşımın bir ev kiraladık. Bu durum hem ailem hem de benim için zordu. Bu yüzden çalışmak **zorunda kaldım**. Ev kiralalarıyla ilgili ev sahiplerinden biraz daha hassas olmalarını istiyorum. Çünkü öğrenciler bu konuda çok sıkıntı yaşıyorlar. Bu konuda bir şeyler yapmalılar.

Sunucu: Teşekkür ederim, Derya Hanım. Merhaba, sizi tanıyabilir miyiz?

Aynur Elibol: Ben Aynur Elibol.

Sunucu: Siz Kadıköy’deki kiralar hakkında neler düşünüyorsunuz?

Aynur Elibol: Kiralar çok pahalı. Kadıköy’de yurtlar yetersiz. Bir evde 3-4 kişi kalıyoruz. Bu sebeple ev sahipleri kiraları yükseltiyor. Biz Kartal’da oturuyoruz ve 800 TL kira ödüyoruz. Burası Kadıköy’e çok uzak bir ilçe. Kadıköy’de ev kiralayamamızın sebebi kiraların çok pahalı olması. Evlerin kirası en az 1000 TL. Bence yetkililer yurt kapasitesini arttırabilir. Yeni yurtlar yapabilir. Özel yurtlar fiyatlarını biraz daha indirebilir.

Sunucu: Teşekkürler Aynur Hanım. Bir beyefendi yanımıza geliyor. Merhaba adınız nedir?

Şeref Topal: Ben Şeref Topal.

Sunucu: Şeref Bey, sizce Kadıköy'deki kira fiyatları nasıl?

Şeref Topal: Ben Kadıköy Fikirtepe Mahallesi'nde üç arkadaşımınla beraber bir evde kalıyorum. 1000 TL kira ödüyoruz. Fikirtepe Kadıköy'ün çok nezih bir semti değil. Fakat Feneryolu gibi Kadıköy'ün nezih semtlerinde kira fiyatları 1500 TL'den başlıyor. Kadıköy'ün merkezindeki kiralar da çok yüksek. Kadıköy'de erkek öğrenci yurdu ise sadece bir tane var. Eğer erkek öğrenci yurtlarının sayısını artırırlarsa biz de yurtlarda kalabiliriz.

Sunucu: Teşekkür ederim Şeref Bey. Yanımızda bir hanımefendi var. Sizi tanıyabilir miyiz?

Gözde Korkmaz: Ben Gözde Korkmaz.

Sunucu: Siz Kadıköy'deki kiralar hakkında ne düşünüyorsunuz?

Gözde Korkmaz: Özellikle Kadıköy'e metro, metrobüs gibi yeni ulaşım araçlarının eklenmesinden sonra Kadıköy'de kiralar daha da artmaya başladı. Ben Yeldeğirmeni Mahallesi'nde oturuyorum. Buradaki insanlar evlerini yüksek fiyata kiraya verip daha küçük evlere taşınıyor ve bu şekilde geçinmeye çalışıyorlar.

Sunucu: Teşekkürler Gözde Hanım. Şimdi de mikrofonumuzu Yalçın Laleci'ye uzatıyoruz. Yalçın Bey Kadıköy'de yıllardır emlakçılık yapıyor. Yalçın Bey, siz Kadıköy'deki ev fiyatları hakkında neler söyleyeceksiniz?

Yalçın Laleci: Kadıköy'de hem kiralık ev hem de satılık ev bulmak çok zor. Kiralık bir ev bulsanız bile kiraları öğrendikten sonra evi kiralamaktan vazgeçiyorsunuz. Bölgemizde bir üniversite var. Ev sahipleri genellikle evlerini öğrencilere kiralamak istemiyorlar. Ev sahipleri evlerini öğrencilere kiraya verince de kira fiyatlarını çok yükseltiyorlar.

Sunucu: Teşekkürler Yalçın Bey. Evet, birçok kişinin bu konuda fikirlerini aldık. Herkes "Kadıköy'de kiralık ev bulmak ve kirada oturmak zor." diyor.

A. Metne göre Kadıköy'deki kiralar neden yüksektir? İki seçenek işaretleyiniz. (5 puan)

- a. Binaların yeni olması () c. Ulaşım kolaylığı ()
b. Birçok merkeze yakınlığı () d. Nezih bir semt olması ()

B. Aşağıdaki sözler kimlere aittir? Röportajı dinleyip işaretleyiniz. (10 puan)

	Derya Toptaş	Aynur Elibol	Şeref Topal	Gözde Korkmaz	Yalçın Laleci
1. İnsanlar evlerini kiraya verip daha küçük evlerde yaşıyor.					
2. Ev kirasını ödemek için çalışıyorum.					
3. Ulaşım araçları Kadıköy'deki kiraların yükselmesine neden oldu.					
4. Ev sahipleri genellikle öğrencilere ev vermek istemiyor.					
5. Arkadaşlarım ile beraber 1000 TL kira ödüyorum.					
6. Özel yurtların fiyatlarını azaltmasını istiyorum.					
7. Ailem kiralık bir evde oturuyor.					
8. Kadıköy'de kiralar çok pahalı. Bu sebeple başka bir ilçede oturuyorum.					
9. Erkek öğrenci yurtlarının sayısının artmasını istiyorum.					
10. Kadıköy'de ev bulmak çok güç.					

Cevaplar:

A

c. Ulaşım kolaylığı

d. Birçok merkeze yakınlığı

B

	Derya Toptaş	Aynur Elibol	Şeref Topal	Harun Korkmaz	Yalçın Laleci
1. İnsanlar evlerini kiraya verip daha küçük evlerde yaşıyor.				x	
2. Ev kirasını ödemek için çalışıyor.	x				
3. Ulaşım araçları Kadıköy'deki kiralarn yükselmesine neden oldu.				x	
4. Ev sahipleri genellikle öğrencilere ev vermek istemiyor.					x
5. Arkadaşları ile beraber 1000 TL kira ödüyor.			x		
6. Özel yurtların fiyatlarını azaltmasını istiyor.		x			
7. Ailesi kiralık bir evde oturuyor.	x				
8. Kadıköy'de kiralak çok pahalı. Bu sebeple başka bir ilçede oturuyor.		x			
9. Erkek öğrenci yurtlarının sayısının artmasını istiyor.			x		
10. Kadıköy'de ev bulmak çok güç.					x

B2 Düzeyi Dinleme Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için metin olarak araştırma raporları, radyo-televizyon haberleri ve söyleşileri, ölçünlü dil kullanılan filmlerden kesitler kullanılabilir.

Ölçünlü dil kullanılmak koşuluyla dinleme kayıtları normal hızda, çok yavaşlatılmadan okunmalıdır.

Örnek:

Dinleme Metni

ÇOCUKLARIN OKUMA ALIŞKANLIKLARI

Çocukluk dönemi, kişiliğin oluştuğu dönemdir. Okuma, sağlıklı ve gelişmiş bir kişilik için çok önemlidir. Çocuklar önce anne ve babalarının onlara okudukları masallarla, sonra okullarda okudukları hikâyelerle kitap dünyası ile tanışırlar. Bu nedenle aileler ve öğretmenler, çocuğa okuma alışkanlığı kazandırmaktan sorumlu olan kişilerdir. Okuma alışkanlığı, ancak çocukluk döneminde kazanılır. Genel olarak ailenin ve öğretmenin çocuğa göstereceği ilgi çocukların başarılı bireyler olmasını sağlar. Çocuklar, ilk alışkanlıklarını ailede kazanır. Bu yüzden ailenin sergilediği davranışlar çocuğun okuma alışkanlığını önemli ölçüde etkiler. Örneğin; bir çocuğun annesini kitap okurken görmesi ya da babasını gazete okurken izlemesi onun için okuma alışkanlığının başlangıcı sayılır.

Bir çocuğa okuma alışkanlığını kazandırmak için ailelere bazı görevler düşmektedir. Aile, çocuğa örnek olmalı. Aileler mutlaka evde bir kitaplık buldurmalı, evde belirli saatlerde ailece kitap okumalıdır, birbirlerine kitap hediye etmelidirler. Anne ve babalar, çocukla birlikte alışverişe veya gezmeye gittikleri zaman mutlaka bir kitapçıya uğramalıdır. Kitaplar, çocukların ilgi alanlarına göre olmalı ve çocukla birlikte seçilmelidir. Çocuğun kitap okuma alışkanlığı kazanmasında kütüphanenin büyük önemi vardır. Bu nedenle aileler, çocuklarıyla kütüphanede zaman geçirmelidir. Aileler, kitap okumak için evde uygun bir ortam oluşturmalıdır.

Çocukların okuma alışkanlığı kazanmasında aileden sonra sorumlu olan kişiler öğretmenlerdir. Çünkü çocukların en çok zaman geçirdikleri yerlerden biri de okuldur. Öğretmenler, kitap okuma konusunda mutlaka aileyle iletişim içinde olmalıdır. Ayrıca sınıfta kitaplıklar oluşturmalı, okunacak kitapların listesini yapmalı, derslerde serbest okuma saatleri düzenlemelidirler.

Sorular:

A. Doğru seçeneği işaretleyiniz. (5 puan)

1. Dinlediğiniz metne göre bir insanın kişiliği ne zaman oluşmaktadır?
 - a. Çocukluk döneminde
 - b. Ergenlik döneminde
 - c. Yetişkinlik döneminde
 - d. Olgunluk döneminde
2. Dinlediğiniz metne göre çocuklara okuma alışkanlığını kimler kazandırır?
 - a. Aile ve öğretmen
 - b. Aile ve arkadaşlar
 - c. Öğretmen ve arkadaşlar
 - d. Çevredeki insanlar
3. Ailelerin, çocuklarına okuma alışkanlığı kazandırmaları için aşağıdakilerden hangisini yapmaları gerekir?
 - a. Her gün bir kitap almalılar.
 - b. Kitap okuma listesi çıkarmalılar.
 - c. Kitap okuyarak çocuklara örnek olmalılar.
 - d. Çocuk bir kitap okuduğunda onu ödüllendirmeliler.
4. Dinlediğiniz metne göre çocuğun okuyacağı kitap nasıl olmalı?
 - a. Ailenin seçtiği bir kitap olmalı
 - b. Çocuğun ilgi alanına uygun bir kitap olmalı
 - c. Öğretmenin ödev verdiği bir kitap olmalı
 - d. Popüler bir kitap olmalı

5. Öğretmenlerin, çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak için aşağıdakilerden hangisini yapmaları gerekir?

- a. Çocukları kütüphaneye götürmeli
- b. Çocuklar ile kitapçılara gitmeli
- c. Okunan kitaplar hakkında sohbet etmeli
- d. Aile ile düzenli bir şekilde görüşmeli

B. Metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım. (5 puan)

1. Annenin veya babanın okuma alışkanlıkları çocuğun okuma alışkanlığını etkiler.()
2. Kitap okuma alışkanlığı her dönemde kazanılabilir. ()
3. Aileler, çocukların kitap okumayı sevmesi için onlara kitap hediye etmelidir. ()
4. Çocuklar aileleriyle beraber kütüphanede zaman geçirmelidir. ()
5. Çocuğa ilk olarak öğretmenler okuma alışkanlığını kazandırır. ()

Cevaplar:

A.

1.A 2. A 3. C 4. B 5. D

B.

1.D 2.Y 3. D 4. D 5. Y

C1 Düzeyi Dinleme Kazanımları Ve Sınavlarda Kullanılabilecek Metin Türleri

“Açıkça yapılandırılmamış ve ilişkiler açıkça belirtilmemiş sadece ima edilmiş olsa bile uzun konuşmaları anlayabilirim. Televizyon programlarını ve filmleri fazla zorluk çekmeden anlayabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için televizyon ve radyo programlarından (haber, söyleşi, açık oturum, belgesel, vb) bölümler, filmlerden kesitler, kullanılabilir.

Mümkün olduğunca otantik, doğal kayıtlar kullanılmalıdır.

Örnek:

Dinleme Metni

Nuri Bilge Ceylan Türkiye'nin en önemli yönetmenlerinden birisi. Kendisinin son filmi 'Kış Uykusu' 67. Cannes Film Festivali'nde 'Altın Palmiye' ödülünü aldı. Biz de Nuri Bilge Ceylan'la filmi ve bu büyük ödül hakkında konuştuk.

- **Sizi pek çok sinema izleyicisi tanıyor ama kendinizden kısaca bahseder misiniz?**

1959'da İstanbul'da doğdum ve Boğaziçi Üniversitesi'nde Elektrik- Elektronik Mühendisliği bölümünü bitirdim. Yani aslında sinema okumadım. Mezun olduktan sonra Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde iki yıl boyunca sinema eğitimi aldım.

- **Peki, sinema okumamanıza rağmen, bu alana nasıl ilgi duyduunuz?**

Şöyle söyleyeyim; üniversitede fotoğraf kulübüne katıldım. O zamanlar fotoğrafla daha çok ilgiliydim. Sonra sinemanın ve fotoğrafçılığın iç içe olduğunu fark ettim. Özellikle sinema, fotoğrafçılığı da içine alan, onu kapsayan bir sanat. Bunu fark ettikten sonra sanat filmleri izlemeye ve onlar üzerinde kitaplar okumaya başladım.

- **İlk filminizi ne zaman çektiniz?**

İlk filmimin adı 'Koza'. Bu, bir kısa film. 1995 yılında çektim. 'Koza'da iki insanın hayatını anlatılıyor. Bu filmde hiç konuşma yok. Ama uzun metrajlı ilk filmim 'Kasaba'. 'Kasaba' ise Anadolu'da geçiyor ve üç kuşak ailenin hayatını anlatıyor. Bu, pastoral bir film. Yani, filmde doğa ile iç içe bir köy hayatı var. 'Kasaba'da bu yaşantıya ait bir hikâye anlattım.

- **Filmlerinizde konuları işlerken nelere dikkat ediyorsunuz? İzleyiciye konuları nasıl sunuyorsunuz?**

Ben yaptığım filmin konusunun tam olarak anlaşılmasını fazla istemem. Karmaşık ya da derin bir konuyu anlatmam. Tam tersine sıradan bir konuyu karmaşık bir şekilde anlatmayı tercih ederim. Bazı filmlerimde sosyal bir arka plan ve siyasi unsurlara da yer veriyorum. Bunlar filmlerimde bulunuyor çünkü bu sayede filmlerim

daha gerçekçi oluyor. Ama bu sosyal ve siyasi unsurlar filmin sadece arka planında yer alıyor. Filmlerin konusu daha farklı.

- **Son filminiz ‘Kış Uykusu’ 67. Cannes Film Festivali’ndeki en büyük ödül olan Altın Palmiye’yi aldı. Biraz filmde ve filmin konusundan bahsedebilir misiniz?**

Filmi özetlemek çok kolay değil ama karakterlerden bahsedebilirim. Filmin ana karakteri Aydın. O emekli bir oyuncu. Aktörlüğü bıraktıktan sonra Orta Anadolu’da kendi halinde küçük bir otelde çalışıyor. Günleri daha çok otelde geçiyor. Aydın’ın hayatında iki kadın var: İlk kadın soğuk karakterli genç karısı Nihal. Diğer kadın ise Aydın’ın boşanmış kız kardeşi Necla. Aydın, karısı ve kız kardeşi ile küçük bir kasabada yaşıyor. Filmimde bu insanların hikâyesini anlattım.

- **Filmde entelektüel bir insan karakteri var. Bu karakteri nasıl oluşturdu?**

Evet, filmdeki ana karakter entelektüel bir insan. Bu karakterin adı Aydın. Bu karakteri kendi çevremdeki bazı insanlardan etkilenerek yazdım. Bu karakter benden de bir parça taşıyor. Yani, biraz bana benziyor. Diğer insanları eleştiriyor ve onları hep eksik görüyor. Kendisinin eğitilmiş bir insan olduğunu düşünüyor ve diğer insanları çok da iyi anlayamıyor. Aydın karakterinin diğer insanlarla arasında bir mesafe var.

- **Yani siz filminizde bu entelektüel karakteri mi eleştiriyorsunuz?**

Hımm, eleştirmiyorum aslında. Bu entelektüel insanların bazı özellikleri beni sınırlandırıyor ve ben filmde bu özellikleri anlatmaya çalıştım.

- **Cannes’da kazandığınız büyük ödül hakkında neler düşünüyorsunuz? Bu ödülü aldığınızda ne hissettiniz?**

‘Altın Palmiye’ çok önemli bir ödül. Cannes Film Festivali’nin en büyük ödülü. Daha önceden de ülkemizden Yılmaz Güney 1982 yılında ‘Yol’ filmi ile bu ödülü almıştı. Bu kadar yıl aradan sonra, bir Türk filmi bu ödülü tekrar kazandığı için ben gurur duyuyorum. Ben daha önceden Cannes Film Festivali’nde 2003’te, 2006’da ve 2011’de diğer filmlerimle ödüller almıştım. 2014 yılında kazandığım bu ödül, yani Altın Palmiye hepsinden daha kıymetli. Ödülü kazandığımı duyduğum zaman tabii ki çok mutlu oldum. Bu ödülü ekip olarak hak etmiştik çünkü.

- **Peki, son olarak şunu sormak istiyorum. 2009 yılında Cannes Film Festivali'nde jüri olarak da görev yapmıştınız. Bu festivalle ilgili ne düşünüyorsunuz?**

Film dünyasındaki ödüller içinde Oscar'ı herkes biliyor. Ama ne yazık ki Oscar ödüllerinde sadece Amerikan filmleri tanıtılıyor. Cannes'da ise bütün dünyadan farklı türlerde filmler var. Türkiye'deki insanlar ve basın yayın organları bu festivali çok önemsemiyorlar. Hâlbuki bu festivalde pek çok kaliteli film yarışıyor. Festivale katılan yönetmenler, oyuncular, yapımcılar ve film endüstrisi içindeki diğer kişiler pek çok filmi izleme ve ülkelerine götürme şansı yakalıyorlar.

Evet, sayın seyirciler bugün Nuri Bilge Ceylan ile sinema hayatı ve son filmi hakkında konuştuk. Kendisine bize zaman ayırdığı için çok teşekkür ederiz. Bir sonraki programımızda görüşmek üzere.

Sorular:

A. Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metne göre işaretleyiniz. (15 Puan)

1. Nuri Bilge Ceylan, üniversitede hangi bölümden mezun olmuştur?

- a. Fotoğrafçılık b. Sinema c. Mühendislik d. Matematik

2. Nuri Bilge Ceylan'ın ilk filminin adı nedir?

- a. Kasaba b. Koza c. Kış Uykusu d. Yol

3. Nuri Bilge Ceylan'ın filmleri ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a. Filmlerinde karmaşık konuları işlemiştir.
b. Filmlerinde siyasi unsurlara yer vermiştir.
c. Filmleri sosyal konular içermektedir.
d. Filmlerinde köy hayatı yer almaktadır.

4. Aşağıdakilerden hangisi "Kış Uykusu" filminin konusudur?

- a. İki insanın hayatını konuşma olmadan anlatmaktadır.
b. Üç kuşak ailenin hayatını anlatmaktadır.

- c. Ülkesindeki siyasi bir dönemi anlatmaktadır.
- d. Bir adam ve hayatındaki iki kadını anlatmaktadır.

5. Aşağıdakilerden hangisi ‘Kış Uykusu’ filminde yer alan karakterlerden birisi değildir?

- a. Necla
- b. Nihal
- c. Aydın
- d. Yılmaz

6. Aşağıdakilerden hangisi filmdeki ana karaktere ait bir özellik değildir?

- a. Entelektüel bir kişidir.
- b. İnsanlardan uzak durmaktadır.
- c. Kendisini yalnız hissetmektedir.
- d. İnsanları küçük görmektedir.

7. Cannes Film Festivali hakkında aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- a. Festivalde yalnızca Fransız ve Türk filmleri yer almaktadır.
- b. Festivaldeki en büyük ödül “Altın Palmiye”dir.
- c. Nuri Bilge Ceylan bu festivalde ödül alan ilk Türk yönetmendir.
- d. Türkiye bu festivale çok ilgi göstermektedir.

8. Aşağıdakilerden hangisi Nuri Bilge Ceylan’ın görüşlerindedir?

- a. Cannes Film Festivali diğer festivallerden farklı değildir.
- b. “Altın Palmiye” ödülünü kendi emeğiyle hak etmiştir.
- c. Cannes Film Festivali, Oscar Ödülleri’nden daha önemlidir.
- d. “Altın Palmiye” ödülü dünyadaki en önemli sinema ödülüdür.

9. Nuri Bilge Ceylan’la ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a. Yönetmenin ilk kısa filmi “Kasaba”dır.
- b. Cannes Film Festivali’nde jüri olarak görev yapmıştır.
- c. İki yıl sinema eğitimi almıştır.

d. Hem kısa hem de uzun metrajlı filmleri bulunmaktadır.

10. Dinlediğiniz metinde yönetmenle ilgili aşağıdakilerin hangisinden bahsedilmiştir?

- a. Yönetmenin hayatında aldığı tüm ödüller.
- b. Yönetmenin filmlerini işleme biçimi.
- c. Yönetmenin çektiği toplam film sayısı.
- d. Yönetmenin bir sonraki filminin konusu.

Cevaplar:

1. C, 2. B, 3. A, 4. D, 5. D, 6. C, 7. B, 8. C, 9. A 10. B

5.6. Dinleme Becerisinin Ölçülmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Temel Noktalar

Sınavdan önce öğrencilere soruların içeriği açıklanmalıdır.

Sınav başlamadan önce öğrencilerin soruları incelemesi için zaman verilmelidir.

Öğrenci soruyu takip edebilmelidir.

Sorular çok uzun olmamalıdır.

Soru sıklığı iyi ayarlanmalıdır.

Sorular daha önceden derste yapılan soru tiplerinden olmalıdır. Öğrenci o soru tipiyle ilk defa sınavda karşılaşmamalıdır.

Konuşucu öğrencinin dil düzeyine göre konuşma hızını ayarlamalıdır.

Konuşucunun sesi net olmalıdır.

Şive ve aksana yer verilmemelidir.

İki ya da daha fazla konuşmacı olduğunda her konuşmacı ayırt edilebilmelidir. Mümkünse biri kadın sesi, biri erkek sesi tercih edilmelidir.

Metin öğrencilere iki defa dinletilmelidir ve iki dinleme arasında 3-5 dakika gibi bir süre verilmelidir.

Dinlemeyi sağlayacak araçlarda sorun bulunmamalıdır.

Dinleme bitince öğrencilere kontrol için zaman verilmelidir.

Dinleme kâğıtları değerlendirilirken dil bilgisi, yazım, noktalama hatalarından not kırılmamalıdır.

Dinleme becerisinin ölçülmesinde kullanılacak çoktan seçmeli sorularda dikkat edilmesi gereken nokta, soru kökünün ve seçeneklerin mümkün olduğunca kısa tutulmasıdır. Çünkü öğrenciler, dinleme esnasında soruları cevaplayacakları için, sorular öğrencilerin çok zaman kaybetmeden cevaplayabilecekleri uzunlukta olmalıdır.

Dinleme becerisinin ölçülmesinde kullanılacak çoktan seçmeli sorularda “İkinci paragrafta geçen ... sözcüğüyle aşağıdakilerden hangisi kastedilmiştir; sözünün yerine aşağıdakilerden hangisi kullanılabilir?” biçiminde öğrencinin metni görmeden cevaplayamayacağı sorular kullanılmamalıdır. Bunun yerine öğrencinin dinleyerek cevaplayabileceği, ana fikir, yardımcı düşünceler, sebep-sonuç ilişkileri, yer, tarih, kişiler, vb gibi bilgiler yoklanmalıdır.

Dinleme becerisinin ölçülmesinde kullanılacak doğru-yanlış sorularında dikkat edilmesi gereken nokta, soru cümlelerinin mümkün olduğunca kısa tutulmasıdır. Öğrenciler soruları dinleme esnasında cevaplayacaklarından, öğrenciler soruyu okurken metni kaçırmamalıdır. Sorular, metni görmeden, dinleyerek cevaplanacak nitelikte olmalı, yani gereksiz detaylar, ses bilgisine dayalı çeldiriciler kullanılmamalıdır. Öğrencinin dinlediğini anlayıp anlamadığı ölçülmelidir.

Dinlemede kullanılacak boşluk doldurma sorularında, bırakılan boşluk kısa (bir ya da iki sözcüklük) olmalıdır. Bu tip sorularla yorum değil, bilgi ölçülmelidir. (Tarih, yer adı, bir yerin bir özelliği, kişi adı, kişinin mesleği, yaşı, vb bilgiler sorgulanmalıdır.) Aksi takdirde öğrenci bir soruyu cevaplarken dinlemenin sonraki bölümlerini kaçırabilir.

Dinleme becerisinin ölçülmesinde kullanılacak eşleştirme soruları, öğrencinin dinlerken yanıtlayabileceği şekilde kısa tutulmalıdır. Örneğin şehirler ya da kişiler ve özellikleri, kişiler ve meslekleri ya da yaşları, ürünler ve fiyatları, vb gibi kısa eşleştirmeler yapılabilir.

Dinleme becerisi için kullanılacak kısa cevaplı sorular, öğrencinin bir sözcük, bir rakam, bir tarih ya da en çok bir cümle ile cevaplandırabileceği maddelerden oluşur. Kısa cevaplı maddeler, cevabı öğrenci tarafından hatırlanıp yazılan maddeler grubunda yer alır. Bu tip sorularda her sorunun tek bir doğru cevabı olmalıdır. Yoruma açık ve birden fazla cevabı olabilecek olan sorular sorulmamalıdır.

5.7. Yazma Becerisinin Ölçülmesinde Konu Seçimi

Yazma becerisinin ölçümünde, öğrencinin o dil düzeyinde sahip olması beklenen kazanımlar dikkate alınmalıdır.

Bu kazanımlara göre öğrencilere yazma konuları verilmelidir. Aksi takdirde ölçme amacına ulaşmaz ve öğrencinin okuduğu kurdaki dil düzeyini yansıtmaz.

A1 Düzeyi Yazma Kazanımları Ve Sınav Konuları

“Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilirim. Örneğin; Tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilirim Örneğin: Otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.”

Bu kazanımı ölçmek için öğrencilere boş bir form verilerek kişisel bilgilerini yazmaları istenebilir. Ya da bir arkadaşına bir yeni yıl kartı ya da kısa bir e-posta yazmaları istenebilir.

Örnek: Aşağıdaki konulardan sadece birini seçerek bir kompozisyon yazınız. (25 puan / en az 40 kelime)

A. Ailenizi ve akrabalarınızı anlatınız.

Ailenizde kimler var? (Adları, meslekleri vb.)

Onların hayatları (Nerede yaşıyorlar, iş / okul, evli / bekâr, vb.)

B. İstanbul’da nerede yaşıyorsunuz? Semtinizi anlatınız.

Eviniz / yurdunuz, Genellikle nerelere gidiyorsunuz? Cadde / sokak / binalar / dükkânlar

A2 Düzeyi Yazma Kazanımları Ve Sınav Konuları

“Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilirim. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için öğrencilerden ailelerine ya da ülkelerindeki arkadaşlarına göndermek üzere, yaşadıkları şehirdeki bir günlerini anlatan bir mektup yazmaları istenebilir. Bir durum verilerek o duruma uygun bir not yazdırılabilir. Ya da yarım bırakılan basit bir haber metni öğrencilere tamamlatılabilir.

Örnek: Aşağıdaki konulardan sadece birini seçerek bir kompozisyon yazınız. (25 puan)(En az 150 kelime)

A. En son hangi filmi izlediniz veya hangi kitabı okudunuz? Filmin ya da kitabın özetini aşağıdaki maddeleri kullanıp yazınız.

- a. Filmin / kitabın konusu
- b. Karakterlerin özellikleri
- c. Filmin / kitabın mesajı
- d. Film / kitap hakkında sizin yorumlarınız

B. Aşağıdaki masalı tamamlayınız.

Bir varmış bir yokmuş. Ülkelerin birinde büyük bir sarayda bir kral ve üç kızı varmış. Kralın kızları çok güzelmış. Kral “Hangi kızım beni daha çok seviyor?” diye merak etmiş. Kızlarını yanına çağırılmış...

B1 Düzeyi Yazma Kazanımları Ve Sınav Konuları

“Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için öğrencilerin yaş ve eğitim durumlarına göre ilgi alanlarına giren bir konuda (Aileden uzakta yaşamın olumlu ve olumsuz yönleri, kariyer planı, en ideal meslek hangisi, okunan bir metni/filmi özetleme, vb) metin yazmaları istenebilir.

Örnek: Aşağıdaki seçeneklerden sadece birini seçerek en az 200 kelimelik bir kompozisyon yazınız. (25 puan)

A. Yalnız, ailenizle veya arkadaşlarınızla yaşamın olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir? Siz nasıl bir yaşam tarzı tercih edersiniz? Bu üç yaşam tarzını aşağıdaki konulardan yararlanarak karşılaştırınız.

- Ev içindeki hayatınız (Rahatlık, sorumluluklar vb.)
- Yeme içme
- Ev giderleri

B. Sizce en ideal meslek nedir? Nedenlerini aşağıdaki noktaları göz önünde bulundurarak anlatınız.

- Bu işi yapmanın koşulları (Eğitim, tecrübe vb.)
- Çalışma koşulları (Maaş, çalışma saatleri vb.)
- Mesleğin olumlu yönleri
- Mesleğin zor yönleri

B2 Düzeyi Yazma Kazanımları Ve Sınav Konuları

“İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkararak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için öğrencilere somut (turizm, çevre kirliliği, vb.) ya da soyut (karakter ve kişilik aynı mıdır, mutlu olmak mı mutlu etmek mi önemlidir, vb) bir konu verilebilir. Ya da sayısal verilerin olduğu uzun bir tablo verilip, bu tabloyu metne dönüştürmeleri istenebilir.

Örnek: Aşağıdaki konulardan sadece birini seçerek bir kompozisyon yazınız. (25 puan / en az 250 kelime)

A. İnsanların karakterleri hakkında aşağıdaki konuları içeren bir kompozisyon yazınız.

- Sizce bir insanın karakteri nasıl oluşur?
- Karakter oluşumunda nelerin etkisi vardır? (genetik, aile, arkadaşlar, burçlar vb.)
- Her insanın karakteri aynı mıdır?
- Eğitim karakteri değiştirir mi?

- Sizin nasıl bir karakteriniz var?

B. Turizm hakkında aşağıdaki konuları içeren bir kompozisyon yazınız.

- Turizm nedir?
- Turizm çeşitleri nelerdir?
- İnsanlar hangi amaçlarla seyahat etmektedir?
- Sizce çok okuyan mı, çok gezen mi bilir?
- Siz hangi turizm çeşitlerini denediniz?
- Seyahat öncesi ne tür hazırlıklar yapılması gerekir?

C1 Düzeyi Yazma Kazanımları Ve Sınav Konuları

“Görüşlerimi ayrıntılı bir biçimde, açık ve iyi yapılandırılmış metinlerle ifade edebilirim. Bir mektup, kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Önemli olduğunu düşündüğüm konuları ön plana çıkararak karmaşık konularda yazabilirim. Hedef belirlediğim okuyucu kitlesine uygun bir üslup seçebilirim.”

Bu kazanımı ölçmek için öğrencilere bir konudaki görüşleri sorulup bunu ispatlayıcı açıklamalar yaptırılabilir. Bir araştırmayla ilgili sayısal veriler verilip metne dönüştürmeleri istenebilir. Karmaşık bir durum verilip onu çözmek için ilgili yerlere yazı yazmaları istenebilir.

Örnek: Aşağıdaki konulardan sadece birini seçerek bir kompozisyon yazınız. (25 puan / en az 300 kelime)

A. Bir mağazaya gittiniz. 50 TL’ye bir kazak aldınız. Daha sonra aldığınız ürünü beğenmeyip iade etmek istediniz. Mağazada, size para iadesi yapamayacaklarını, hediye çeki vereceklerini söylediler. Fakat siz mağazadan başka bir ürün almak yerine paranızın iade edilmesini istiyorsunuz.

Mağazanın halkla ilişkiler bölümüne bu durum ile aşağıdaki noktalara dikkat ederek bir şikâyet dilekçesi yazınız.

- Dilekçe yazım kurallarına uygunluk (tarih, isim, saygı sözleri, adres)
- Durumu anlatın.

- Şikâyetleriniz
- İstekleriniz

B. Aşağıdaki plandan yararlanarak, şans oyunlarının faydalarını ve zararlarını anlatan bir kompozisyon yazınız.

- İnsanların hayatlarında şans oyunlarının yeri nedir?
- Şans oyunlarının faydaları ve zararları nelerdir?
- Daha önce şans oyunlarından hiç para kazandınız mı ya da çevrenizde böyle birisi var mı?
- Ülkenizde en çok oynanan şans oyunu nasıl bir oyun?

5.8. Yazma Becerisinin Ölçülmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Temel Noktalar

Sorularda mutlaka yönerge bulunmalıdır.

Konu anlaşılır bir şekilde açıklanmalıdır.

Yazma türü (mektup, deneme, rapor, günlük, vb) belirtilmelidir.

Öğrenci, yazması istenen metin türüyle ilk defa sınavda karşılaşmamalıdır. İstenen tür derslerde üzerinde çalışılmış bir tür olmalıdır.

Metin uzunluğu açıklanmalıdır.

Üzerinde durulması istenen noktalar vurgulanmalıdır.

Yazılacak konunun içeriği sınırlandırılmalıdır.

Tek bir konu verilmemeli, öğrenciye birkaç konu içinden seçme hakkı tanınmalıdır.

Puanlayıcılar en az iki kişi olmalıdır. İki puanlayıcı arasında 5 puandan fazla fark olan durumlarda, kâğıdı 3. bir kişi okumalı ve 3 puanlayıcının ortalaması alınmalıdır.

Ayrıntılı puanlamada dil bilgisi, sözcük, noktalama, akıcılık, şekil gibi bölümlere bakılmalıdır.

Yazma kâğıtlarını okuyacak kişilere mutlaka puanlama cetveli verilmelidir.

5.10. Konuşma Becerisinin Ölçülmesinde Konu Seçimi

Avrupa dilleri ortak çerçeve metninde konuşma bölümü, “Sözlü Anlatım” ve “Karşılıklı Konuşma” olmak üzere iki başlık altında değerlendirilmektedir. Bu nedenle konuşma sınavları “Sözlü Anlatım” ve “Karşılıklı Konuşma” biçiminde iki bölüm halinde yapılmaktadır.

Konuşma becerisinin ölçümünde, öğrencinin o dil düzeyinde sahip olması beklenen kazanımlar dikkate alınmalıdır.

A1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Kazanımları ve Sınav Konuları

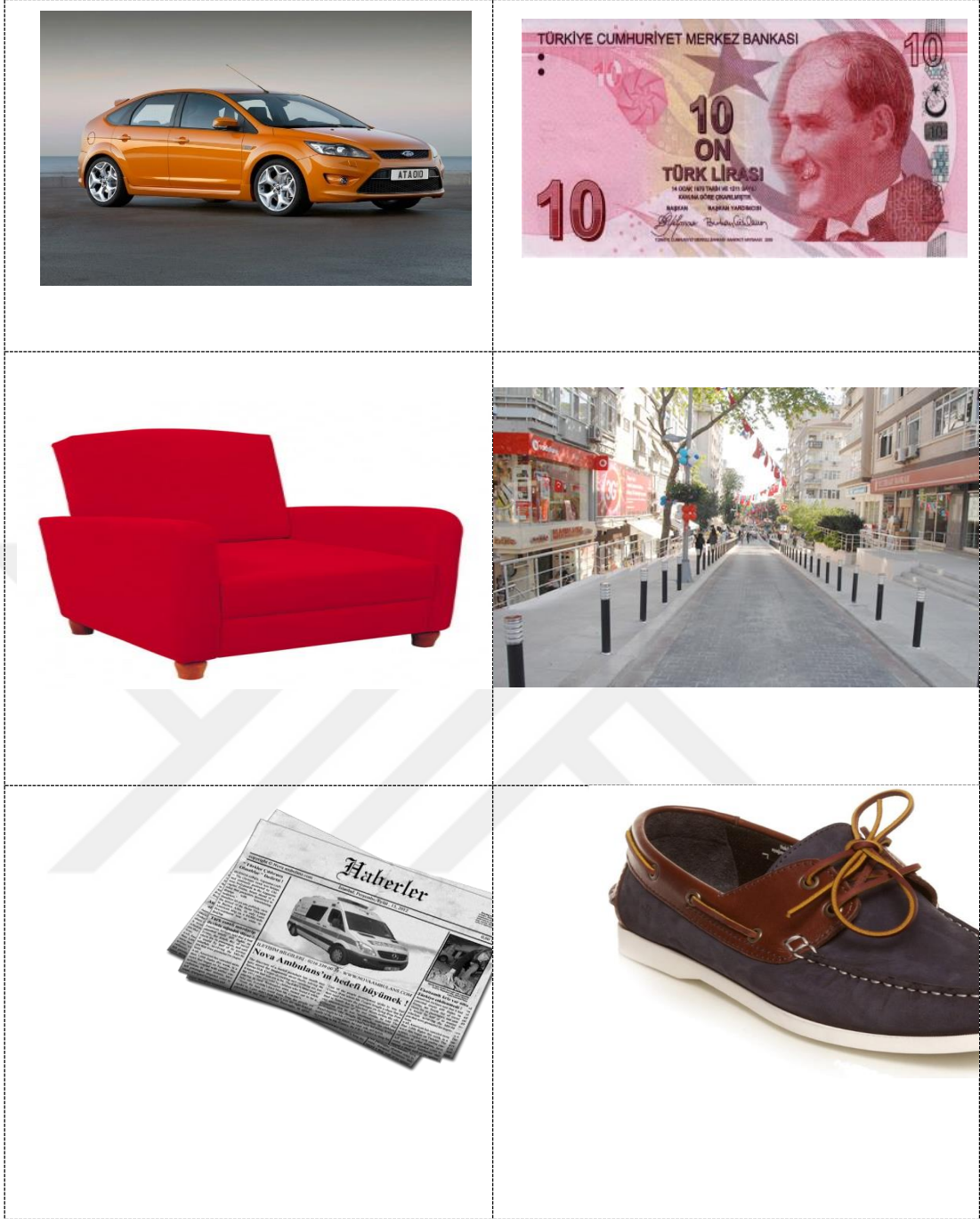
“Karşımdaki kişinin söylediklerini daha yavaş bir konuşma hızında yinelemesi ve söylemek istediklerimi oluşturmada bana yardımcı olması koşuluyla, basit yoldan iletişim kurabilirim. O anki gereksinime ya da çok bildik konulara ilişkin alanlarda basit sorular sorabilir ve cevap verebilirim.”

Karşılıklı konuşma sınavlarında sınava iki öğrenci alınır. Öğrencilere resimler verilip o resimlerle ilgili birbirlerine soru sormaları istenebilir. Ya da iki öğrenci bir tanışma diyalogu yapabilirler.

Örnek:

Aşağıdaki resimlerden ikisini öğrencilere veriniz. Yanlarındaki arkadaşlarına resimler ile ilgili birer soru sormalarını isteyiniz. (13 puan)

A1 Düzeyi Sözlü Anlatım Kazanımları ve Sınav Konuları

“Yaşadığım yeri ve tanıdığım insanları betimlemek için basit kalıpları ve tümceleri kullanabilirim.”

Öğrencilerden kendilerini tanıtmaları (ad, yaş, ülke, aile, vb) ya da bir kişiyi (annesi, babası, kardeşi, arkadaşı, vb) tanıtmaları istenebilir.

Örnek:

Kendinizi tanıtmınız. (12 puan)

Adınız

Nerelisiniz?

Doğum tarihiniz ve yaşıınız

Mesleğınız

Telefon numaranız

Adresiniz

Hobileriniz

A2 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Kazanımları ve Sınav Konuları

“Bildik konular ve faaliyetler hakkında doğrudan bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış işlerde iletişim kurabilirim. Genellikle konuşmayı sürdürebilecek kadar anlamasam da kısa sohbetlere katılabilirim.”

İki öğrenciye birer rol verilip (garson / müşteri, banka memuru / müşteri, kuaför / müşteri, öğrenci / öğretmen vb) bu konuda bir diyalog oluşturmaları istenebilir.

Örnek: Aşağıdaki durumlardan birini seçiniz. Arkadaşınızla diyalog şeklinde konuşunuz. (13 puan)

- Restoran (Garson / Müşteri)
- Banka (Memur / Müşteri)
- Kuaför (Kuaför / Müşteri)

A2 Düzeyi Sözlü Anlatım Kazanımları ve Sınav Konuları

“Basit bir dille ailemi ve diğer insanları, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi ve son işimi betimlemek için bir dizi kalıp ve tümceyi kullanabilirim.”

Öğrencilerden, eğitim hayatları, aileleri, gelecek tatil planları gibi somut bir konuda konuşmaları istenebilir.

Örnek: Aşağıdaki konulardan birini seçiniz ve bu konu hakkında konuşunuz. (12 puan)

- Bir yemek tarifi veriniz.
- Gelecek tatil planınızı anlatınız.
- Hayatınızı (özgeçmişinizi) anlatınız.

B1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Kazanımları ve Sınav Konuları

“Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.”

Öğrencilere bir iş ilanı metni verilip bu konuda biri işveren diğeri iş başvurusunda bulunan kişi olmak üzere bir iş görüşmesi diyalogu oluşturmaları istenebilir.

Örnek:

Aşağıdaki ilana uygun bir iş görüşmesi yapınız. (13 puan)

Yarı Zamanlı Satış Elemanı

Genel Nitelikler:
Teknoloji mağazamızda haftanın belirli gün ve saatlerinde çalışmak üzere üniversite öğrencisi veya lise mezunu satış elemanları arıyoruz.

- Yarı zamanlı çalışmak istiyorsanız,
- Heyecanlı, sabırlı bir gençseniz ve dış görünümünüze dikkat ediyorsanız,
- Teknolojik gelişmeleri takip etmekten hoşlanıyorsanız,
- Müşteri ile iletişim kurmaktan hoşlanıyor ve “Müşterilerin sorunlarını kolayca çözebilirim.” diyorsanız,
- Sigara kullanmıyorsanız başvurularınızı bekliyoruz.

1. Kişi (Aday):

- Kendinizi tanıtın.
- İşe başvurma sebebinizi söyleyin.
- İlan hakkında konuşun.
- İş Őartlarını sorun.

2. Kişi (İşveren):

- Adayı karşılayın.
- Adaya kendisi hakkında sorular sorun.
- İş hakkında bilgi verin. (Çalışma saatleri, maaş, izinler vb.)
- Adaya başvuru sonucunu söyleyin.

B1 Düzeyi Sözlü Anlatım Kazanımları ve Sınav Konuları

“Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.”

Öğrencilerden, gelecekte beklenenleri, 10 yıl sonraki hayatları gibi bir konuda konuşmaları ya da okudukları bir kitabı / izledikleri bir filmi özetlemeleri istenebilir.

Örnek: şu an İstanbul’da yaşamasaydınız, nerede olurdunuz? Neler yapardınız? şimdiki hayatınızla karşılaştırarak anlatınız. (12 puan)

B2 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Kazanımları ve Sınav Konuları

“Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.”

İki öğrenciden beraber bir tatil planı yapmaları, kendi gitmek istedikleri yere arkadaşını ikna etmeleri ya da iki arkadaşın beraber bir iş kurmak için görüşme yapmaları istenebilir.

Örnek: Arkadaşınız kıyafet alışverişine çıkacak ve sizin görüşlerinizi almak istiyor. Aşağıdaki noktaları düşünüp bu duruma uygun bir konuşma yapınız. (13 puan)

1. Kişi (Alışverişe çıkacak kişi)

Kıyafet almak için 300 TL'niz var.

Ne tür kıyafetler almak istediğinizi söyleyin.

Alışveriş yapılabilecek yerleri sorun.

Mevsime göre neler alabileceğini sorun.

2. Kişi

Arkadaşınızın sorularına cevap verin.

Arkadaşınıza moda olan kıyafetler hakkında bilgi verin.

Arkadaşınıza alışveriş hakkında önerilerde bulunun. (Ucuz yerler, ödeme şekli vb.)

B2 Düzeyi Sözlü Anlatım Kazanımları ve Sınav Konuları

“İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.”

Öğrencilere, kısa bir makale, deneme ya da fıkra verilip bunu özetlemeleri, metindeki katılıp katılmadığı yerleri belirtmeleri ve verilen konu hakkında kendi fikirlerini sunmaları istenebilir.

Örnek: Aşağıdaki metni okuyup kısaca özetleyiniz. İstanbul'daki ulaşım hakkında kendi düşüncelerinizi anlatınız. (12 puan)

Bahçeşehir Üniversitesi Ulaştırma Mühendisliği'nin İstanbul'da ikamet eden yaklaşık 10 bin kişinin katılımıyla hazırladığı “İstanbul'da Ulaşım ve Trafik Anketi”nin sonuçları, açıklandı. Araştırma, İstanbul'da yaşanan trafik ve ulaşım problemlerinin yanı sıra çözüm önerilerine dair detaylara yer veriyor.

Araştırmaya göre İstanbulluların yalnızca %3'ü şehir içi yolculuklarında deniz ulaşımını kullanabiliyor. En fazla tercih edilen ulaşım aracı ise %21 ile otobüs. Bunu

%12 ile minibüs ve yine %12 ile metrobüs takip ediyor. İstanbul'da raylı sistemlerin tercih edilme oranı ise %9 olurken, şehir içinde tek başına yolculuk edenlerin %10'u özel araçlarını tercih ediyor.

Araştırma İstanbul'da yaşayanların şehir içi ortalama yolculuk sürelerine ilişkin detaylar da veriyor. Buna göre İstanbulluların %38'i, iş ya da okullarına giderken trafikte ortalama 30 ila 60 dakika zaman harcıyor. 30 dakikadan az zamanda iş ya da okullarına ulaşan insanların oranı %32. %9'luk bir kesim ise 90 dakikadan uzun yolculuk yaparak işyerine ya da okuluna ulaşabiliyor. Araştırmaya göre İstanbul'da kişi başına ortalama seyahat süresi 50 dakika.

İstanbul içerisinde yapılan yolculukların yoğunluk oranlarına bakıldığında ise ilk sırayı Avrupa yakası alıyor. İstanbul'da yapılan seyahatlerin %56'sı Avrupa yakası içerisinde gerçekleşiyor. Seyahatlerin başlangıç noktası ele alındığında en fazla trafik üreten merkezler sırasıyla Küçükçekmece, Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye ve Bahçelievler olarak sıralanıyor. İstanbul'da trafiğin en yoğun olduğu bölgeler ise Şişli, Beşiktaş, Fatih, Kadıköy ve Ümraniye.

C1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Kazanımları ve Sınav Konuları

“Kullanacağım sözcükleri çok fazla aramaksızın, kendimi akıcı ve doğal bir biçimde ifade edebilirim. Dili, toplumsal ve mesleki amaçlar için esnek ve etkili bir şekilde kullanabilirim. Düşünce ve fikirlerimi açık bir ifadeyle dile getirebilir ve karşımdakilerin konuşmalarıyla ilişkilendirebilirim.”

Öğrencilerden birine gazeteci, diğerine ünlü bir yazar/şarkıcı/futbolcu vb rolleri verilip bu konuda bir röportaj yapmaları istenebilir.

Örnek: Üç ay sonra üniversitede okumak için bir sınava gireceksiniz. Bunun için dershaneye gidiyorsunuz. Sınav için çok az bir zamanınız kaldı. Öğretmeninizden sınava çalışmak için birlikte bir çalışma takvimi hazırlamayı rica ettiniz. Aşağıdaki noktaları düşünüp bu duruma uygun bir konuşma yapınız. (13 puan)

1. Kişi Öğrenci

Gireceğiniz sınav hakkında bilgi verin.

Ders çalışma düzeniniz hakkında bilgi verin.

Boş zamanlarınız için planlama talep edin.

Bir hobinize zaman ayırmak istediğinizi söyleyin.

2. Kişi Öğretmen

Öğrenciye mevcut olan günlük / haftalık ders planını sorun.

Öğrenciye yeni bir ders planı oluşturun.

Öğrenciye zamanını iyi değerlendirmesi için tavsiyeler verin.

C1 Düzeyi Sözlü Anlatım Kazanımları ve Sınav Konuları

“Karmaşık konuları, alt temalarla bütünleştirerek, açık ve ayrıntılı bir biçimde betimleyebilir, belirli bakış açıları geliştirip uygun bir sonuçla konuşmamı tamamlayabilirim.”

Öğrencilere, ülkelerini tanıtan kısa sunumlar yaptırılabilir. Ya da kısa bir makale, deneme ya da fıkra verilip bunu özetlemeleri, metindeki katılıp katılmadığı yerleri belirtmeleri ve verilen konu hakkında kendi fikirlerini sunmaları istenebilir.

Örnek:

Aşağıdaki metni okuyup özetleyiniz. İnternetteki bilgilerin güvenilirliği hakkında kendi görüşlerinizi de belirtiniz. (12 puan)

İNTERNETTE BİLGİ GÜVENİLİRLİĞİ

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesiyle beraber bilgisayar ve internet yaşamımızın bir parçası haline geldi. Araştırmalara göre dünya nüfusunun %30.5'i internet kullanmakta. İnternetin günümüzde ilgiyle karşılanmasının nedenlerinden biri de birçok bilgiyi içermesidir.

Yapılan araştırma sonuçlarına göre öğrenciler bilgiye ulaşma konusunda en çok interneti kullanmaktadır. Diğer yandan öğrenciler buldukları bilginin güvenilirliği konusunda da şüphe içindedirler. İnternet; araştırmacılar, çalışanlar için de çok önemli ve vazgeçilmez bir kaynaktır. Fakat bu kaynağın güvenilirliği, doğruluğu ve güncelliği konusunda birçok sorun ortaya çıkmaktadır. Çünkü web üzerinde yayınlanan bilgi sayfaları için herhangi bir denetim söz konusu değildir. İnternetteki bilgilere belli bir yerden değil her yerden erişmek mümkündür. Bu bilgiler sürekli artmakta ve yenilenmektedir.

İnternet, isteyen herkesin istediği şekilde bilgi yayınlamasını mümkün kılan bir teknolojidir. Bu da internete olan güvenin azalmasında bir etkidir. Çünkü bir sitede bulunan yanlış bilgi kes-yapıştır yöntemiyle birçok siteye yayılmaktadır.

İnternette yer alan bilgilerin güvenilirliğini ölçmek için bilgiyi kimin yazdığına, bilginin nerede yayınlandığına ve bilginin ne kadar güncel olduğuna dikkat edilmesi gerekir. Teknoloji gibi sürekli değişen bir alanda yapılan çalışmalar güncelliklerini çabuk yitirmektedir. Bu nedenle internette bulunan belgenin ne zaman oluşturulduğu, aktarılan konudaki bilgilerin güncel olup olmadığı, istatistiksel bilgilerin oluşturulduğu tarih, kaynağın güncelleştirilip güncelleştirilmediği veya hangi sıklıkla güncelleştirildiği önemlidir.

5.11. Konuşma Becerisinin Ölçülmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Temel Noktalar

Sınav uygulaması hakkında öğrencilere bilgi verilmeli.

Öğrencilere ön hazırlık için süre verilmeli.

Sunu, tartışma, karşılıklı konuşma, görüşme, anlatım gibi tekniklerden yararlanılmalı.

Yeti, aksan, dil bilgisi, sözcük, akıcılık, anlama, iletişim gibi özellikler incelenmeli.

Güvenilir ve geçerli bir puanlama olmalı.

İki farklı puanlayıcı olmalı, yani sınavda en az iki öğretmen bulunmalı.

Puanlama cetveli oluşturulmalı.

Konuşma esnasında not tutulmamalı veya not verilmemeli.

Puan cetveli örneği aşağıdadır:

SONUÇ

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi günümüz dünyasında stratejik, ekonomik ve kültürel bakımdan oldukça önem arz eden bir konudur. Dünyada önemli bir yoğunluğa sahip olan uluslararası öğrenci hareketliliğinden son yıllarda Türkiye de etkilenmiştir. Uluslararası öğrenciler her geçen yıl artan bir ilgiyle ülkemize gelmektedir. Türkiye'nin uluslararası alandaki strateji ve atımları bunda etkili olmuştur. Etkili olan bir diğer önemli nokta da uluslararası öğrenci çalışmasının profesyonel bir şekilde yapılmaya çalışılmasıdır. Türkiye'deki uluslararası öğrenciler gerek kamu kurumları üzerinden gerekse bu alanda son zamanlarda artan sivil toplum kuruluşları üzerinden sorunlarını çözmektedir.

Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesi meselesine bir dış politika meselesi, bir memleket meselesi nazarıyla bakıldıkça sonuçları da olumlu olmaktadır. Bugün bile birçok Türkiye mezunu öğrencimiz ülkesinde farklı konumlarda görev almıştır. Bu kişilerin kimi devlet kademelerinde görev yapmakta, kimi ticaret yapmakta, kimi de eğitim ve daha birçok farklı sektörde çalışmaktadır. Hangi görevde olurlarsa olsunlar hepsinin ortak noktası bir ayaklarının Türkiye'de olması, bir yüzlerinin daima Türkiye'ye dönük olmasıdır. Bu da Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin ve bu alana yönelik çalışmaların önemini göstermektedir.

Uluslararası öğrencilerin bir ülkeye gittiklerinde karşılaştıkları ilk problem dildir. Bu da o ülkede kullanılan resmi dilin yabancı bir kişiye öğretilmesi meselesini karşımıza çıkarmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi de bu hassasiyetle karşımıza çıkmaktadır. Türkçenin yabancı bir kişiye öğretilmesi, anadili Türkçe olan bir kişiye öğretilmesinden oldukça farklıdır. Bunun için kullanılan metotlar, materyaller, sınıf içi etkinlikler, dil becerilerinin gelişimi için yapılan aktiviteler ve hedef kazanımların ölçülmesinde kullanılan ölçekler ve sonuçların değerlendirilmesi anadili Türkçe olanların eğitiminden farklı bir şekildedir. Tüm bu çalışmalar yapılırken hedef kitlenin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrendiği akıldan çıkarılmamalıdır. Ölçme ve değerlendirmede de ölçme araç ve gereçleri anadili Türkçe olan bir öğrenciye göre değil Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir öğrenciye göre hazırlanmalıdır.

Bu doğrultuda alanla ilgili literatür taranmış ve kitaplar incelenmiştir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin yapıldığı kurs, özel okul ve üniversitelerde

de incelemeler yapılmıştır. Bunun sonucunda, mevcut ölçme ve değerlendirme kaynaklarının Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi alanına tam olarak hitap etmediği, alanla ilgili çalışmaların da yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimindeki ölçme ve değerlendirmenin uluslararası standart ve kalitede olabilmesi için tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için önemli görülen hususlar aşağıda verilmiştir. Bu hususlar Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanına uygulandığında hem yapılan ölçme ve değerlendirmenin niteliği artacak hem de bu alandaki öğretmenler daha sağlıklı sonuçlar elde edeceklerdir.

Öncelikle, yapılacak ölçme çalışmaları ana dili Türkçe olanlara göre değil, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere yönelik olmalıdır. Bunun sınırları ve çerçevesi de yukarıda da verilen Avrupa Dil Portfolyosuna göre olmalıdır. Ölçme araçları hazırlayan öğretmenler bu çerçeveyi esas aldıklarında daha kolay ve daha nitelikli soru ve sınavlar hazırlayacaklardır.

Hazırlanan sınavlar ve sorular temel dil becerilerini (okuma, dinleme, yazma, konuşma) ölçmeye yönelik olmalıdır. Sorular öğretilen konularla paralel olmalı, hedeflenen kazanımların dışından veya öğretilmeyen bir konudan soru sorulmamalıdır. Örneğin, yazma becerisinin ölçülmesi için çoktan seçmeli sorular kullanılmamalı veya dinleme becerisinin ölçülmesinde uzun cevaplı sorular sorulmamalıdır.

Dinleme becerisinin ölçülmesinde sorular çok uzun olmamalı ve soru sıklığı iyi ayarlanmalıdır. Öğrenci soruyu takip edebilmelidir. Bunun için, seslendirmenin hızı öğrencinin dil düzeyine göre ayarlanmalıdır. Ayrıca seslendirmeyi yapanın sesi net olmalıdır. Seslendirme kullanılan genel dilin sesletimi şeklinde olmamalıdır. Şive ve aksana yer verilmemelidir.

Dinleme metinlerinde iki ya da daha fazla konuşmacı olduğunda her konuşmacı ayırt edilebilmelidir. Bunun için sınavlar için hazırlanan dinleme metinlerinde mümkünse bir kadın ve bir erkek sesi tercih edilmelidir.

Metin öğrencilere iki defa dinletilmelidir ve iki dinleme arasında 3-5 dakika gibi bir süre verilmelidir. Ayrıca dinleme metni bitince öğrencilere kontrol için zaman verilmelidir.

Yazma bölümü sorularında mutlaka yönerge bulunmalı ve yazılması istenen konu anlaşılır bir şekilde açıklanmalıdır. Özellikle temel ve orta seviye için yazılması istenen metin türüyle öğrenci ilk defa sınavda karşılaşmamalıdır. İstenen tür derslerde üzerinde çalışılmış bir tür olmalıdır. Metnin uzunluğu soru kökünde açıklanmalıdır. Ayrıca adil ve doğru bir değerlendirme için yazılacak konunun içeriği sınırlandırılmalıdır. Yazma bölümünde öğrenciye tek bir konu verilmemeli, öğrenciye birkaç konu içinden seçme hakkı tanınmalıdır.

Diğer sınavlarda olduğu gibi konuşma sınavında da sınav uygulaması hakkında öğrencilere bilgi verilmelidir. Bilgi verilmeyip soru kökündeki açıklamanın yeterli görülmesi bazı durumlarda konuşucuların konuşma yaparken farklı alanlara kaymasına sebep olabilmektedir. Bunun önüne geçmek için diğer bir yol da konuşma konusunun sınırlarının belirlenmesidir. Ayrıca konuşma sınavından önce öğrencilere ön hazırlık için süre verilmelidir. Konuşma sınavları hazırlanırken sunu, tartışma, karşılıklı konuşma, görüşme, anlatım gibi tekniklerden yararlanılabilir. Konuşma sınavı esnasında yeti, aksan, dil bilgisi, sözcük bilgisi, akıcılık, anlama, iletişim kurabilme gibi özellikler incelenmelidir.

Öğrencinin görmediği bir soru tipi sınavlarda kullanılmamalıdır. Aksi takdirde öğrenci cevaplayabileceği bir soruyu daha önce görmediği bir soru tipiyle karşılaştığı için cevaplayamayabilir. Bu ölçmenin sonucunu etkileyeceğinden doğru bir değerlendirme yapılmasını engeller. Öğrencilerin farklı kültürlerden ve farklı eğitim sistemlerinden gelmesi göz önüne alındığında bu durumun gerçekleşme olasılığı oldukça yüksektir. Nitekim kendi gözlemlerimizde de durumla çok sık karşılaşmışır.

Hazırlanan sorular, geçerliliğinin olması için kapsayıcı nitelikte olmalıdır. Sorular sorumlu olunan alanın dışına da çıkmamalıdır. Unutulmamalıdır ki ölçmenin uygulanacağı bireyler bu dili yabancı dil olarak öğrenmektedirler. Bu nedenle, toplumsal olarak bizim için çok basit ve bilindik konuları bu kişiler bilmeyebilir. Bu nedenle varsayımlar üzerinden hareket edilmemeli ve hazırlanan sorular sorumlu tutulan alanın dışına hiçbir şekilde çıkmamalıdır.

Soru kökleri anlaşılır olmalıdır. Özellikle istenen bir durum varsa bu soru kökünde belirtilmelidir.

Çoktan seçmeli sorularda seçenekler yazılırken aynı anlama gelebilecek veya öğrencileri yanıltabilecek seçeneklerden kaçınılmalıdır. Ölçmedeki amaç öğrenciyi

yanılmak, köşeye sıkıştırmak değil, öğrencinin hedeflenen kazanımları ne ölçüde öğrenip öğrenmediğini tespit etmektir.

Özellikle yeterlilik sınavlarında ulusal bir çerçeve oluşturulmalı sınavlar buna göre yapılarak sonuçlar da buna göre değerlendirilmelidir. Türkçeyi kendi imkânlarıyla öğrenen bir kişi özellikle üniversite eğitimi almak istiyorsa bunu belgelendirmek durumundadır. Bunun için de üniversiteler bünyesinde bir ücret karşılığı yapılan Türkçe yeterlilik sınavlarına girmektedir. C1 düzeyinde bir başarı elde eden ve üniversite tarafından belgelenen bu sonuç bazı üniversitelerce kabul edilmemektedir. Bu üniversiteler sadece kendi yaptıkları yeterlilik sınav sonucuna göre öğrenci kabul etmektedirler. Bu süreci yaşayan uluslararası öğrenci, süreç boyunca bütün iletişimini ve itirazlarını Türkçe yaptığı halde reddedilmektedir.

Öğrenciye bakış açısı ve yaklaşım tarzı gerek anadille yapılan eğitimde gerekse de yabancı dille yapılan eğitimde hedef kazanımlara ulaşılması açısından oldukça önemlidir. Bu konu yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinde de hayati bir önem taşımaktadır. Hem Türkçe öğretiminin yapıldığı mekânlarda hem de öğretimin ölçülmesi esnasında öğreticilerin ve sınav yapan kişilerin olumlu tutum ve davranışları öğrencinin daha başarılı sonuçlar elde etmesine etki edecektir. Unutulmamalıdır ki bu öğrenciler kendi anavatanlarından uzakta, yeni, farklı bir kültür ve sistemin içerisinde yaşamaktadırlar. Eğitimlerini tamamladıktan sonra ülkelerine dönecek olan bu öğrencilere misafir nazarıyla bakılmalıdır.

Hedef kazanımları ve dil becerilerini ölçmek için yapılan sınavlarda öğrencilere sınav hakkında açıklama yapmak ve bununla birlikte rahatlatıcı cümleler kurmak daha verimli bir sonuç alınmasını sağlar.

Ölçmenin yapıldığı mekân da başarıyı doğrudan etkileyen bir faktördür. Ölçmenin yapılacağı mekânın temizliği, sıraların oturmaya ve yazmaya uygunluğu, dinleme becerisi için kullanılacak ses düzeninin anlaşılır ve işitilir bir şekilde çalışmasına dikkat edilmelidir.

Ölçme sürecine çeşitli yollarla hata karışabilir. Sabit, sistematik ve tesadüfi olarak üç ana başlığa ayrılan bu tür hataların önüne geçmek için ölçme süreci uzman bir kadro tarafından düzenli bir şekilde kontrol edilmelidir.

Ölçmedeki önemli hususlardan biri de güvenilirliktir. Güvenirlik bir ölçme aracında bulunması gereken en temel özelliktir. Çünkü güvenilirliği bulunmayan veya tartışmalı olan bir ölçme aracıyla yapılan ölçümler doğru olmayan, yanlış sonuçlara neden olmaktadır. Bir sınıfta öğrencilere uygulanan bir sınav doğru, hatasız ve tarafsız sonuçlara bizi ulaştırıyorsa o sınav güvenilirlik noktasında başarılı bir sınavdır.

Ölçme araçlarının kullanışlı olması da çok önemlidir. Bir ölçme aracı hem kullanan kişi hem de uygulanan birey açısından kullanışlı olmalıdır. Bu ölçme aracı kolay çoğaltılabilmeli, kolay uygulanabilmeli ve kolay değerlendirilebilmelidir.

Değerlendirme, tarafsız bir bakış açısıyla yapılmalıdır. Dünyanın farklı coğrafyalarından gelen öğrenciler beraberlerinde farklı sıkıntılar da getirmektedir. Bu sıkıntılara öğretim sürecinde çözüm arayan öğretici, ölçme ve değerlendirme sürecine duygularını katmamalıdır. Gerekirse ölçme ve değerlendirme öğretim yapan kişi tarafından değil de farklı öğretmenler tarafından yapılmalıdır.

Dünyanın değişik ülkelerinden gelen öğrenciler haliyle farklı kültürlerle, geleneklere, alışkanlıklara, dinlere mensuptur. Bu farklılıklara öğretici hem öğretim aşamasında hem de ölçme ve değerlendirme aşamasında kesinlikle önyargı veya ötekileştirmeyle yaklaşmamalıdır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde yapılan ölçme ve değerlendirme ile ilgili eksikliklerin giderilmesi amacıyla yapılan bu araştırma ve yukarıdaki öneriler bu alandaki büyük bir boşluğu doldurma amacı taşımaktadır. Canlı bir varlık olan dil değiştikçe ihtiyaçlar da değişecek, yeni eksiklikler de ortaya çıkacaktır. Ancak Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi meselesine bir medeniyet meselesi olarak bakıldıkça bu ihtiyaç ve eksiklikler en kısa sürede tamamlanacaktır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi meselesi sadece bir iş veya para kazandıran bir meslek değil, bugünün uluslararası arenasında stratejik bir meseledir. Kadim bir geçmişe sahip olan Türkçemiz bir dünya dili olma sürecinde büyük mesafeler kat etmiştir ve kısa bir süre içerisinde yakın geleceğin dünyasında söz sahibi bir konumda olacaktır.

KAYNAKÇA

- ATILGAN, H. (Ed.). (2016). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Anı Yayıncılık.
- BİROL, C. ve M. ÖZBAY. (Ed.). (2013). Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Ölçme ve Değerlendirme Soruları. Ankara: Pegem Akademi.
- GÖÇER, A. (2014). Türkçe Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme. 1. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- ÖZÇELİK, D. A. (2011). Ölçme ve Değerlendirme. 4. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- TURGUT, M. F. , BAYKUL, Y. (2015). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. 7. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- DURMUŞ, M. ve OKUR, A. (Ed.). (2013). Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı. Ankara: Grafiker Yayınları.
- NUHOĞLU, M. M. , BAŞOĞLU, N. , KAYGANACIOĞLU, S. (2008). Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme. 1. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ÖZOĞLU, M. , GÜR, B. S. , COŞKUN, İ. (2012). Küresel Eğilimler Işığında Türkiye’de Uluslararası Öğrenciler. 7. Baskı. Ankara: Seta Yayınları.
- KILINÇ, A. ve ŞAHİN, A. (Ed.). (2011). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi.
- ERGİN, M. (1980). Türk Dil Bilgisi. İstanbul: Bayrak Basım Yayın.
- YAVUZ, K. , YETİŞ, K. , BİRİNCİ, N. (2001). Üniversite Türk Dili ve Kompozisyon Dersleri. 1. Baskı. İstanbul: Bayrak Basım Yayın.
- AKIN, N. (1983). Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Başlıca Sorunlarımız Nelerdir? Orta Öğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi Ve Sorunları. Ankara: Şafak Matbaası.
- KARAKAYA, Z. (2007). Yabancı Dil Öğretiminde Bir Ders Modeli: Öğreterek Öğrenme. Milli Eğitim Dergisi. 174.

TAŞTEKİN, A. (2015). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Bir Yöntem Denemesi. 1. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu. IJLET: 125-133.

TAŞTEKİN, A. Türk Silahlı Kuvvetlerinin Uygulamaları Bağlamında Anadili Türkçe Olmayanlara Türkçe Öğretimi. IJSSE Cilt 3, Sayı 1, 171 - 183

AKDOĞAN, G. ÖZKAN, A. KURT, C. Türkiye’de Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ve Ankara Üniversitesi TÖMER

BAYRAKTAR, N. Yabancılarla Türkçe Öğretiminin Tarihsel Gelişimi. Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi. http://turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/bayraktar_01.php (10 Kasım 2016)

YÖK. <https://istatistik.yok.gov.tr/> (15 Aralık 2016)

UNESCO. <http://en.unesco.org/>

TDK. <http://www.tdk.gov.tr/>

MEB. www.meb.gov.tr

Türk Dili. <http://www.dilimiz.com/dil/TurkDili/trkdili1.htm> (05 Kasım 2016)

DEİK. (2013). Uluslararası Yüksek Öğretim ve Türkiye’nin Konumu. Eğitim Ekonomisi İş Konseyi Raporu. <https://www.deik.org.tr> (07 Aralık 2016)

Kalkınma Bakanlığı. (2015) Yükseköğretimin Uluslararasılaşması Çerçevesinde Türk Üniversitelerinin Uluslararası Öğrenciler İçin Çekim Merkezi Haline Getirilmesi. Araştırma Projesi Raporu. Kalkınma Araştırmaları Merkezi. <http://www.kalkinma.gov.tr> (08 Kasım 2016)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ADI VE SOYADI : Enver GEDİK
DOĞUM YERİ VE TARİHİ : Keban/Elazığ 10.06.1982
MEDENİ HALİ : Evli
E-MAIL : egedikmail@gmail.com
ADRES (EV) : Tahtakale Mah. Faruk Nafiz Çamlıbel cad. Efes Sit. B1/2
D:8 Ispartakule Avcılar/İst.
ADRES (İŞ) : Türkiye Maarif Vakfı
(EV/CEP) : 0539 729 99 94

EĞİTİM DURUMU

2016 – İstanbul Arel Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
2008 – İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı

YABANCI DİL

İngilizce (B1 Seviyesi)

İŞ TECRÜBESİ

2017- Türkiye Maarif Vakfı Eğitim Birimi (Uzman)
2011- 2016 İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi Türkçe Okutmanı (Yabancı Dil Olarak Türkçe)